

KÄRSÄMÄEN KUNTA

2024

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

Kunnanhallitus

31.03.2025

Tarkastuslautakunta

xx.05.2025

Valtuusto

xx.05.2025

TOIMINTAKERTOMUS	3
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne.....	7
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	11
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	13
1.6 Kunnan henkilöstö.....	15
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	21
1.8 Ympäristötekijät	22
1.9 Muut ei-taloudelliset asiat	22
1.10 Kärämäen kuntastrategia ja sen mittarit.....	22
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	25
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	28
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	28
3.2 Toiminnan rahoitus	33
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	36
4. KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	40
5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	41
5.1 Konsernitarkastelu	41
5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	45
5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	47
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	51
6.1 Asiaa koskeva sääntely.....	51
6.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	51
6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	51
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	52
7.1 Seurantaa koskeva sääntely.....	52
7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	52
7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset.....	52
7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	88
7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	98
8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	99
8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	99
8.2 Tuloslaskelma.....	99
8.3 Rahoituslaskelma	100
8.4 Tase	101
8.5 Konsernilaskelmat.....	103
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	107
9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	107
9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	107
9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	108
9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	109
9.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	112
9.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	112
9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	115
9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	118
9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	119
9.6 Luettelo kirjanpitolirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista.....	121
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	122
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	122

TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Monien muutosten vuosi 2024 oli toinen hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen vuosi, jolloin sivistystoimi oli kunnan suurin toimiala. Yhteistyö POHDE-hyvinvointialueen kanssa sujui kohtuullisesti hyvinvointialueen mittavat talouden tehostamistoimet ja palveluverkkouudistus huomioiden. Aikaisemmin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuotti Kärämäellä Terveystalo Kuntaturva Oy hyvinvointialueen lukuun. Terveystalo Kuntaturva Oy ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde yhteisymmärryksessä päättivät, että osapuolien välinen sopimus Kärämäen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta päättyi 31.3.2024. Lisäksi Terveystalo Kuntaturva Oy 27.12.2023 päivätyllä ilmoituksellaan irtisanoi Kärämäen kunnan ja Terveystalo Kuntaturva Oy:n välisen sopimuksen työterveyshuollon palveluista päättymään 31.3.2024. Edellä mainittujen seikkojen johdosta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuudessa on kuntalaisten näkökulmasta huhtikuun 2024 alusta tapahtunut merkittävä muutos heikompaan. Työterveyshuollon palveluiden tuottajaksi valittiin kilpailutuksen jälkeen Suomen Terveystalo Oy.

Ukrainassa edelleen jatkuva Venäjän hyökkäyssota aiheutti vuodelle 2024 merkittävää taloudellista epävarmuutta, jota Euroopan keskuspankin markkinakorkojen muutokset ja vähitellen vuonna 2024 aloittama korkotason alentaminen yhdessä yleisen hintojen nousun hiljentymisen kanssa eivät kyenneet täysin hälventämään. Yhdysvaltojen presidentinvaalien vaikutukset markkinaliikkeisiin ajoittuivat loppuvuodelle 2024 ja voimakkaan osakekurssien nousun mukanaan tuoma positiivinen vire ei kuitenkaan merkittävästi tuonut vetoapua Suomen talouteen. Työttömyys ja yritysten konkurssien määrä jatkoi kasvuaan myös vuonna 2024 ja kotitalouksien kulutuskysyntä pysyi vaimeana. Talouden hiljaisen elpymisen voitaneen kuitenkin katsoa alkaneen vuoden 2024 aikana, mutta merkittävää vaikutusta työllisyyteen esimerkiksi Kärämäellä on odotettavissa vasta myöhemmin. Puhtaan energiantuotannon investoinneista odotetaan myös Kärämäelle merkittävää kasvua sekä työllisyyteen että investointeihin.

Valmistautumin työ- ja elinkeinopalveluiden siirtymiseen kuntien eli käytännössä työllisyysalueiden vastattavaksi 1.1.2025 alkaen oli kiireisimmillään. Kärämäen kunta on osana vastuukunta Raahan vetämää Raahan työllisyysaluetta. Myös Kärämäellä on työllisyysalueen ajanvarauksella toimiva palvelupiste ja Kärämäki kuuluu Haapajärven palvelualueen toimipisteverkostoon. Lisäksi työllisyysalueen sähköiset palvelukat ovat monipuolisesti käytössä. Työllisyysalueen toimintaan kohdistuu monipuolisia odotuksia erityisesti kuntien pitkäaikaistyöttömien sakkomaksujen vastuusuuden kasvamisen johdosta. Kunnat rahoittavat 1.1.2025 alkaen osan Kelan maksamista työttömyystuista eli työmarkkinatuesta ja peruspäivärahasta sekä työttömyyskassojen maksamista ansiopäivärahasta. Rahoitusvastuullinen on se kunta, joka on merkitty työttömän vakituiseksi kotikunnaksi väestörekisteriin sinä päivänä, jona Kela tai työttömyyskassa maksaa tuen. Kunnan rahoitusvastuu alkaa sen jälkeen, kun työttömyystukea on maksettu kunnassa asuvalle työttömälle 100 päivän ajan.

Vuosi 2024 oli uuden kuntastrategiakauden 2024–2027 ensimmäinen toimintavuosi. Strategia korostaa edelleen turvallista maaseutuasumista, yrittäjyyttä, kestävästä kehitystä ja puhtaan siirtymän mahdollisuuksien hyödyntämistä mm. sujuvien kaavoitus- ja lupaprosessien avulla. Strategiatyön rinnalla kunta käynnisti myös taajaman yleis- ja asemakaavojen laajentamisen ja päivittämisen. Kaavojen laajennus ylittää suunnitella olevan uuden Nelostien linjauksen mukaiselle risteysalueelle ja pohjoisen suuntaan laajenevalle teollisuusalueen laajennukselle. Teollisuusalueelle odotetaan puhtaan energiantuotannon mahdollistamia teollisia investointeja hyvien logististen yhteyksien läheisyyteen.

Vuonna 2024 vietettiin Kärsämäen kunnan 155 v. juhlavuotta. Osana juhlavuotta julkistettiin Kärsämäen historian 1. osa heinäkuussa 2024. Historiatutkimuksen ensimmäinen osa käsittelee aikaa ennen itsenäistä kuntaa ja seurakuntaa kivikaudelta 1860-luvulle.

Koivupuiston palvelukeskuksen ns. Pihlaja- ja Tuomikujien purku valmistui keväällä 2024 ja kiinteistön yhteyteen suunnitellaan uusia ikäihmisten asumisen ratkaisuja Kärsämäen Asunnot Oy:n toimesta.

Tapahtumien ja kulttuuripalveluiden osalta myös vuosi 2024 oli aikaisempaan tapaan vilkas ja ihmiset osallistuivat aktiivisesti tapahtumiin ja harrastustoimintaan. Kärsämäki on perinteisesti kokoaan suurempi kulttuuripitäjä.

Kunnan talousarvio ja toimintasuunnitelma toteutuivat olosuhteisiin nähden hyvin, mistä parhaat kiitokset kaikille. Tilikaudella 2024 Kärsämäen kunnan talous oli edelleen vahvistuva, tilinpäätös on kunnan osalta noin 0,34 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Käyttötalouden nettokustannukset toteutuivat pitkälti talousarvion puitteissa, verotuloja kertyi 4,9 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia maksettiin noin 4,6 miljoonaa euroa. Kuntakonsernin tilikausi muodostui noin 0,28 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Lainamäärä Kärsämäen kunnassa väheni ja velkaa on 4 057 euroa/asukas, konsernilainaa Kärsämäellä on 7 615 euroa asukasta kohden.

Myös tulevaisuudessa Kärsämäki haluaa olla uuden kuntastrategian mukaisesti luova, reagoiva, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva pitävä, joka pyrkii jatkuvasti parempaan. Vakaa taloudellinen perusta tuo turvaa ja toimintamahdollisuuksia erityisesti puhtaan siirtymän energiahankkeiden hyödyntämisessä sekä uusien asukkaiden houkuttelussa sekä nykyisten kuntalaisten ja yritysten lakisääteisten ja muiden palveluiden ylläpidossa ja turvaamisessa. Tämä edellyttää kuitenkin tarkkaa taloudenhallintaa erityisesti tuleva valtionosuusuudistus sekä yleisen syntyvyyden lasku ja väestön ikääntyminen ja valtion ja hyvinvointialueen palveluiden saatavuuden heikentyminen huomioiden.

Puhtaan siirtymän ja muun uuden kasvu myötä kuntaan toivotaan erityisesti työikäisiä nuoria, jotta koululaitos pysyisi elinvoimaisena myös tulevaisuudessa ja yritykset sekä organisaatiot saisivat tarvitsemansa työvoiman. Yhteinen ja avoin luottamus, sosiaalinen eheys ja perusturvallisuus sekä aktiiviset ihmiset luovat edellytykset elinvoimaiselle kuntayhteisölle. Iso kiitos kuluneesta vuodesta kaikille kunnan työntekijöille, luottamushenkilöille, Kärsämäen kunnan asukkaille, yrittäjille ja yrityksille.

Tervetuloa Kärsämäelle,

Kärsämäellä 18.3.2025

Juho Jukkola

Kunnanjohtaja

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toiminta-ajatus

Kärsämäki turvaa asukkailleen hyvän elämän edellytykset ja kehittää paikkakunnan elinvoimaa.

Toimintaorganisaatio

Valtuuston kokoonpano 1.1.2024-31.12.2024

Nimi ja ammatti

Puheenjohtaja

Ristinen Esko, päästömittaaja

I varapuheenjohtaja

Kyllönen Jaana, lehtori, työterveyshoitaja (YAMK)

II varapuheenjohtaja

Autio Mika, maatalousyrittäjä

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta

SDP

Suomen Keskusta

Nimi ja ammatti

Ahola Marko, ravitsemustyöntekijä

Aittola Mira, agrologi

Andersson Anne, psykoterapeutti, terveydenhoitaja

Anttila, Pekka, yrittäjä

Haapakoski Niina, lähihoitaja

Isola Susanna, yrittäjä, parturi-kampaaja

Järvenpää Heidi, toimitusjohtaja

Puolue/ryhmä

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Koski Markku, eläkeläinen, 2.4.2024 saakka	Suomen Keskusta
Littow Timo, seurakuntamestari, yrittäjä	Suomen Keskusta
Loukkola Esko, linja-autonkuljettaja, yrittäjä	Perussuomalaiset
Myllymäki Tapio, opiskelija, 2.4.2024 alkaen	Suomen Keskusta
Mäki Laura, agrologi, maitotilayrittäjä	Suomen Keskusta
Flankkila Timo, maanviljelijä	Kansallinen Kokoomus
Pietikäinen Mika. maanviljelijä	Perussuomalaiset
Ruha Anne, maatalousyrittäjä	Suomen Keskusta
Seppä Marjatta, eläkeläinen	Suomen Keskusta
Takalo Jaana, käsityönohjaaja-artesaani, sihteeri	Perussuomalaiset
Tiikkainen Antti, yrittäjä, eläkeläinen	Suomen Keskusta
Ylitalo Tero, betonityöntekijä	Suomen Keskusta

Kunnanhallituksen kokoonpano vuonna 1.1.2024-31.12.2024

<u>Nimi ja ammatti</u>	<u>Puolue/ ryhmä</u>
<i>Puheenjohtaja</i>	
Anttila Pekka	Suomen Keskusta
<i>I varapuheenjohtaja</i>	
Ruha Anne	Suomen Keskusta
<i>II varapuheenjohtaja</i>	
Loukkola Esko	Perussuomalaiset
Haapakoski Niina	Perussuomalaiset
Isola Susanna	Suomen Keskusta
Mikkola Ari	Suomen Keskusta
Ylitalo Tero	Suomen Keskusta

Lautakunnat ja jaokset 1.1.2024-31.12.2024

<u>Keskusvaalilautakunta</u> Isola Timo Kallinen Saara Kumpulainen Tapio Manninen Riikka, vpj Tiikkainen Antti, pj	<u>Tarkastuslautakunta</u> Littow Timo, vpj Myllymäki Tapio Räisänen Juha Seppä Marjatta, pj Takalo Jaana
<u>Opetustoimen lautakunta</u> Ahola Marko, vpj Aitto-Oja Veli Huovila Tuula Järvenpää Heidi, pj Mäki Laura Pirnes Vesa Ronkainen Marika	<u>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta</u> Andersson Anne, pj Hankilanoja Juha, 11.12.2024 saakka Pietikäinen Mika, 12.12.2024 alkaen Kangaskokko Anni Laitila Mikko Korkatti Antti Mikkola Ari, vpj Raudaskoski Seija
<u>Tekninen lautakunta</u> Aittola Mira Autio Mika, pj Lohvansuu Katariina Luonuansuu Kyösti Ojala Päivi, vpj Puranen Matti Ylikangas Arvi	

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Haaranen Jarno
Kallinen Saara
Kyllönen Jaana H
Mikkola Ari
Myllymäki Suvi-Marja Hannele
Ylitalo Tero

Käräjäoikeuden lautamiehet

Ylitalo Tero

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2024 ilmestyneessä julkaisussa ”Taloudellinen katsaus, talvi 2024” on ennustettu vuosien 2024 - 2027 taloudellista kehitystä ja lisäksi talouden keskipitkän ajan kehitysarviota vuoteen 2029 saakka. Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus vähenee. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027. Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025. Vuosina 2026–2027 työllisyys paranee talouden vahvistuessa, ja työttömyysaste laskee vuoden 2025 8,4 prosentista 7,4 prosenttiin vuonna 2027.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Heikko talouden suhdanne heijastuu julkiseen talouteen monin tavoin, minkä lisäksi viime vuosien nopea inflaatio kasvattaa menoja tuntuvasti vielä tänä vuonna. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,5 prosenttia ja vuonna 2029 2,0 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 82 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 87 prosentin vuonna 2029. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 1,5 % suhteessa BKT:hen.

Helmikuussa 2025 julkaistiin ennakoarvioita kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2024 tilinpäätöksistä. Kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Näyttääkin siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	-1,2	-0,3	1,6	1,5	1,5
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-6,6	-0,3	4,4	3,0	2,8
Kokonaistarjonta	-2,9	-0,3	2,4	1,9	1,9
Tavaroiden ja palvelujen vienti	0,2	0,4	3,4	3,1	2,4
Kulutus	1,3	0,1	0,7	1,0	1,1
yksityinen	0,3	-0,4	1,2	1,8	1,6
julkinen	3,4	1,2	-0,5	-0,4	0,1
Investoinnit	-9,0	-5,6	7,4	2,6	4,1
yksityiset	-10,1	-8,1	5,3	4,2	4,8
julkiset	-3,6	6,0	15,9	-2,9	1,2
Kokonaiskysyntä	-2,8	-0,3	2,4	1,9	1,9
kotimainen kysyntä	-4,2	-0,6	2,0	1,4	1,7

(Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, talvi 2024; Kuntaliitto, tiedote 4.2.2025)

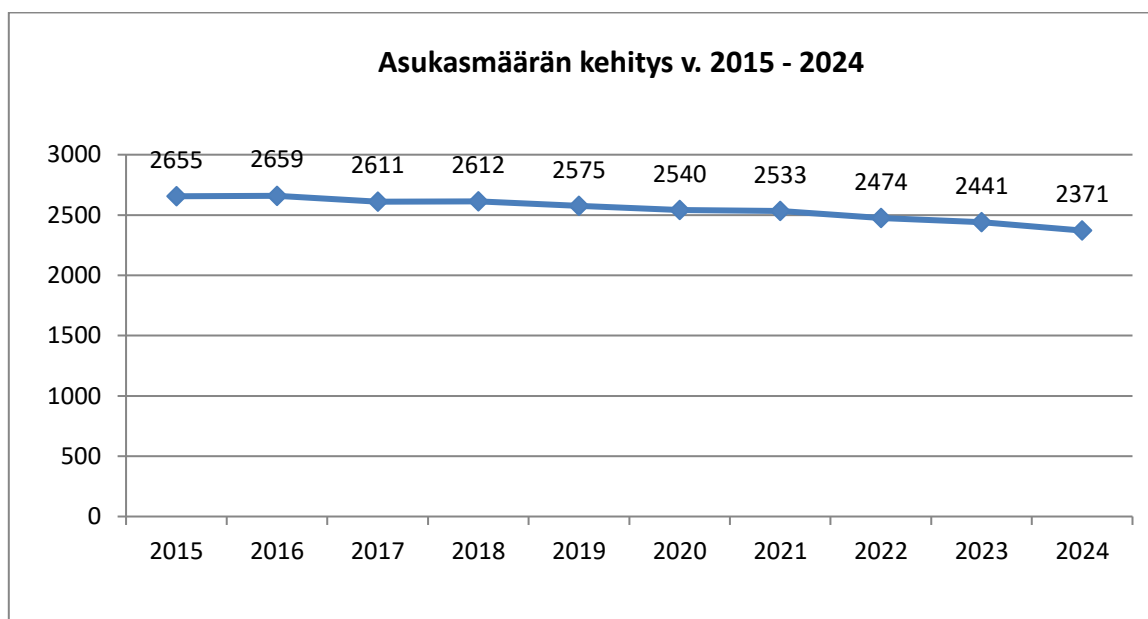
	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	55,7	57,4	56,9	55,9	55,1
Veroaste	42,5	42,1	42,5	42,4	42,4
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-3,0	-4,2	-3,5	-2,9	-2,5
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,3	-3,5	-3,9	-3,5	-3,2
Julkisyhteisöjen velka	77,1	82,5	85,0	86,1	86,3
Valtionvelka	57,1	61,2	63,2	64,1	64,4

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	287	298	310
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,9	1,4	2,2	2,4	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,5	1,0	1,1
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	2,1	-0,1	3,0	2,0	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,8	0,4	0,9	0,4	0,2
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	0,2	1,2	1,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,6	76,3	76,8	77,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,1	-0,2	-1,2	-0,8	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2024, Valtiovarainministeriö)

Oman alueen kehitys

Kärsämäellä oli 31.12.2024 2 371 asukasta (lähde: Tilastokeskuksen ennakkotilasto). Vuoden 2023 lopussa asukkaita oli 2 441, joten vuoden aikana asukasmäärä väheni 70 hengellä. Vuoden aikana syntyi 17 ja kuoli 39 henkeä, luonnollinen väestönlisäys oli -22. Kokonaisnettomuutto vuonna 2023 oli -47, nettomaahanmuutto oli -2.

Kuva. Asukasmäärän kehitys Kärsämäellä vuosina 2015-2024.

Nivala-Haapajärven seutukunnan (ml. Oulainen ja Sievi) väkiluku 31.12.2024 oli 30 019 asukasta. Seutukunnan kuntien kuntien väkiluvut ovat seuraavat: Haapajärvi 6 491 (-67), Kärsämäki 2 371 (-70), Nivala 10 380 (-74), Oulainen 6 916 (-62), Pyhäjärvi 4 709 (-47), Reisjärvi 2 558 (-40) ja Sievi 4 594 (-119). Seutukunnan väkiluku laski edelliseen vuoteen verrattuna 478 asukkaalla. Väkiluku väheni kaikissa seutukunnan kunnissa. Vuodesta 1995 lukien seutukunnan väkiluku on ollut laskeva.

Kärsämäen kunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 11,2 %, vuoden 2023 lopussa se oli 11,1 %. Nivala-Haapajärven seutukunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 10,8 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 12,8 %. Vuoden 2024 lopun tilanteen mukaan työttömyysaste oli Nivalassa 9,6 %, Haapajärvellä 11,7 %, Pyhäjärvellä 14,4 % ja Reisjärvellä 7,6 %.

MYÖNNETTY YRITYSTUET 2024

KÄRSÄMÄKI

Rahoittaja	Yhteissumma €	Yhteismäärä kpl
ELY-KESKUS/EAKR *	199 020 €	2
ELY-KESKUS/EMR	244 229 €	5
BUSINESS FINLAND *	8 118 €	1
LEADER-TOIMINTARYHMÄ ***	31 663 €	4
STARTTI LEADER	2 915 €	4
Yhteensä	485 945 €	16

Vuonna 2023 yhteensä 115 109 € (muutos +322%) ja 9 kpl (muutos +78%)

* Ei sisällä kunnille tai kunnallisille/ylikunnallisille kehittämissyhtiöille myönnettyjä toimintaympäristöavustuksia

*** Keskipiste -Leader ry & Rieska -Leader ry

MYÖNNETTY YRITYSTUET 2024

KOTIUTETUT EUROT PER ASUKAS

Kunta	Yhteissumma €	Yhteismäärä kpl	Asukasluku 12/2024*	€/asukas
Haapajärvi	458 969 €	31	6 491	70,7€
Kärsämäki	485 945 €	16	2 371	204,9€
Nivala	1 652 831 €	65	10 380	159,2€
Oulainen	113 712 €	25	6 916	16,4€
Pyhäjärvi	101 645 €	22	4 709	21,5€
Reisjärvi	150 403 €	17	2 558	58,7€
Sievi	120 669 €	17	4 594	26,2€
Yhteensä	3 084 174 €	192	38 019	81,1€

Ei sisällä kunnille tai kunnallisille/ylikunnallisille kehittämisyrityksille myönnettyjä toimintaympäristöavustuksia.

* Tilastokeskus: Väestörakenteen ennakkotiedot

Taulukot: Kärsämäelle ja seudun kuntiin saadut yritystuet v.2024

Vuoden 2024 aikana Kärsämäellä perustettiin 14 yritystä ja yritysten poistuma kaupparekisteristä oli yhteensä 12kpl.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

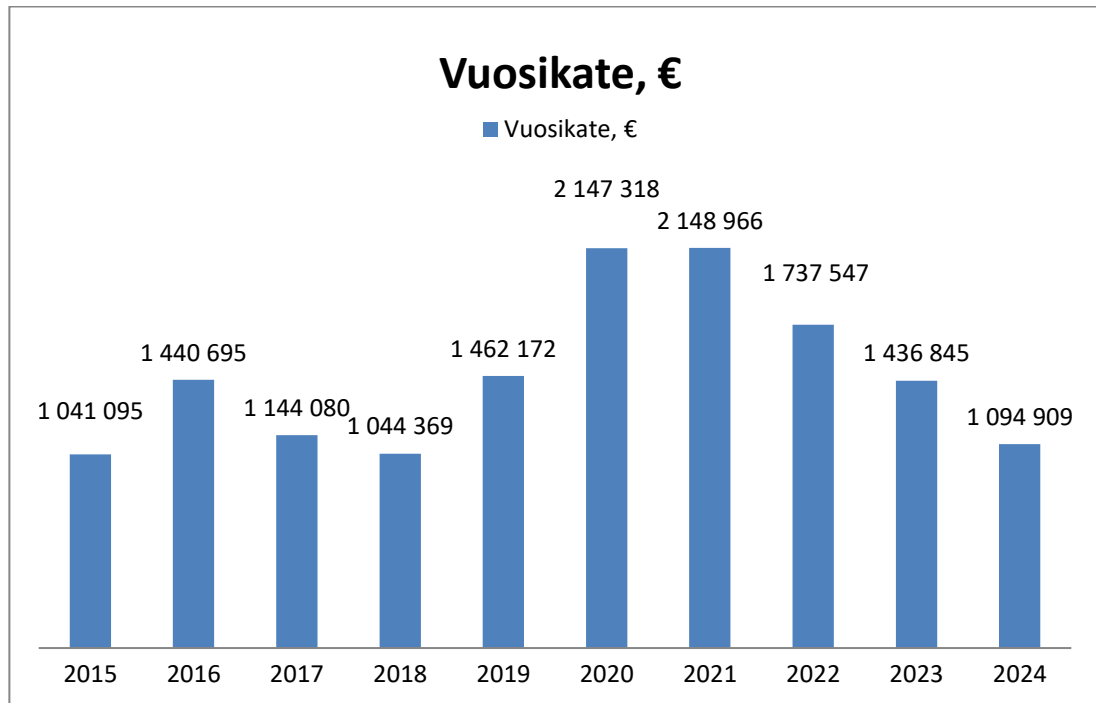
Verotulot ovat vuonna 2024 yhteensä 4 906 011 euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 10,7 % (474 799 euroa). Alkuperäisessä talousarviossa verotulojen kokonaiskertymäksi arvioitiin 4 940 000 euroa, talousarviomuutosten jälkeen arvio oli 4 913 000. Lopulliset verotulot toteutuivat 6 989 euroa muutettua talousarviota pienempinä. Kunnallisverotuloja kertyi 3 530 063 euroa, mikä on 590 043 euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Kiinteistöveroja kertyi 761 340 euroa. Yhteisöveron tuotto oli 614 609 euroa, 207 747 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

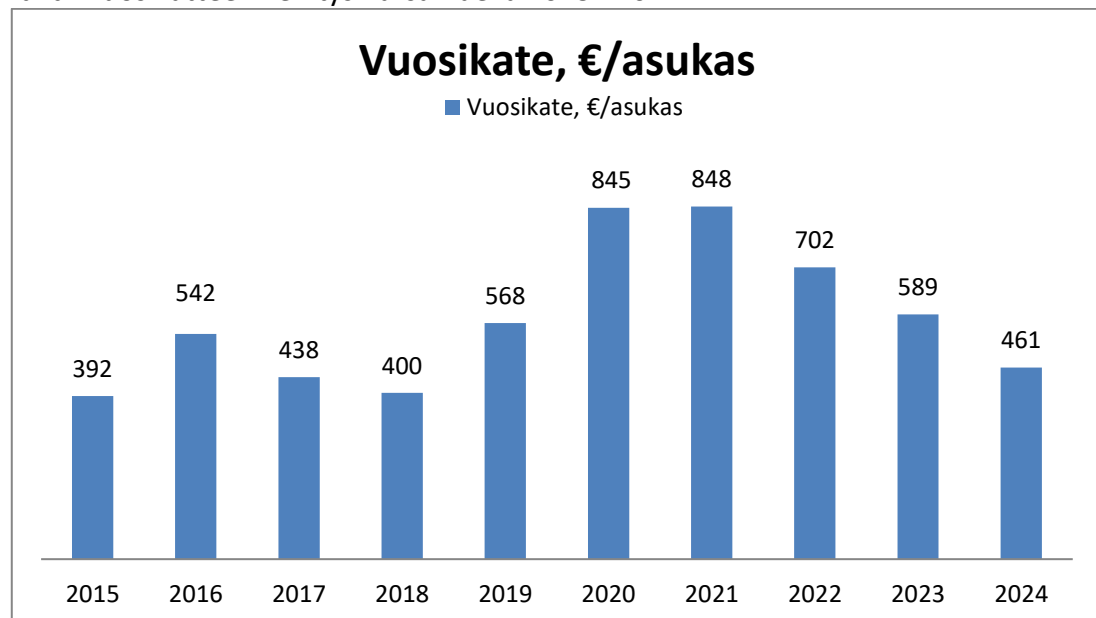
Valtionosuuksia kertyi 4 624 262 euroa. Valtionosuudet vähenivät edellisestä vuodesta 529 043 euroa, 10,27% .

Toiminnan ja talouden muutokset

Tilinpäätös 326 977 euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämä oli 243 161 euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä pienempi. Vuosikate oli vuonna 2024 1 094 909 euroa ja se väheni 341 936 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Kuva. Vuosikatteen kehitys Kärsämäellä 2015– 2024.

Kuva. Vuosikate asukasta kohden Kärsämäellä vuosina 2015 – 2024.

Lainakanta 31.12.2024 oli 9 619 681 euroa, 4 057 euroa/asukas, kun sitä tilikauden 2023 lopussa oli asukasta kohden 3 941 euroa.

Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Käyttötalouden osalta talousarvio alittui kokonaisuutena nettona 276 942 euroa. Talousarvio alittui kunnanhallituksen, keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan, Hyte-lautakunnan ja teknisen lautakunnan osalta. Kunnanhallituksen (114 868 euroa) alitus koostui pääasiassa talousarviota paremmin toteutuneina toimintatuottoina (myyntituotot sekä tuet ja avustukset) ja budjetoitua pienempinä toteutuneista avustuskustannuksista.

Teknisen lautakunnan (137 268 euroa) alituksen taustalla olivat yhdyskuntatekniikan alitusta palkka-, kunnossapito- ja sähkökuluissa. Toimintakulujen ylitystä oli koneiden kunnossapito- ja korjauskuiluissa sekä yksityistieavustuksien osalta johtuen teiden perusparannustöiden jaksottumisista. Kiinteistötoimen talousarvion nettotulojen ylittyivät 9,96 %. Toimintakuluissa alitusta puhtaanapitopalveluissa sekä rakennusmateriaali- ja kalustomäärärahojen osalta. Metsänmyyntitulot ovat toteutuneet tuloarviota suurempana

Hyte-lautakunnassa alitus oli 73 379 euroa, kertyen pääasiassa budjetoitua pienempinä toteutuneista henkilöstö-, palvelujen osto-, aine- ja tarvike-, sekä vuokratkustannuksista. Keskusvaalilautakunnan talousarvioalitus oli 9 950 euroa ja tarkastuslautakunnan 103 euroa.

Opetustoimen lautakunnan alaisessa toiminnassa ylitystä oli yhteensä 109 392 euroa, henkilöstökuilu (sijaiset ja määräaikaiset) kertyi budjetoitua enemmän.

Verotulot toteutuivat 6 989 € muutettua talousarviota heikommin. Valtionosuuksia saatiin 67 738 € arvioitua vähemmän johtuen pääasiassa Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksestä OKM:n valtionosuuden tarkistamisesta vuodelle 2024.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maailmantalouden näkymiin tämän tilinpäätöksen laadintahetkellä eniten vaikuttava tekijä on kauppasodan uhka. Donald Trump on asteittain korottanut Kiinasta Yhdysvaltoihin tulevan tavara-tuonnin tullimaksuja ja kohdistanut vastaavia toimia myös USA:n liittolaismaihin, kuten Kanadaan ja Meksikoon. Euroopan unionia vastaan Trump on pitänyt esillä 25 prosentin yleisiä tuontitulleja. Näin rajuilla kaupan esteillä olisi väistämättä merkittäviä vaikutuksia myös Suomen vientiin.

Korkotason aleneminen on Suomen talouden toipumisen kannalta olennaisessa roolissa. Laskevat korot edesauttavat myös vihreän siirtymän hankkeiden etenemistä ja asuntotuotannon käynnistymistä.

TE-palvelut 2024 uudistuksen myötä julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2025 alkaen. Toiminnan käynnistysvaiheessa on työllisyyspalveluissa onnistumiseen liittyviä riskejä, lisäksi kunnille palvelujen järjestämiseen myönnettävien valtionosuuksien riittämiseen toiminnasta syntyviin kuluihin liittyy merkittävää epävarmuutta.

Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää ymmärtämistä. Kärsämäen kunnan strategian mukaisesti prosessimme ovat sujuvia ja palvelemme ketterästi. Tämän toimintakulttuurin ylläpito ja kehittäminen vaatii jatkuvia toimenpiteitä myös kesäkuussa aloittavan uuden valtuuston yhteistyössä.

Valtuuston 11.12.2024 hyväksymä vuoden 2025 talousarvio on ylijäämäinen talousarviovuoden 2025 sekä suunnitelmavuosien 2026 – 2027 osalta. Talouden suunnitteluun sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä erityisesti valtionosuuksien ja TE-palvelut 2024 –uudistuksen vaikutusten osalta. Verorahoituksen puolittuminen hyvinvointialueuudistuksen takia haastaa edelleen kunnan taloudellista liikkumavaraa. Kokonaisuutena valtion-osuuksien väheneminen uudistuksen myötä ja toisaalta valmisteilla oleva kuntien rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistus (voimaan 1.1.2027) merkitsevät suurta epävarmuutta talouden pidemmän aikavälin suunnittelulle.

Keskeistä talouden hallinnassa on pidättäytyä uusista pysyvistä menojen lisäyksistä. On todennäköistä, että myös nykyistä palvelutarjontaa joudutaan tarkastelemaan kriittisesti. Kärsämäen kunnalla on kuitenkin useiden ylijäämäisten tilinpäätösten myötä syntynyt taseeseen kohtuullinen pusuri, josta on etua myös tulevassa epävarmuuden tilassa.

Toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät maailmanpolitiikan epävakaa kehityksen jatkumiseen, Sotatilaan Ukrainassa ja Euroopan muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen sekä valtion-osuus- ja TE -2024 uudistusten vaikutukseen kuntien rahoituspohjaan. Toisaalta hiilineutraalin energiatuotannon murros ja muun muassa tuuli- ja aurinkovoimaan panostaminen tuovat uusia mahdollisuuksia myös Kärsämäelle.

Kunnan omien toimenpiteiden lisäksi kuntatalouteen vaikuttaa merkittävästi kunnille annettavien tehtävien ja velvoitteiden kehitys. Valtio on leikannut 2010-luvulla rajusti hyvinvointipalvelujen järjestämiseen tarkoitettua rahoitusta kunnilta, kuntien tehtäviä ja velvoitteita ei ole kuitenkaan vähennetty. Tulevaisuuden epävarmuutta lisää mahdollisuus, että kuntien tehtäviä ja velvoitteita tullaan lisäämään, vaikkei kuntatalous kestäisi yhtään uutta kustannuksia aiheuttavaa lisävelvoitetta.

Kunnan työllisyyden, työpaikkaomavaraisuuden ja elinkeinoelämän edellytysten parantamiseen liittyy tulevana vuosina uuden 2024-2027 ulottuvan kuntastrategian mukaisesti. mm. matkailuun ja markkinointiin sekä kunnan asuntotilanteeseen panostaminen. Vuoden 2025 talousarvion ja toimintasuunnitelman tavoitteet on asetettu kuntastrategian mukaisesti.

1.6 Kunnan henkilöstö

Henkilöstötilinpäätös antaa tiivistettyä tietoa henkilöstöön liittyvissä asioissa.

Henkilöstön määrä 31.12.2024

Seuraavassa taulukossa on esitetty 31.12.2024 kunnan palveluksessa olleen henkilöstön määrä. Yhteensä henkilökunnan lukumäärä oli 126 henkilöä.

Hallintotoimeen kuuluvat keskushallinnon sekä työllistämispalvelujen henkilöstö. Sivistystoimen alaisuuteen kuuluvat opetustoimen hallinnon, perusopetuksen, toiseen asteen opetuksen, varhaiskasvatuksen, kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä liikunta- ja nuorisotoimen henkilöstö. Tekniseen toimeen kuuluvat yhdyskuntatekniikan ja kiinteistötoimen henkilöstö.

	Vakinainen	Määräaikainen	Sijainen	Työllistetty	Yhteensä	Yhteensä
					2024	2023
Hallintotoimi	5	3		3	11	10
Sivistystoimi	77	17	15		109	111
Tekninen toimi	6				6	7
Kaikki yhteensä	88	20		3	126	128

Taulukko: Henkilöstön määrä 31.12.2024

	Vakinainen	Määräaikainen	Sijainen	Työllistetty	Yhteensä
					2024
Yleishallinto	5	3		3	11
Opetustoimen hallinto	2				2
Perusopetus	38	8	1		47
Toisen asteen opetus	10				10
Varhaiskasvatus	23	9	14		46
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	2				2
Liikunta- ja nuorisotoimi	2				2
Yhdyskuntatekniikka	4				4
Kiinteistötoimi	2				2
Kaikki yhteensä	88	20	15	3	126

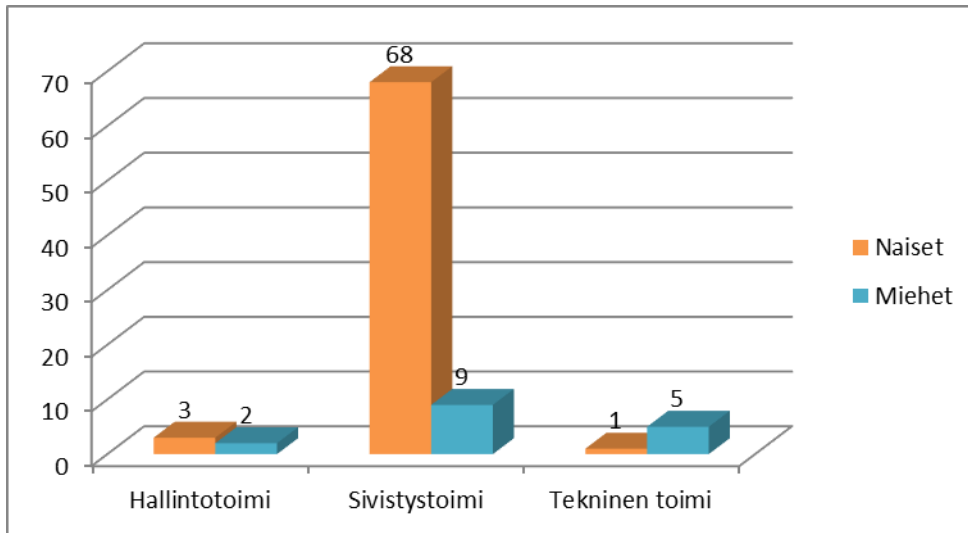
Taulukko: Henkilöstön määrä tulosalueittain 31.12.2024

Henkilötyövuosi

Henkilötyövuosi eli HTV kuvaa täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työpanosta. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi hänen osa-aikaisuusprosentin mukaisesti. Vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin. Vuonna 2024 HTV oli 125,9 (palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365) ja HTV2 oli 108,9 (palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365). Muu henkilöresurssi/HTV2 oli 0,6.

Henkilöstön sukupuolijakauma

Vakinaista henkilökuntaa on 88, naisia 72 ja miehiä 16.

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2024

Vakinaisen henkilöstön ikärakenne ja keski-ikä

Suurin ikäryhmä on 55–59-vuotiaat, joihin kuuluu 20,5 % vakinaisesta henkilöstöstä. Alle 50-vuotiaita on 58 %.

	Ikäryhmä/henkilönlukumäärä									Yhteensä
	-29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65-	
Hallintotoimi			2	1	1			1		5
Sivistystoimi	5	10	13	15	4	6	16	8		77
Tekninen toimi							2	4		6
Yhteensä	5	10	15	16	5	6	18	13	0	88

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2024

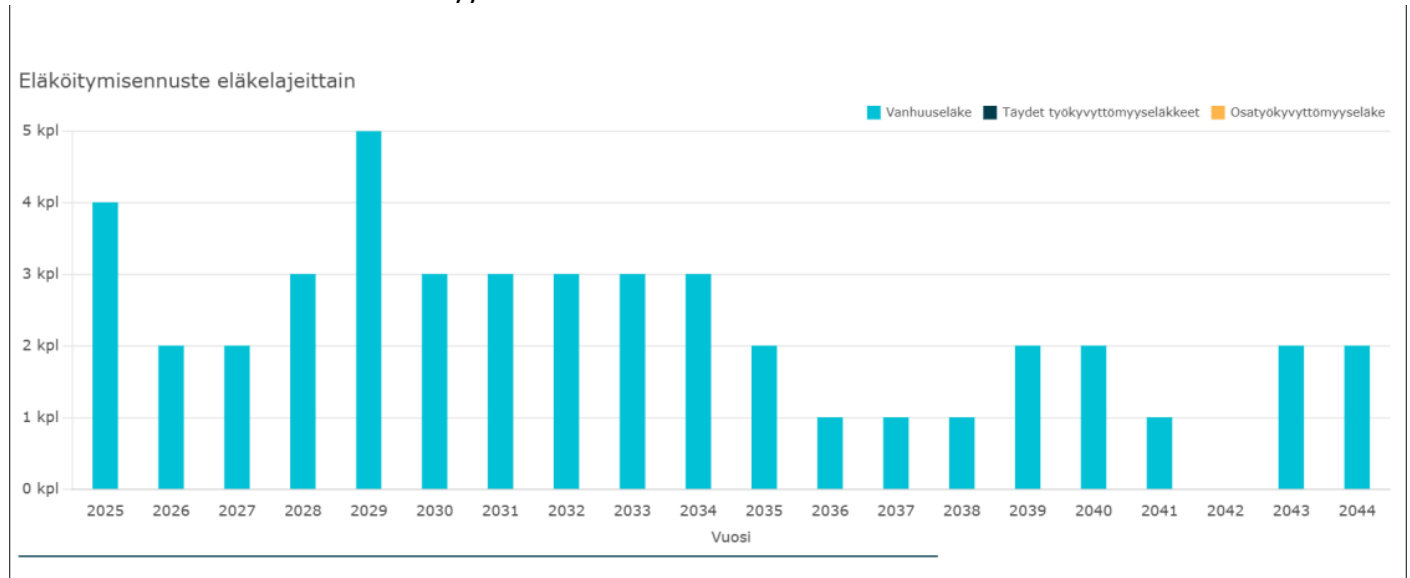
Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 46,2 vuotta. Koko kunta-alalla vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,2 vuotta vuonna 2023.

	2024	2023
Hallintotoimi	45,6	48,2
Sivistystoimi	45,1	44,9
Tekninen toimi	60,5	60,3
Yhteensä	46,2	46,3

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön keski-ikä hallintokunnittain

Eläköityminen

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kevan tilaston mukainen eläköitymisennuste. Ennuste perustuu vuoden 2024 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2025 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Eläköitymisennusteen (viisi ensimmäistä vuotta) mukaan kunnan henkilöstöstä eläköityy kaikkiaan 19 henkilöä.

Taulukko: Eläköitymisennuste 2025–2044

Henkilöstön vaihtuvuus

Kertomusvuonna vakinaisen henkilöstön virka-/työsuhteita alkoi 13 ja päättyi 12.

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus		2024
Alkaneet palvelussuhteet		13
Päättyneet palvelussuhteet		12
- eläke	4	
- irtisanoutuminen	6	
- sisäinen siirto	2	

Taulukko: Henkilöstön vaihtuvuus

Osaamisen kehittäminen

Ammatilliseen palkalliseen henkilöstökoulutukseen osallistui 21 henkilöä yhteensä 63 koulutuspäivää. Palkattomia koulutus- ja opintovapaapäiviä kertyi 834 päivää.

	Henkilöt	Päivät
Koulutus, palkaton	2	6
Omaehtoinen palkallinen koulutus	11	33
Opintovapaa, palkaton	6	793
Oppisopimuskoulutus, palkaton	6	35
Työnantajan järj. työn edell. koulutus	3	7
Työsuojelukoulutus	1	3
Täydennyskoulutus, palkallinen	7	23
Yhteensä	36	900

Taulukko: Koulutuksiin osallistuminen

Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteisia poissaoloja ovat työntekijän sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Sairauspoissaolot	Palkalliset sairauspoissaolot Kalenteripäivät	Palkattomat sairauspoissaolot Kalenteripäivät
1-7 pv	784	
8-29 pv	545	
30-59 pv	212	
60-89 pv	188	
90-179 pv	110	
Yli 180 pv		3
Yhteensä keskimäärin/henkilötyövuosi	14,6	

Sairauspoissaoloprosentti	5,8
0 päivää sairastaneet, hlöä	99
0 päivää sairastaneet, % hlöstöstä	78,6

	Tapausta	Poissaolot/kalenteripv
Työtapaturma	7	90
Työmatkatapaturma	0	0
	7	90

Taulukko: Henkilöstön terveysperusteiset poissaolot.

Henkilöstömenot

Tuloslaskelmaan kirjattuja palkkoja ja muita henkilöstökuluja maksettiin 5 684 991 euroa, kasvua edelliseen vuoteen n. 4,3 % .

Henkilöstökulut	2024	2023
Palkat ja palkkiot	4 625 209	4 396 609
Eläkekulut	963 845	924 796
Muut henkilösivukulut	95 937	128 094
Yhteensä	5 684 991	5 449 499

Taulukko: Henkilöstökulut vuosina 2023 – 2024

Työterveyshuolto ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Työterveyshuollon palvelut ostettiin Terveystalo Kuntaturva Oy:ltä ajalla 1.1.-31.3.2024 ja Suomen Terveystalo Oy:ltä 1.4. alkaen. Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö ja hyvin toimiva työyhteisö, työperäisten sairauksien ehkäisy sekä työ- ja toimintakyvyn edistäminen.

Työterveyshuollon bruttomenot vuonna 2024 olivat 75 990 euroa (43 290 euroa vuonna 2023). Työterveyshuollon kustannukset sisältävät lakisääteisen työterveyshuollon sekä työterveyden toimintasuunnitelmassa sovitut ennaltaehkäisevät palvelut sekä yleis-/työterveyslääkäritasoinen sairaanhoidon. Kela korvaa 50 % – 60 % työterveyshuollon hyväksytyistä kustannuksista.

Työterveyshuollon tavoitteena on myös kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuuden edistäminen ja henkilöstön työelämän laadun parantaminen antamalla vaikutusmahdollisuuksia omaa työtään ja työyhteisöään kokevien päätösten valmisteluun. Vaikutuskanavana on yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana 4 kertaa.

Työnantaja korvaa erityistyölasien hankinnasta 100 euroa kehyksistä ja määritetyt linssit. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi työnantaja myöntää 240 euroa/henkilö/vuosi määritellyin ehdoin liikuntaan, hierontaan/fysioterapiaan, sekä kulttuuripalveluihin.

Henkilöstön virkistäytymispäiviä järjestetään 1-2 kertaa vuodessa.

	2024	2023
Terveystarkastusten käynnit yhteensä, kpl	205	92
ammattihenkilöt	81	74
asiantuntijat	20	17
muut asiantuntijat	3	
tutkimukset	101	1
Sairaanhoitokäynnit yhteensä, kpl	449	705
ammattihenkilöt	161	204
asiantuntijat	2	
tutkimukset	286	501
Työpaikkaselvitykset yhteensä, t	71	7
ammattihenkilöt	65	7
asiantuntijat	4,5	
muut asiantuntijat	1,5	
Yksilön neuvonta- ja ohjauskäynnit, kpl	89	132
ammattihenkilöt	58	127
asiantuntijat	25	4
muut asiantuntijat	6	1
Ryhmän neuvonta ja ohjaus, t	13	
ammattihenkilöt	13	
asiantuntijat		
muut asiantuntijat		

Taulukko: Työterveyshuollon, sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon toimintatiedot 2023 – 2024

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Valtuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueille vuosittain talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu puolivuositain. Osavuositarkastusraportointia on kehitetty tiiviimmäksi ja informatiivisemmaksi, johdon talousraportointia ja mittaristoja kehitetään yhteistyössä Kuntien Hetapalvelut Oy:n kanssa.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöhallinnon sisäisessä tarkkailussa ja suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin henkilöstöriskeihin. Avainhenkilöille luodaan varahenkilöjärjestelmä, mikä on toimialueen päällikön vastuulla.

Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 46,2 vuotta. Eläköityvien määrä ajalla 2025-2034 on 31 henkilöä, eli noin 40 % kunnan vakituisesta henkilöstöstä. Henkilöstön rekrytoinnista ja palkkauksesta päätetään kunnan hallintosäännön mukaisella tavalla. Johtoryhmän viranhaltijoiden sijaisuuDET on määritetty hallintosäännössä. Palkkauksesta päätettäessä otetaan huomioon alan virka- ja työehtosopimuksen määräykset ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamat ohjeet. Apuna rekrytoinneissa käytetään Kuntarekry- rekrytointipalvelua. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit on tunnistettu ja näitä pyritään välttämään kehittämällä henkilöstön hyvinvointia ja työnantajakuva.

Työntekijöiden pitkittyvät sairauspoissaolot aiheuttavat myös henkilöstöön liittyvän riskin. Sairauspoissaolojen riskin pienentämiseksi työterveyshuolto tekee 3-5 vuoden välein työpaikkakäynnit, joissa kartoitetaan työpaikan fysikaaliset, kemialliset ja biologiset altisteet, psyykkiset sekä fyysiset kuormitustekijät ja tapaturmavaarat. Ikäryhmätarkastukset tehdään 45, 50, 55, 60 ja 65 vuotta täytäneille. Työntekijöille, joilla todetaan alentunut työkyky, ohjataan kuntoutukseen.

Tapaturmien torjunta ja vaaratilanteiden ehkäisy toteutuu Kärsämäen kunnan yleisten toimintaohjeiden työpaikoilla esiintyviin tilanteisiin –ohjeen mukaisesti Työsuojelutoimikunta yhdessä työterveyshuollon kanssa laatii kunnan henkilöstölle työsuojeluhuollon toimintasuunnitelman, joka kolmen vuoden välein tarkistetaan. Työntekijän erityisissä ongelmissa työnjohdolla on käytössä ”Varhaisen tuen malli” -opas.

Sairauspoissaolojen seuranta vastuu on hallinnonalan johtavalla viranhaltijalla sekä viranhaltijalla, joka myöntää henkilöstölle sairauspoissaoloja. Työnantajan on myös ilmoitettava työterveyshuoltoon työntekijän pitkistä sairauspoissaoloista viimeistään silloin kun poissaolo on jatkunut 30 vrk ajan. Työterveyshuollon on viimeistään 90 sairauspäivän (arkipäiviä) jälkeen arvioitava jäljellä oleva työkyky. Kuukauden välein lähetetään työterveyshuoltoon yli kuukauden kestäneet sairauspoissaolot.

Talousriskit

Talouden kehitysnäkymien epävarmuus on lisääntynyt huomattavasti epävakaa maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Yritysten ja kuluttajien toiminnassa tapahtuvien muutosten ennakointi ja niiden vaikutusten arviointi on haasteellista. Valtiontalouden tasapainottamistoimenpiteillä sekä lain-säädännön muutoksilla ja kuntien velvoitteiden lisäämisellä on myös vaikutuksensa kunnan toimintaan ja talouteen.

Kunnan antamien takausten jäljellä olevan pääoman määrä 31.12.2024 oli 10,2 milj. euroa. Kärsämäen kunnan lainakanta 31.12.2024 oli 9 619 684 euroa, lainasalkkuun sisältyy korkoriski 2/3 lainoista ollessa sidottuna lyhyisiin korkoihin, jolloin ne ovat alttiina markkinakorkojen vaihteluille. Noin kolmannes kunnan lainasalkusta on sidottuna pitkään 10 v. korkoon.

Kunnan sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnan sijoitussalkku oli vuoden 2024 lopussa kirjanpitoarvoltaan 10,45 milj. euroa. Sijoitusten tuottoon liittyvä riski kytkeytyy maailmantalouden epävakauteen.

1.8 Ympäristötekijät

Kunnalla ei ole tarvetta jätevedenpuhdistamon laajalle peruskunnostukselle tai päästökauppaa harjoittavaa yritystoimintaa. Kunnassa ei ole myöskään sattunut laajoja veteen, maahan tai ilmaan kohdistuneita ongelmapäästöjä.

Kärsämäen kuntastrategian mukaisesti otamme kaikessa kunnan toiminnassa huomioon kestävän kehityksen, luontoarvot sekä panostamme osaltamme ilmastonmuutoksen torjuntaan.

1.9 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuus-ilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.10 Kärsämäen kuntastrategia ja sen mittarit

Kärsämäen valtuusto on päivittänyt kuntastrategian strategiakaudelle 2024-2027. Strategian vision mukia Kärsämäki on menestyvä ja positiivisesti tunnettu mahdollisuuksia salliva viihtyisä maaseutupaikkakunta, jonka missiona on turvata asukkailleen hyvän elämän edellytykset ja kehittää paikkakunnan elinvoimaa. Kuntastrategian tavoitteet ohjaavat toimintojen suunnittelua ja talousarvion määrärahojen kohdentamista

Strategian arvioinnin mittaristo - valtuustotaso

Strategian arvioinnin mittaristo – valtuustotaso	Tietolähde	toteuma (tietojen ajankohta)
Mittari		
Asukastyytyväisyys	kuntalaiskysely	Kokonaisarvosana kunnan palvelutasosta: melko hyvä, 59%. (2023)
Yritystyytyväisyys	Suomen yrittäjien kuntabarometri	Kuntabarometrin sija 5. alle 10 000 asukkaan kunnissa, Pohjois-Pohjanmaa sija 2. (2024)
Työtyytyväisyys	Työhyvinvointikysely (Keva)	92% suosittelee nykyistä työpaikkaa tuttavalleen (2024)
Työpaikkaomavaraisuus	Tilastokeskus	110,3 (2023)
Positiivinen näkyvyys mediassa	Oma mediaseuranta, Some-postausten lukumäärä ja katselu/tykkäykset	Instagram kattavuus: 1,4t.(+71,1%) Näyttökerrat: Instagram: 8,6t. Tiktok: 293t. Facebook: 41,3 t. Visitkarsamaki.fi: 43 t. Karsamaki.fi: 28 t.
Asukasmäärä (Asukasmäärän kehitys, nettomuutto)	Tilastokeskus	Asukasluku 31.12.2024: 2 371 (vuoden alusta -70), Nettomuutto: -47
Uuden kunnan tasapainoinen talous (vuosikate = sumupoistot, kriisikuntakriteerit)	Oma tilinpäätös, Valtioneuvosto julkaisu	Vuosikate/ poistot: 135%, konsernitase ylijäämäinen, Kriisikuntakriteerien raja-arvoista täyttyy 0/4 (TP 2023)

Kärsämäen kuntakonsernin arvot

ARVOT

- Rohkeasti omanlainen
- Positiivinen asenne
- Yhteisöllisyyden voima
- Joustava ja ketterä
- Tekemisen meininki
- Yhdenvertainen

Strategian toteuttamissuunnitelma

keskitämme toimenpiteet strategiakauden alussa seuraaviin teemoihin:

1. Perheiden palveluiden kehittäminen -> varhaiskasvatus, peruskoulu ja lukio sekä harrastusmahdollisuudet pidetään hyvällä tasolla sekä työperäisen maahanmuuton kumppanuudet yritysten kanssa, investoidaan asuntoihin ja asumisratkaisuihin

2. Terve talous pitkäjänteisesti -> ryhmäkoot pidetään kohtuullisena ja henkilöstön määrä sopeutetaan oppilasmäärien alentuessa, jatketaan tehokkaalla ja kompaktilla organisaatiolla ja henkilöstöllä, tiukka talouskuri yli valtuustokausien

3. Maatalous -> esimerkiksi valmius investoida vuokrattavaan kaasuputkistoon erillisen selvityksen perusteella

4. Aktiivisen elinvoima- ja elinkeinopolitiikan jatkaminen

5. Asumisen kehittäminen kaikenikäisille

6. Tieasiat -> Nelostien uuden linjauksen huomioiminen kaavoituksessa ja maankäytössä, yhteistyö tuulivoimatoimijoiden kanssa alemman asteen tieverkon kehittämisessä, kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman laatiminen yhdessä ELY-keskuksen kanssa, jotta liikenneturvallisuutta voidaan parantaa

7. Kyläneuvoston perustaminen, sen toiminnan käynnistäminen ja resursointi

8. Energiasiirtymän hyödyntäminen -> tuulivoimakaavoitus ja tuulivoiman luvittaminen joustavasti ja nopeasti yhteistyössä maanomistajien kanssa

9. Markkinoinnin ja viestinnän parantaminen monikanavaisesti; sometiimin / markkinointitiimin kokoaminen / sometoimittajan palveluiden käyttäminen / kotisivujen uudistaminen -> somemarkkinoinnin tehostaminen.

Kuntastrategian kärkihankkeet 2024-2027

1 KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE

- Maaseutuelämän ylistys
- Kuntamielikuvan kehittäminen
- Positiivisten tarinoiden virta
- Some- ja medianäkyvyys
- Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet

2 PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA

- Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu
- Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta
- Positiiviset kohtaamiset
- Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori
- Vahvistamme ennakoivasti hyvinvointia

3 LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN

- Asumisen kokonaispalvelut
- Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus
- Vuokra-asumisen kehittäminen
- Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen
- Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen

4 KESKIPISTE PUOLIMATKASSA

- Keskustaympäristön kehittäminen
- Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen
- Sijainnista riippumaton työ ja palvelut
- Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille
- Ohitustien rakentamisen ennakointi: kaavat, liiketilat, liikennevirtaa hyödyntävät palvelut

5 KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ

- Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena
- Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen
- Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa
- Paanutontun tarinat

6 PUHDAS SIIRTYMÄ

- Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit
- Vastuullisuussuunnitelma
- Kestävä kehitys, luontoarvot ilmastonmuutoksen torjunta, energiaratkaisut
- Puhdas siirtymä parantaa alemman asteen tieverkostoa

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Vuoden 2024 aikana valtuuston tekemistä päätöksistä ei tehty valituksia hallinto-oikeuteen. Kunnanhallituksen tiedossa ei ole sellaisia lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaa valtuuston hyväksymä hallintosääntö. Kunnan valvonta jakaantuu ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan. Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Riittävän ja toimivan sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kunnanhallitus. Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta on tilivelvollisilla. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täydentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kunnan tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksessaan lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- **Strateginen suunnittelu;** Valtuusto on 6.6.2023, §42 vahvistanut kunnan strategian vuosille 2024 - 2027.
- **Taloussuunnitelma ja talousarvio,** jotka valtuusto käsittelee vuosittain joulukuussa.
- **Toiminnan ja talouden raportointi,** jota toteutetaan kunnanhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa.
- **Johtamisjärjestelmä,** joka on määritetty pääosin kunnan hallintosäännössä.
- **Hyvä hallintotapa,** jonka keskeinen elementti on julkisuusperiaatteen noudattaminen.
- **Henkilöstöhallinto**
- **Riskien tunnistaminen ja hallinta**
- **Lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta**

Hallintokunnissa on tunnistettu, että sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toiminnan johtamista. Tätä kautta parannetaan toiminnan tehostumista ja kunnan tuottavuuden paranemista.

Riskikartoitukset ja riskien hallintasuunnitelmat

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakoinnilla. Kärsämaen riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen avulla.

Riskienkartoitus tehdään vakuutusten kilpailutuksen yhteydessä kerran valtuustokaudessa, vakuutukset on kilpailutettu edellisen kerran loppuvuodesta 2021. Turvallisuussuunnitelmat on tehty. Kiinteistöissä on käytössä murtohälytysjärjestelmät. Valmiussuunnitelmia on päivitetty vuoden 2024 aikana, valmiussuunnitelman yleinen osa on hyväksytty valtuustossa vuonna 2023.

Kunnan riskien hallinta sisältää riskien kartoituksen, analysoinnin ja hallintasuunnitelman. Hallintasuunnitelma pitää sisällään seuraavat osiot:

- toimintaketjujen ns. vaarallisten työyhdistelmien varmistus
- henkilöstöriskien hallinta
- omaisuusriskien hallinta
- tietoturvallisuusriskien hallinta

Sisäisen valvonnan raportti annetaan kunnanhallitukselle edelliseltä vuodelta seuraavan vuoden alkupuolella. Raporttiin on koottu kunnanhallituksen ja lautakuntien alaisen toiminnan selvitykset. Valtuustolle sisäinen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kunnan tilinpäätöksessä. Sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2023 on ollut kunnanhallituksen käsiteltävänä 25.3.2024.

Kunnan talousarvion- ja verotulojen toteutuminen sekä varainhoitajan raportit annetaan kuukausittain kunnanhallitukselle. Tytäryhtiöiden raportointia toteutetaan vuosittain.

Kunnan ja kunnan konsernin tyttärien osavuosikatsaus on annettu kerran vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Osavuosikatsaus on 1.1.- 30.6 ja tilinpäätös 1.1. - 31.12.

Valtuuston talousarviossa asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu ja niistä on raportoitu tilinpäätöksen kohdassa talousarvion toteutuminen. Lopullisessa talousarviossa kunnan tilikauden alijäämä oli 18 595 euroa ja tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 326 977 euroa.

Tietoturvallisuus

Kunnanhallitus on päättänyt tietoturvallisuusorganisaatiosta ja tietoturvallisuusohjeista, joita jokainen tietotyötä tekevä on velvollinen noudattamaan. Tietoturvallisuus ja siihen liittyvä riskienhallinta ovat muodostuneet entistä tärkeämmiksi mm. koska palvelutoiminnan riippuvuus tietojärjestelmien katkottomasta ja virheettömästä toiminnasta kasvavat jatkuvasti, yleiset tietosuojavaatimukset ja talouden riskien mahdollisuus lisääntyvät. Tietoturvallisuuden seuranta kuuluu osana esimiesvastuuseen, ja sen on oltava jatkuvaa organisaation kaikilla tasoilla. Tietoturvakäytännöt on päivitetty tietosuoja-asetuksen astuttua voimaan. Kärsämäen kunta osallistuu alueelliseen tietosuoja-yhteistyöhön ja tietohallinnon kehittämiseen Joki-ICT Oy:n ja sen muiden asiakkaiden kanssa.

Kuntakonsernin palvelutoiminnan sujuvuus ja jatkuvuus ovat riippuvaisia digitaalisen turvallisuuden ja kriittisten ICT-palveluiden toiminnasta. Tietoturvaan, kyberturvaan, toiminnan jatkuvuuteen ja varautumiseen kiinnitetään erityistä huomiota toimintaympäristön kehittämisessä. ICT-palveluissa kunta toimii palveluiden järjestäjänä, kumppaneiden vastatessa palvelutuotannosta. Kärsämäen kunta osallistuu tietoturva- tietosuoja sekä tiedonhallintapalvelujen kehittämiseen alueellisilla yhteistyöfoorumeilla. Moni-toimittajaympäristössä korostuu palvelukokonaisuuksien ja kumppaneiden hallinta sekä kumppaneiden kyvykkyys varautua toimintaympäristön tapahtumiin.

Kunnan tietoliikenneyhteydet toimivat vuoden 2024 aikana luotettavasti, lukuun ottamatta muutamia laiterikoista tai operaattorin palvelun häiriöistä johtuneita lyhyitä katkoksia. Kärsämäen kunta oli vuonna 2024 mukana Raahen kaupungin hallinnoimassa Jäpi (Järjestelmät palvelemaan ihmistä)-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on edistää kuntien ja kuntayhtymien yleistä tiedonhallintaa ja toimintatapoja.

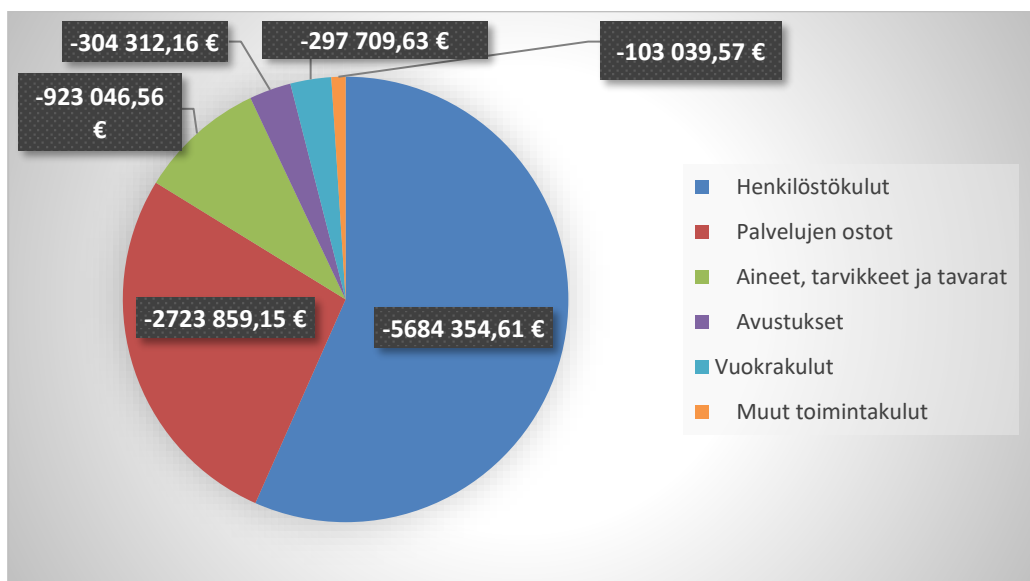
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tässä esitetyssä tuloslaskelman tarkastelussa on otettu huomioon ainoastaan ulkoiset tulot ja menot.

Toimintatuotot olivat vuonna 2024 1 425 795 euroa. Ne kasvoivat 88 443 euroa (6,61 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuotoissa myyntituottoja kertyi 55 228 euroa edellisvuotta enemmän. Maksutuotot vähenivät 27 914 euroa. Tuet ja avustukset vähenivät puolestaan 22 717 euroa. Vuokratuotot kasvoivat vuoden 2023 tasosta 82 133 euroa.

Toimintakulut olivat vuonna 2024 10 036 322 euroa. Ne kasvoivat 226 387 euroa (2,31 %) verrattuna edelliseen vuoteen. Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2024 4 624 573 euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 227 963 euroa, 5,18%. Henkilösivukulut olivat vuonna 2024 1 059 782 euroa, 6 892 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Palvelujen ostot olivat vuonna 2024 2 723 859 euroa, mikä on edelliseen vuoteen verrattuna 158 765 euroa enemmän. Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat puolestaan 923 047 euroa, 120 684 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2024 avustuksia myönnettiin 304 312 euroa, 20 217 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuokrakulut olivat vuonna 2024 297 710 euroa 8 176 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Muut toimintakulut olivat vuonna 2024 103 040 euroa, 34 508 euroa edellisvuotta vähemmän.

Kuva. Toimintakulut erittäin vuonna 2024.

Vuoden 2024 toimintakate oli 8 548 812 euroa. Toimintakate muuttui edelliseen vuoteen verrattuna 0,90%, 76 230 euroa. Toimintakate on tuottojen ja kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tämä tunnusluku oli vuonna 2024 14,21 % ja edellisvuonna se oli 13,63 %.

Verotulot ovat vuonna 2024 yhteensä 4 906 011 euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 10,71 % (474 799 euroa). Kunnallisveroverotuloja kertyi 3 530 063 euroa, mikä on 590 043 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Kiinteistöveroja kertyi 761 340 euroa. Kiinteistöverojen tuotto oli 92 503 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Yhteisöveron tuotto oli 614 609 euroa, 207 748 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuoden 2024 tuloveroprosentti oli 9,50 %, tuloveroprosenttia nostettiin valtuuston päätöksellä vuodelle 2024. Kiinteistöveroprosentit olivat: yleinen veroprosentti/rakennukset 0,93 %, yleinen veroprosentti/ maa-alueet 1,03%, vakituiset asunnot 0,65 %, muut asuinrakennukset 1,10 %, voimalaitos 3,10 % ja yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja rakentamattomat tontit 3,00 %.

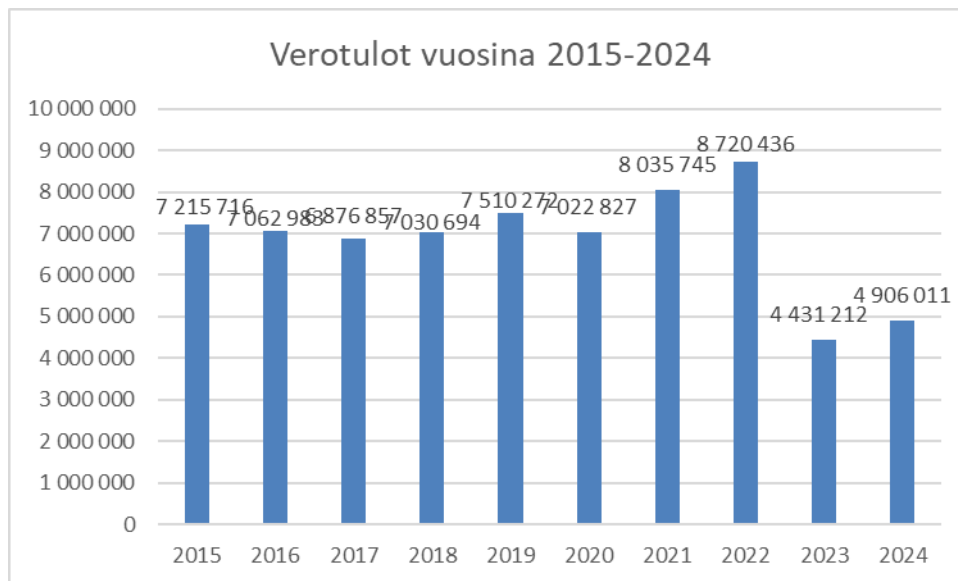
Valtionosuudet olivat vuonna 2024 yhteensä 4 624 262 euroa ja vähennystä edellisvuoteen tapahtui 10,27 % (529 043 euroa). Kunnan peruspalvelujen valtionosuus oli 4 023 668 euroa. Verotulomenetysten kompensatio oli 595 728 euroa.

Kunnan saamaan kokonaisvaltionosuuden määrään vaikuttavat lisäksi muu kuin ns. yhteen putkeen kuuluva opetus ja kulttuuritoimi. Tähän luetaan perusopetuksesta mm. lisäopetus, kansalaisopisto ja liikunta- ja nuorisotyö. Yhden putken ulkopuoliseen opetus- ja kulttuuritoimeen luetaan ylläpitäjäjärjestelmä (lukio, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulu). Ylläpitäjäjärjestelmässä on oma erillinen asukaskohtainen rahoitusosuus, joka vähentää kunnan valtionosuutta. Vuonna 2024 Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat 4 866 euroa, 11 251 euroa paremmat kuin edellisvuonna.

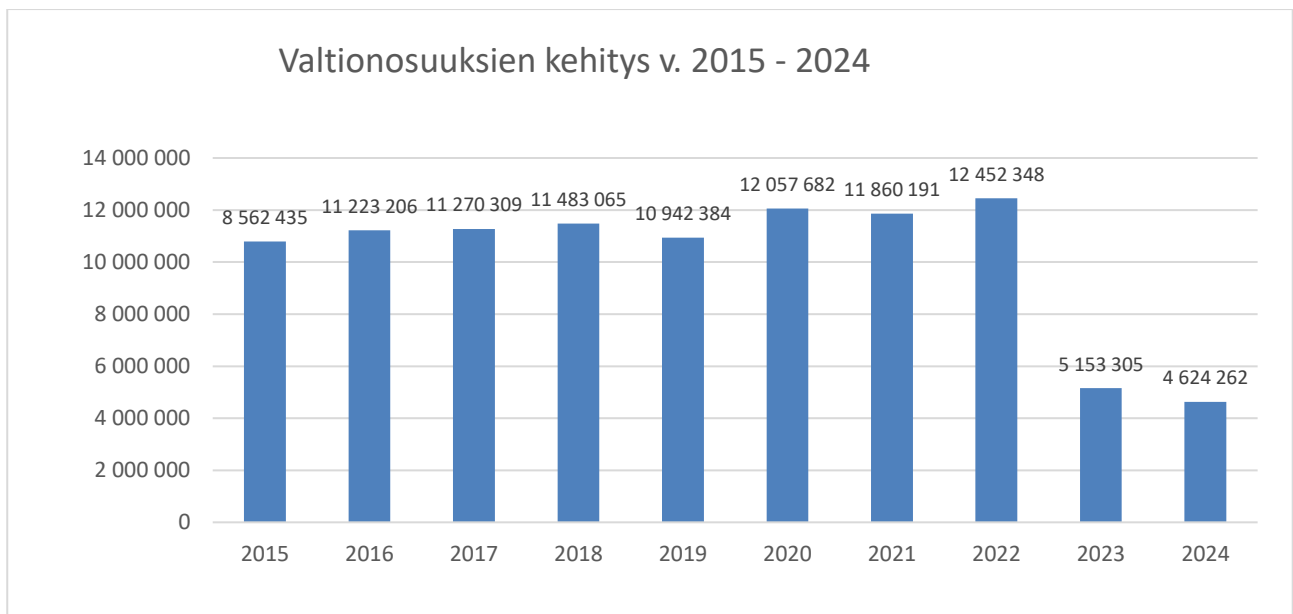
Seuraavassa on esitetty taulukkona verotulojen ja valtionosuuksien kehitys Kärsämäen kunnassa vuosina 2020-2024 ja havainnollistettu kuvana vuosina 2015 – 2024.

Taulukko: Valtionosuudet ja verotulot vuosina 2020– 2024

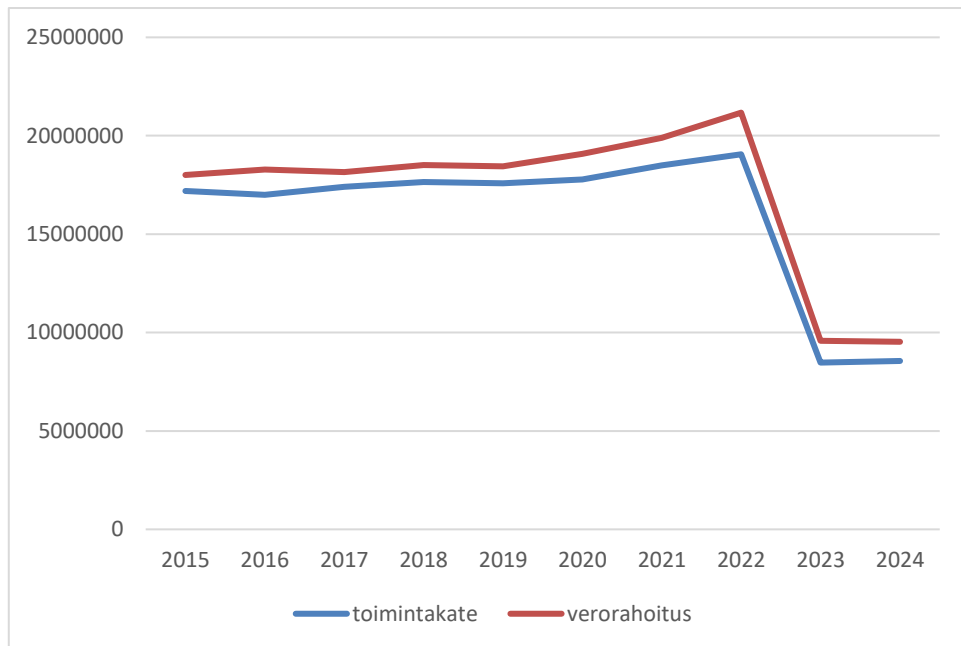
	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos 23-24(€)	Muutos 23-24 (%)
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 456 281	10 147 029	10 512 495	4 564 994	4 023 668	-541 326	-11,86 %
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-7 619	28 398	50 206	-6 385	4 866	11 251	-176,21 %
Verotulomenetysten korvaus	1 609 020	1 684 764	1 889 647	594 696	595 728	1 032	0,17 %
Valtionosuudet yht.	12 057 682	11 860 191	12 452 348	5 153 305	4 624 262	-529 043	-10,27 %
Kunnallisvero	5 787 719	6 313 246	6 797 780	2 940 020	3 530 063	590 043	20,07 %
Kiinteistövero	532 778	587 895	651 596	668 836	761 340	92 503	13,83 %
Yhteisövero	702 330	1 134 604	1 271 060	822 356	614 609	-207 748	-25,26 %
Verotulot yht.	7 022 827	8 035 745	8 720 436	4 431 212	4 906 011	474 799	10,71 %

Kuva. Verotulot vuosina 2015-2024.

Kuva. Valtionosuudet vuosina 2015-2024.

Kuva. Toimintakatteen ja verorahoituksen kehittyminen vuosina 2015 – 2024.

Vuonna 2024 rahoitustuotot olivat 421 089 euroa, edellisvuoteen nähden rahoitustuotot vähenivät 270 294 euroa. Arvopapereiden myyntivoitot olivat vuonna 2024 yhteensä 261 044 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 119 756 euroa. Sijoitussalkun arvonalennuksia kirjattiin 1 656 euroa, arvonalentumisten palautuksia kirjattiin 90 769 euroa.

Korkokulut olivat 303 893 euroa. Korkokulut kasvoivat edellisen vuoden tasosta 53 911 euroa. Muut rahoituskulut olivat yhteensä 3 748 euroa.

Rahoitustuottojen ja -kulujen erotus on 113 448 euroa, mikä on 211 462 euroa heikempi kuin vuonna 2023.

Vuoden 2024 vuosikatteeksi muodostui 1 094 910 euroa, kun vuosikate vuonna 2023 oli 1 436 845 euroa. Vuosikate heikkeni edellisvuodesta 341 936 euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on käytössä seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Väittämä pitää paikkansa, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Kärsämäellä vuosikate/poistot -tunnusluku on päättyneeltä tilikaudelta 135,14 % ja edellisvuonna se oli 158,07 %. Vuoden 2024 poistot ovat 810 203 euroa, kun ne vuonna 2023 olivat 908 979 euroa.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Myös tässä tulee tarkastella poistojen vastaavuutta vuotuisen investointitasoon.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, joka kertoo tulo-rahoituksen riittävyydestä. Kuntakohtainen tavoitetaso saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulokseksi muodostui 284 705 euroa. Varausten ja rahastojen muutosten jälkeen tilikausi 2024 on ylijäämäinen 326 977 euroa. Vuoden 2023 tulos oli 527 866 euroa ja tilikausi oli ylijäämäinen 570 137 euroa.

Tuloslaskelman sitovuus

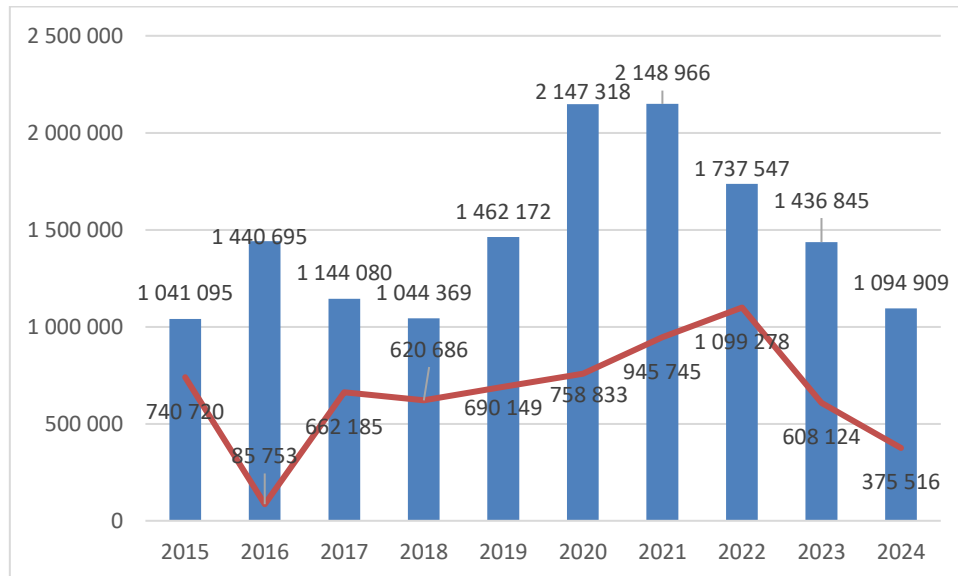
Tuloslaskelmassa seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja -kulujen erotus, poistot ja arvonalentumiset, satunnaiset tuotot ja kulut, poistoeron muutos, varausten muutos ja rahastojen muutos.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 426	1 337
Valmistus omaan käyttöön		
	-10	
Toimintakulut	036	-9 810
Toimintakate	-8 549	-8 473
Verotulot	4 906	4 431
Valtionosuudet	4 624	5 153
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	21	44
Muut rahoitustuotot	400	648
Korkokulut	-304	-250
Muut rahoituskulut	-4	-116
Vuosikate	1 095	1 437
Poistot ja arvonalentumiset	-810	-909
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	285	528
Tilinpäätössiirrot	42	42
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	327	570
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,21	13,63
Vuosikate/Poistot, %	135,14	158,07
Vuosikate, euroa/asukas	461,79	588,63
Asukasmäärä	2371	2441

Taulukko. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

3.2 Toiminnan rahoitus

Vuonna 2024 investointimenot olivat 557 828 euroa ja investointimenojen rahoitusosuudet, 178 357 euroa sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot, 3 955 euroa huomioiden nettona investoitiin yhteensä 375 516 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2024 yhteensä 715 820 euroa.

Kuva. Nettoinvestoinnit ja vuosikate vuosina 2014– 2023.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 738 576 eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu vuonna 2024, lyhytaikaiset lainat kasvoivat 614 623 euroa. Rahoituksen rahavirta on yhteensä -437 464 euroa. Rahavarat kasvoivat vuodessa 278 355 euroa.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Vuonna 2024 investointien tulorahoitusprosentti –tunnusluku on 288,54% ja vuonna 2023 235,22%.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omahankintamenojen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

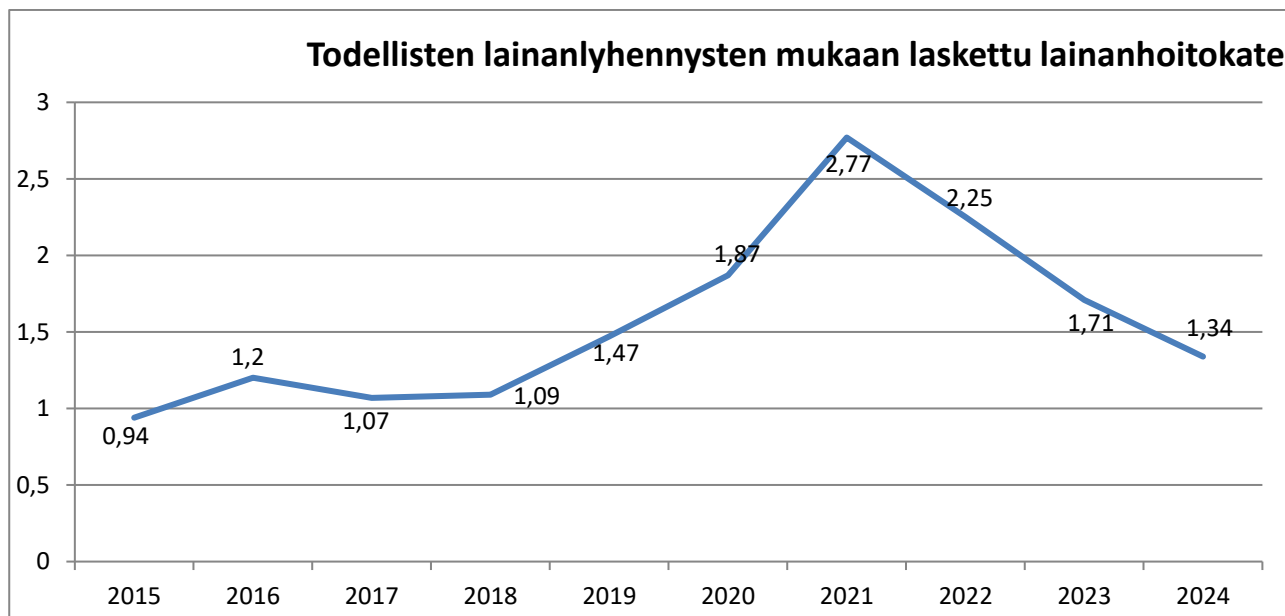
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli vuonna 2024 4 651 923 euroa, vuonna 2023 kertymä oli 4 723 643 euroa.

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Vuonna 2024 laskennallinen lainanhoitokate –tunnusluku on 0,93 ja vuonna 2023 1,15.

Kuva. Todellisten lainanlyhennysten mukaan laskettu lainanhoitokate vuosina 2015– 2024.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2024 maksuvalmius oli 321,79 päivää ja edellisvuonna 324,11 päivää. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Rahoituslaskelman sitovuus

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat antolainasaamisten vähennys, antolainasaamisten lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja lyhytaikaisten lainojen muutos.

RAHOITUSLASKELMA		
	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 095	1 437
Tulorahoituksen korjauserät	-4	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-558	-639
Rahoitusosuudet investointimenoihin	178	29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	4	3
Toiminnan ja investointien rahavirta	716	829
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-200	0
Antolainasaamisten vähennykset	14	14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-739	-739
Lyhytaikaisten lainojen muutos	615	685
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	172	378
Korottomien velkojen muutos	-300	-1 017
Rahoituksen rahavirta	-437	-678
Rahavarojen muutos	278	150
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	10 538	10 110
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	10 260	10 260

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1000 €	4652	4724
Investointien tulorahoitus, %	288,54	235,22
Laskennallinen lainanhoitokate	0,93	1,15
Kassan riittävyys, pv	321,79	324,11
Asukasmäärä	2371	2441

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Taseen loppusumma 31.12.2024 oli 27 656 469,21 euroa, mikä on 139 268,06 euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kärsämäen kunnan omavaraisuusaste on 60,05 %, kun se vuonna 2023 oli 58,73 %, 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, paljonko käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kärsämäen kunnan suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on 100,35 % kun se vuonna 2023 oli 104,55 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) –tunnusluku lasketaan seuraavasti:

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kunnalla on kertynyttä ylijäämää päättäneen tilikauden lopussa 11 041 277 euroa. Vuoden 2023 lopussa kertynyttä ylijäämää 10 714 301 euroa.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

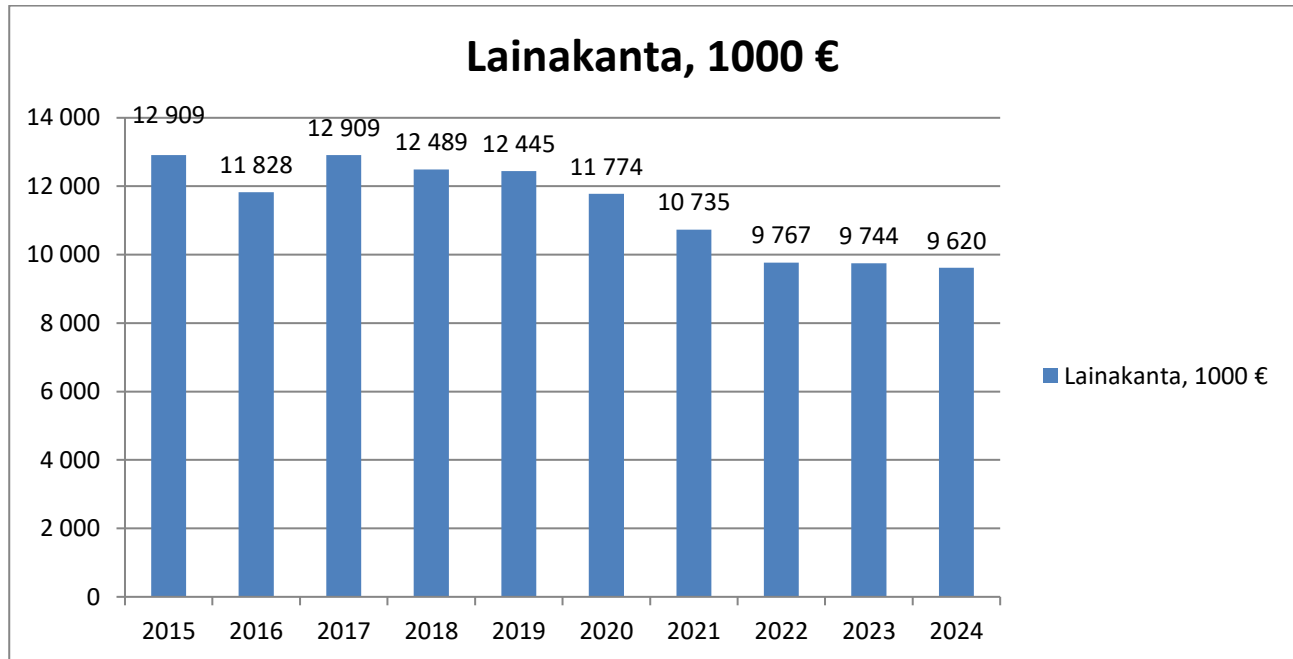
Lainakanta 31.12.

Lainakanta 31.12.2024 oli 9 619 684 euroa, kun se 31.12.2023 oli 9 743 637 euroa. Lainakanta väheni edellisvuodesta 123 953 euroa. Lainaa on asukasta kohden tilikauden 2024 lopussa 4057 euroa, kun sitä tilikauden 2023 lopussa oli asukasta kohden 3 992 euroa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainojen ja vuokravastuiden määrä 31.12.2024 oli 9 716 276 euroa kun se 31.12.2023 oli 9 834 690 euroa.

Sijoitussalkun kirjanpitoarvo tilikauden 2024 lopussa oli 10 447 971 euroa, kun se vuoden 2023 lopussa oli 10 181 842 euroa.

Kuva. Lainakanta vuosina 2015- 2024.

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8	0
Muut pitkävaikutteiset menot	351	427
Aineettomat hyödykkeet yht.	359	427
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 709	1 710
Rakennukset	8 210	8 315
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 032	1 165
Koneet ja kalusto	157	224
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	142	201
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 250	11 615
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 398	3 356
Muut lainasaamiset	596	1 450
Muut saamiset	126	126
Sijoitukset yht.	5 120	4 933
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset yht.	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	176	306
Lainasaamiset	5	30
Muut saamiset	64	125
Siirtosaamiset	143	99
Lyhytaikaiset saamiset yht.	389	561
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	10 448	10 182
Rahoitusarvopaperit yht.	10 448	10 182
Rahat ja pankkisaamiset	90	78
VASTAAVAA YHT.	27 656	27 796

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 338	4 338
Edellisten tilikausien alijäämä	10 714	10 144
Tilikauden yli/alijäämä	327	570
Oma pääoma yht.	15 379	15 052
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 229	1 271
Varaukset yht.	1 229	1 271
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	50	50
Pakolliset varaukset yht.	50	50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4	4
Toimeksiantojen pääomat yht.	4	4
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 681	7 420
Muut velat	400	400
Pitkäaikainen yht.	5 081	7 820
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 539	1 924
Saadut ennakot	1	0
Ostovelat	430	632
Muut velat	92	94
Siirtovelat	852	949
Lyhytaikainen yht.	5 914	3 599
VASTATTAVAA YHT.	27 656	27 796

TASEEN TUNNUSLUVUT

omavaraisuusaste, %
 suhteellinen velkaantuneisuus, %
 kertynyt ylijäämä, 1000€
 kertynyt ylijäämä, € per asukas
 lainakanta 31.12., 1000€
 lainat € per asukas
 Lainat ja vastuut 31.12. 1000€
 Lainat ja vastuut/ asukas
 lainasaamiset, 1000€
 asukasmäärä

2024	2023
60,05	58,73
100,35	104,55
11 041	10 714
4 657	4 389
9 620	9 744
4 057	3 992
9 716	9 835
4 098	4 029
596	1 450
2 371	2 441

4. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulot ja -menot -laskelmassa on koottu yhteen kaikki kunnan menot ja tulot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Siten se kuvaa rahanlähteitä ja -käyttöä.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

	2024	%	2023	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	1 425 794,64	11,70 %	1 337 351,97	11,78 %
Verotulot	4 906 010,98	40,25 %	4 431 212,19	40,52 %
Valtionosuudet	4 624 262,00	37,94 %	5 153 305,00	38,19 %
Korkotuotot	21 030,26	0,17 %	43 747,58	0,17 %
Muut rahoitustuotot	400 059,15	3,28 %	647 635,48	3,30 %
Satunnaiset tuotot			0	
Tulorahoituksen korjauserät			0,00	0,00 %
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	178 356,76	1,46 %	28 514,00	0,24 %
Käyttöomaisuuden myyntitulot	3 955,00	0,03 %	2 723,00	0,02 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	14 400,00	0,12 %	14 400,00	0,12 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,00 %	0	0,00 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	614 623,29	5,04 %	685 376,71	0,056604
Oman pääoman lisäys	0		0	
Kokonaistulot yhteensä	12 188 492,08	100,00 %	12 344 265,93	100,00 %
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	10 036 321,68	85,18 %	9 809 934,55	85,62 %
- Valmistus omaan käyttöön	-61 714,55	-0,49 %		
Korkokulut	303 893,08	2,58 %	249 982,22	2,59 %
Muut rahoituskulut	3 748,16	0,03 %	116 490,45	0,03 %
Satunnaiset kulut				
Tulorahoituksen korjauserät	3 572,75		0	
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	557 827,85	4,73 %	639 360,98	5,45 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäys	200 000,00	1,70 %	0,00	0,00 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	738 576,00	6,27 %	738 576,00	6,30 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,00 %	0,00	0,00 %
Oman pääoman vähennys	0		0	
Kokonaismenot yhteensä	11 782 224,97	100,00 %	11 554 344,20	100,00 %
Kokonaistulot - kokonaismenot , netto	406 267,11		789 921,73	

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 406 267,11

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = 278 355,49 - (-127 911,62) = 406 267,11

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1 Konsernitarkastelu

Kuntakonsernin tilikauden tulos vuonna 2024 oli 223 006 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 279 621 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 223 881 euroa.

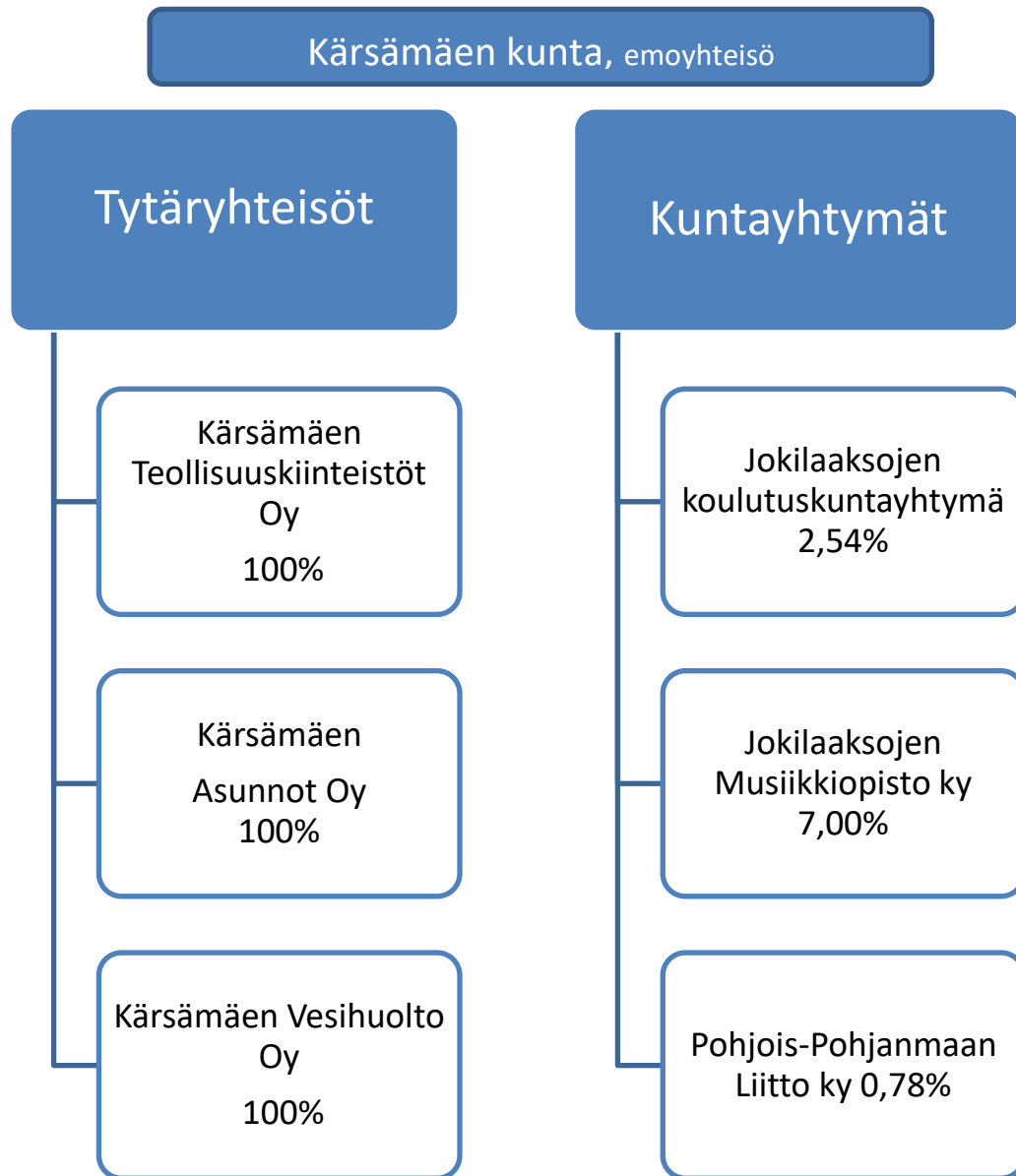
Konsernin riskit kohdistuvat kiinteistömassojen käyttöasteisiin, tilojen vuokratasoon sekä korjausvelkaan. Toinen riskiryhmä on kunnan ja asukkaiden tulopohjan kapeneminen ja työpaikkojen väheneminen. Toimintavuonna kiinteistömassojen käyttöasteet olivat pääosin hyvällä tai kohtuullisella tasolla. Kärsämäen Asunnot Oy:n aikaisempina vuosina toteutetut uudisrakennushankkeet ovat pyrkineet vastaamaan laadukkaiden vuokra-asuntojen kysyntään. Asuinhuoneistojen suuremmat pintaremontit ja kalustehankinnat on ajoitettu pääasiassa asukasvaihdon yhteyteen.

Vuosille 2024-2027 laaditussa kuntastrategiassa on otettu koko konsernin näkökulma huomioon, ja merkittävä osa strategioiden mukaisista toimenpiteistä liittyy olennaisesti myös kunnan tytäryhtiöiden toimintaan ja kehittymiseen. Kaikki kunnan ja tytäryhtiöiden päätökset perustuivat hyväksyttyyn strategiaan. Strategiassa painottuvat elinvoiman kehittäminen, kunnan markkinointi, laadukas maaseutuasuminen, sijainnin tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen kulttuuritarjonta.

Kunnan tytäryhtiöitä vuoden 2024 lopussa olivat Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy, Kärsämäen Vesihuolto Oy ja Kärsämäen Asunnot Oy.

Konsernin omavaraisuusaste oli 43,37 % (v. 2023: 40,59 %) eli edellisvuotta parempi. Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku parani ollen 142,01 % (v. 2023: 148,92 %). Konsernin lainakanta pieneni, ollen 18,06 miljoonaa euroa (v. 2023: 18,67 miljoonaa euroa). Konsernin lainat per/asukas ovat 7 615 euroa. Vuonna 2023 vastaava tunnusluku oli 7 650 euroa.

Seuraavassa on esitetty Kärsämäen kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät vuoden 2024 lopussa.

Yhtiöt

Kärsämäen Asunnot Oy on vuokra-asuntoyhtiö, joka vastaa kunnan vuokra-asunnoista ja niiden rakentamisesta. Vuokrataloyhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala.

Teollisuuskiinteistöt Oy:n tehtävänä on rakennuttaa ja vuokrata toimitiloja ja kiinteistöjä. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala.

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta omistamiltaan pumppaamoilta tai sopimusrusteisesti hankkimiltaan kolmansilta osapuolilta. Yhtiö vastaa vesijohtoveden jakamisesta että viemäriveden poistamisesta puhdistettavaksi omistamaansa ja ylläpitämäänsä viemärlaitokseen. Yhtiön toimiala on selkeä ja itsenäinen.

Kunnan elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry., joka vastaa suurelta osin alueellisesta edunvalvonnasta sekä elinkeinoelämää kehittävästä ja edistävästä EU-hankkeista. Yritysten toimitilat, kunnallistekniikka ja tietoliikenne ovat toimialueita, joiden rakentamiseen seutukunta ei osallistu vaan ne ovat edelleenkin kunnan omaa toimintaa.

Yhtiöiden ja Nihak:in toimintaa on esitelty kunnanhallituksessa ja valtuuston kokousten yhteydessä.

Kärsämäen Asunnot Oy

	2024	2023
Liikevaihto	1 141 641	1 123 602
Tilikauden voitto/tappio	-146 780	-150 099

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 15.03.2004. Päättynyt vuosi oli yhtiön 21. toimintavuosi. Kärsämäen Asunnot Oy kuuluu tytäryhtiönä Kärsämäen kunnan konserniin. Perustamisvaiheessa yhtiöön sulautui seitsemän yhtiötä ja lisäksi Kärsämäen kunta sijoitti yhtiöön apportoimisella kahdeksan erillisiä vuokrataloja ja osakehuoneistoja. Yhtiö on rakennuttanut uudet rivitalon vuonna 2017 osoitteeseen Saunatie 5. Vuonna 2019 yhtiöön on sulautunut yksi uusi yhtiö ja yhtiö on hankkinut omistukseensa vuonna 2018 rakennetun paritalon. Tilikaudella 2020 yhtiö rakennutti Keskuskoulun tontille 2 uutta rivitaloa. Tilikaudella 2021 yhtiö on jatkanut uudisrakentamista rakennuttamalla Keskuskoulun tontille 2 uutta rivitaloa sekä Haapatielle 4 omakotitaloa, jotka valmistuivat tilikauden 2022 aikana. Lisäksi yhtiön v.2021 omistukseensa hankkima asunto-osakeyhtiö sulautettiin yhtiöön ja huonokuntainen kiinteistö on purettu. Vuonna 2022 yhtiö osti 6 huoneiston rivitalokiinteistön ydinkeskustasta. Yhtiön vuokratalot sijaitsevat omilla ja Kärsämäen kunnalta vuokratuilla tonteilla.

Yhtiö omistaa 20 kpl vuokrauskohteita, joissa on yhteensä 184 huoneistoa, joista 10 kpl osakehuoneistoja. Kiinteistöistä 41 kpl rivitaloja, 4 omakotitaloa sekä 1 paritalokiinteistö.

Tilikauden aikana linjattiin yhtiön tulevaisuuden suunnitelmia. Uudisrakentaminen on yhtiön päämääränä kysyntään vastaamiseksi ja on suunniteltu omakotitalojen rakentamisen toisen vaiheen toteuttamista tai mahdollisesti pientalojen rakentamista. Lisäksi on harkittu iäkkäille suunnattuja, esteettömiä rivitalohuoneistoja palvelukeskuksen yhteyteen. Tähän haettaisiin korkotukilainaa ARA:sta sekä mahdollista investointiavustusta. Mäntytie 4 osalta tehdään päätökset tulevan tilikauden aikana, milloin kiinteistö tyhjennetään ja puretaan.

Luottotappiokirjauksia on tehty yhteensä 5.240,61 euroa. Yhtiön saatavien perintä on ulkoistettu Lowell Oy:lle sekä Intrumille, jälkiperintätuottoja tilikaudella on saatu 190,16 euroa. Yhtiön toiminnan odotetaan jatkuvan taloutta tervehdyttäen sekä asuntokannan uudistamisella ja remonteilla käyttöastetta nostaen.

Uusia vuokrasopimuksia on tehty tilikauden aikana 57 kpl, irtisanomisia 66 kpl, asuntohakemuksia on tilikauden aikana saatu 75 kpl, asuntotarjouksia on tehty tilikauden aikana 85 kpl ja huoneistojen käyttöaste keskimäärin on ollut 89,58 % (93,65 % v 2023, 89,2 % v 2022, 87,7 % v. 2021, 94,5 % v.2020, 94,2% v.2019, 87,5 % v.2018, 82,8% v.2017, 87,1% v. 2016, 87,5 % v. 2015, 83,7 % v. 2014).

Vuokrataloyhtiön käyttöaste (aravayhtiö) tulisi olla n. 95 %, jotta yhtiön normaalit toimintaedellytykset säilyisivät. Yhtiön käyttöaste on noussut, sitä on saatu nostettua remontoimalla asuntoja vastaamaan kysyntää. Lisäksi on tarjottu kalustettuja asuntoja. Suunnitelma käyttöasteen pitämiseksi tavoitellulla tasolla, on huolehtia asuntojen kunnosta ja viihtyisyydestä.

Yhtiön suurimpana riskinä on vuokrausasteen mahdollinen pienentyminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaje, lisäksi muuttuneet korkokulut rasittavat yhtiön taloutta. Kysyntä näyttää kuitenkin siltä, että vuokra-asuntojen tarve on pysyvää.

Kärsämäen Vesihuolto Oy

	2024	2023
Liikevaihto, €	552 648	535 745
Tilikauden voitto/tappio, €	9 675	-22 782

Yhtiön tavoitteena ovat vedenhankinnan ja – jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin ja jätevesien puhdistaminen reilusti lupaehdot täytteen. Yhtiöllä on verrattain vakaa taloudellinen asema. Yhtiöllä on kolme kiinteää ja yksi siirrettävä varavoimakone. Puhdistamon sakeutettu liete kuljetetaan jatkokäsittelyyn Haapaveden jätevedenpuhdistamolle. Toimintavuoden aikana rakennettiin uutta runkovesijoittoa 700 metriä Kärsämäen Saviselän kylään. Pyhäjärven rajalta Venetpalon kylälle uusittiin noin 7km runkovesijoittoa. Rintaperän vesiyhtiö Saviselästä alkoi ostamaan Kärsämäen vesihuollon toimittamaa vettä.

Tilikauden 2024 aikana veden myynti laski edellisvuoteen verrattuna 3 %. Laskutetun jäteveden määrä laski 9 % edellisvuoteen verrattuna. Veden kokonaispumppaus väheni, ollen 664 m³/d. Oman vedenhankinnan osuus pysyi ennallaan, ollen n. 78 % koko vedenhankinnasta. Vuotovesimäärä laski, ollen n. 20 % kokonaisvesimäärästä.

Yhtiön liikevaihto nousi edelliseen tilikauteen verrattuna 16903,58€ ollen 552648,17 €. Liike-vaihdon nousu johtui veden hinnan nostosta ja jäteveden perusmaksun keräämisestä. Uusia liittymismaksuja kertyi 11200 €. Yhtiön taloudellinen tilanne on käännetty myönteiseen suuntaan, tilikauden tulos oli 9674,70 €. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja lukuun ottamatta kerättyjä liittymismaksuja 374836,78 € sekä Kärsämäen kunnalta kerättyjä liittymismaksuja 102261,16 €. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 77231,82 €.

Toimintaan liittyvät suurimmat riskit ovat pohjavesialueiden saastuminen, runkolinjojen vaurioituminen ja saastuminen tai tärkeän laitoksen palaminen. Lisäksi on tunnistettava pieneen henkilökuntamäärään liittyvät riskit, yhtiön palveluksessa on kolme henkilöä.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

	2024	2023
Liikevaihto, €	815 417	770 552
Tilikauden voitto/tappio, €	154 566	6 687

Yhtiölle talousarviossa asetetut tavoitteet ovat pääasiallisesti toteutuneet. Yhtiön taloudellisen tilan vakaus on säilytetty ja tilikausi oli voitollinen.

Vuokrattavien tilojen käyttöaste on ollut hyvä koko tilikauden ajan, turvaten yhtiön maksuvalmiutta. Olemassa oleviin tiloihin on tehty muutoksia asiakkaiden toiveiden mukaan, jotta pystytään vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Lunastusvuokrasopimus-vaihtoehtoa on tarjottu asiakkaille.

Yleisestä taloustilanteesta ja sen myötä yritysten laskusuhdanteista johtuen vuokrasopimuksiin jouduttiin tekemään muutoksia. Tilikauden aikana konvertoitiin kunnan myöntämä pääomalaina sijoitettun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön toiminta perustuu joustavaan ketjuun ideasta/toimitilan tarpeesta aina solmittavaan vuokrasopimukseen saakka.

Yhtiön tilikauden voitto oli vuonna 154 566 euroa. Yhtiön liikevaihto kasvoi ollen 815 417 euroa. Yhtiön oma pääoma yhteensä on 1 890 996 euroa. Yhtiön pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta ovat 3 078 001 euroa.

Kunnanhallitus on antanut ohjeistusta tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajille yhtiökokouksia varten.

5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus ohjaa ja koordinoi kuntakonsernin toimintaa ja taloutta ja antaa tarvittaessa tytäryhteisöjen toimintaa velvoittavia ohjeita. Kunnanjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta ja seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista. Valtuusto on hyväksynyt Kärämäen kunnan konserniohjeen 26.9.2023.

Valtuusto valitsee kuntayhtymien valtuustojen ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja varajäsenet toimikautensa alussa. Kuntayhtymien valtuustot valitsevat kuntayhtymien hallitukset.

Kunnanhallitus valitsee tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokousedustajat. Yhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan yhtiöiden yhtiökokouksissa. Yhtiöiden toimitusjohtajat/edustajat ovat vuosittain raportoineet kunnanhallitukselle yhtiöiden toiminnasta. Tytäryhtiöiden ajankohtaisia asioita- ja hankkeita on esitelty myös puheenjohtajistopalaverissa.

Tiedonkulku tytäryhtiöstä omistajalle on ollut riittävää sillä edellä mainitun ohjauksen lisäksi on järjestetty valtuuston iltakouluja, joissa tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat olleet raportoimassa yhtiöiden toiminnasta. Lisäksi tytäryhtiöiden ajankohtaisia suunnitelmia on käsitelty puheenjohtajistopalaverissa. Yhtiöiden hallitusten kokousten esityslistat tulee toimittaa kunnanjohtajalle.

Toimialajohtajat toimivat kunnanjohtajan apuna omalla toimialallaan tytäryhtiöiden toiminnan seurannassa ja ilmoittavat havaitsemistaan epäkohdista kunnanjohtajalle.

Kunnan tytäryhtiöissä tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnanhallitus ohjeistaa tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajaa. Kunnanjohtaja on suullisesti ohjeistanut muiden yhteisöjen yhtiökokous- ja muiden kokousten edustajia tarpeen vaatiessa. Ohjeiden anto on ollut riittävää ja tarkoituksenmukaista.

Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konserni johto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen talouden hoidon järjestämisestä. Konserni johto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevasta konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konserni johdon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserni johdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan suhteessa kunnan omistajapoliittisissa linjauksissa määrittämiin tavoitteisiin. Kuntakonsernin yksikön on annettava pyydettyä ja tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä kunnan hallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konserni johto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seuranta varten kunnalle kunnan ohjeistuksen mukainen raportti asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöjen toimitusjohtajat / hallituksen puheenjohtajat kutsutaan kunnan hallituksen ja valtuuston kokouksiin tai iltakouluihin tarvittaessa tai vähintään kerran vuodessa raporttoimaan yhteisön toiminnasta ja taloudellisesta tilanteesta.

Riskienhallinta

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n hallinnoimien toimitilojen vuokrausaste on parantunut ja kaikki tilat olivat tilikauden lopussa vuokrattuina. Yhtiön riskinä on lainamäärä, tilojen käyttöaste ja vuokratason alhaisuus.

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta ja viemärivereden puhdistamisesta. Riskeinä ovat vedenottamoalueiden saastumisen ja runkolinjojen vaurioitumisen aiheuttamat jakelun

keskeytykset. Kärämäen kunnan väestö ja samalla Vesihuolto Oy:n asiakasmäärä on vähentynyt ja ennusteiden mukaan tulee edelleen vähenemään. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Kärämäen Asunnot Oy:n käyttöasteen pieneneminen alle 95 % vaikeuttaa yhtiön normaalia toimintaa. Yhtiön suurin riski on käyttöasteen mahdollinen aleneminen ja siitä aiheutuvan tulorahoituksen vähenemisen vaikutukset maksuvalmiuteen ja mm. korjausvelkaan. Yhtiössä on ryhdytty kuroma kiinni korjausvelkaa.

5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 050	3 978
Toimintakulut	-12 332	-12 350
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0
Toimintakate	-8 282	-8 372
Verotulot	4 847	4 372
Valtionosuudet	5 441	5 934
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	46	92
Muut rahoitustuotot	404	602
Korkokulut	-613	-566
Muut rahoituskulut	-4	-108
Vuosikate	1 838	1 954
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 615	-1 688
Omistuksen eliminointi	0	0
Arvonalentumiset	0	13
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	223	280
Tilinpäätössiirrot	2	2
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	224	281

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	32,84	32,21
Vuosikate/Poistot, %	113,81	116,70
Vuosikate, euroa/asukas	775	800
Asukasmäärä	2371	2441

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 838	1 954
Satunnaiset erät	-365	0
Tulorahoituksen korjauserät	-33	12
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-996	-1 354
Rahoitusosuudet investointimenoihin	185	52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43	284
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 036	948
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	51	1 391
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	110	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 434	-2 702
Lyhytaikaisten lainojen muutos	706	639
Oman pääoman muutokset	0	-443
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	1	8
Saamisten muutokset	239	1 705
Korottomien velkojen muutokset	-406	-2 187
Rahoituksen rahavirta	-734	-1 588
Rahavarojen muutos	303	-640
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	12 268	11 966
Rahavarat 1.1.	11 966	12 606
	303	-640

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	1 809	-6 234
Investointien tulorahoitus, %	226,62	150,08
Laskennallinen lainanhoitokate	0,85	0,87
Kassan riittävyys, pv	277,85	243,77
Asukasmäärä	2371	2441

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 512	23 109
Aineettomat hyödykkeet	531	619
Aineettomat oikeudet	8	0
Muut pitkävaikutteiset menot	523	619
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	21 041	21 535
Maa- ja vesialueet	1 965	1 965
Rakennukset	16 949	17 301
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 045	1 182
Koneet ja kalusto	356	443
Muut aineelliset hyödykkeet	359	330
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	366	313
Sijoitukset	940	955
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0
Osakkeet ja osuudet	631	631
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	96	110
Muut saamiset	214	214
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	115	184
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 018	12 921
Vaihto-omaisuus	46	46
Saamiset	1 266	1 467
Pitkäaikaiset saamiset	735	719
Lyhytaikaiset saamiset	531	748
Rahoitusarvopaperit	10 648	10 382
Rahat ja pankkisaamiset	1 059	1 025
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 645	36 213

VASTATTAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
OMA PÄÄOMA	15 103	14 696
Peruspääoma	4 338	4 338
Arvonkorotusrahasto	0	0
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	2
Muut omat rahastot	621	622
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 920	9 455
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	224	281
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 0	 0
 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	 0	 0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
 PAKOLLISET VARAUKSET	 50	 50
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	50	50
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 120	 189
 VIERAS PÄÄOMA	 20 373	 21 279
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	12 279	15 503
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	375	387
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 777	3 171
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 942	2 217
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 35 645	 36 213

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	42,37	40,59
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	142,01	148,92
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	10 144	9 736
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	4 278	3 989
Konsernin lainat, €/asukas	7 615	7 650
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	18 056	18 674
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€	18 106	18 720
Lainat ja vastuut/ asukas	7 637	7 669
Kunnan asukasmäärä	2 371	2 441

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

6.1 Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

6.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 284 705,46 euroa. Kuntalain 115 §:n perustuen kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi tilinpäätökseen liittyen seuraavaa:

- Tehdään keskuskoulun I-vaiheen investointiin liittyvä poistoeron vähennys 21 754,44 euroa.
- Tehdään keskuskoulun II-vaiheen investointiin liittyvä poistoeron vähennys 20 516,64 euroa.

Kärsämäen kunnanhallitus esittää valtuustolle, että tilikauden 2024 ylijäämä 326 976,54 euroa siirretään edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, jonka ylijäämä ennen siirtoa on yhteensä 10 714 300,59 euroa.

Taseeseen on kertynyt ylijäämää siirron jälkeen ottaen huomioon edellisten vuosien ylijäämän yhteensä 11 041 277,13 euroa.

6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2024 talousarvio taloussuunnitelmiseen vuosille 2025 - 2026 hyväksyttiin valtuustossa 12.12.2023. Alkuperäinen talousarvio oli ylijäämäinen 22 405 euroa. Talousarviovuoden aikana tehtyjen talousarviomuutoksien jälkeen lopullisen budjetin alijäämäksi muodostui yhteensä 18 595 euroa. Tilinpäätös toteutui lopullista talousarviota paremmin ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 326 977 euroa.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2024 11 041 277,13 euroa.

Voimassa olevan vuoden 2025 talousarvion ja 2026-2027 taloussuunnitelmavuosien aikana taseeseen ei arvioida kertyvän alijäämää.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset

Käyttötalousosan määrärahojen toteutuminen valtuuston sitovuustasolla esitetään sivulla 49 minkä jälkeen esitetään lautakuntien kertomukset vuoden toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Seuraavassa taulukossa on yhteenvetona esitetty käyttötalouden sitovuustaso valtuustoon nähden. Käyttötalousosan valtuuston sitovuustasona on päävastuualueen määrärahat nettona.

ORGANISAATIOKAAVA

Valtuuston sitovuustaso	Tulosityksikkö
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Yleishallinto Elinkeinotoimi Ympäristöpalvelut
Opetustoimen lautakunta	Opetustoimen hallinto Perusopetus Toisen asteen koulutus Muu sivistystyö Varhaiskasvatus
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	HYTE-hallinto Kirjasto- ja kulttuuritoimi Liikunta- ja nuorisotoimi
Tekninen lautakunta	Yhdyskuntatekniikka Kiinteistötoimi

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	%-vertailu
Keskusvaalilautakunta	-19 021,99	-1 700,00	-20 721,99	-16 424,83	4 297,16	79,26 %
Toimintatuotot	9 400,00	0,00	9 400,00	13 620,00	4 220,00	144,89 %
Toimintakulut	-28 421,99	-1 700,00	-30 121,99	-30 044,83	77,16	99,74 %
Tarkastuslautakunta	-23 781,88	0,00	-23 781,88	-23 694,80	87,08	99,63 %
Toimintakulut	-23 781,88	0,00	-23 781,88	-23 694,80	87,08	99,63 %
Kunnanhallitus	-1 368 649,12	0,00	-1 368 649,12	-1 260 119,18	108 529,94	92,07 %
Toimintatuotot	173 400,00	0,00	173 400,00	253 792,29	80 392,29	146,36 %
Toimintakulut	-1 542 049,12	0,00	-1 542 049,12	-1 513 911,47	28 137,65	98,18 %
Opetustoimen lautakunta	-6 638 102,19	0,00	-6 638 102,19	-6 684 721,93	-46 619,74	100,70 %
Toimintatuotot	184 946,00	0,00	184 946,00	257 479,48	72 533,48	139,22 %
Toimintakulut	-6 823 048,19	0,00	-6 823 048,19	-6 942 201,41	-119 153,22	101,75 %
Hyte-lautakunta	-826 221,56	-35 000,00	-861 221,56	-787 841,86	73 379,70	91,48 %
Toimintatuotot	2 230,00	0,00	2 230,00	3 852,97	1 622,97	172,78 %
Toimintakulut	-828 451,56	-35 000,00	-863 451,56	-791 694,83	71 756,73	91,69 %
Tekninen lautakunta	64 022,11	22 700,00	86 722,11	223 990,11	137 268,00	258,28 %
Toimintatuotot	2 214 913,00	57 700,00	2 272 613,00	2 333 127,24	60 514,24	102,66 %
Toimintakulut	-2 150 890,89	-35 000,00	-2 185 890,89	-2 109 137,13	76 753,76	96,49 %
Kaikki yhteensä	-8 811 754,63	-14 000,00	-8 825 754,63	-8 548 812,49	276 942,14	96,86 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Kärsämäen kunnassa ennakkoäänestyspaikkana toimi kirjasto, lisäksi ennakkoäänestys oli mahdollista erillisen aikataulun mukaan kiertäneessä äänestysautossa. Äänestysalueita on yksi.

Presidentinvaali toimitettiin sunnuntaina 28.1.2024 ja ennakkoäänestys 17.-23.1.2024. Toisen kieroksen vaali toimitettiin sunnuntaina 11.2.2024 ja ennakkoäänestys 31.1.-6.2.2024.

Europarlamenttivaalien vaalipäivä oli sunnuntaina 9.6.2024 ja ennakkoäänestys 29.5.-4.6.2024.

	TP 2023	Alkup. TA 2024	TA-muutos	TA 2024 muutosten jälkeen	TP 2024	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta	-7 764,42	-19 021,99	-1 700,00	-20 721,99	-16 424,83	4 297,16
TOIMINTATUOTOT	4 622,40	9 400,00	0	9 400,00	13 620,00	4220,00
TOIMINTAKULUT	-12 386,82	-28 421,99	-1 700,00	-30 121,99	-30 044,83	77,16

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella voimassa olevan talous- ja toimintasuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta	TP 2023	Alkup. TA 2024	TA-muutos	TA 2024 muutosten jälkeen	TP 2024	Poikkeama
	-14 825,60	-23 781,88	0	-23 781,88	-23 694,80	87,08
TOIMINTAKULUT	-14 825,60	-23 781,88	0	-23 781,88	-23 694,80	87,08

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

1.1.-31.12.2024
Marjatta Seppä, puheenjohtaja
Timo Littow, varapuheenjohtaja
Tapio Myllymäki
Juha Räisänen
Jaana Takalo

Varapuheenjohtaja Tapio Myllymäki on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä.

Tilintarkastus

Valtuusto on valinnut tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n ja sen päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Tuomas Peltoperä, HT, JHT.

Tarkastuslautakunnan työskentely vuonna 2024

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana yhteensä 5 kertaa. Lautakunta on laatinut työsuunnitelman, jota on vuoden aikana täydennetty ja noudatettu. Arviointiaan varten tarkastuslautakunta on kuullut viranhaltijoita, lautakuntien sekä tytäryhtiöiden edustajia sekä tilintarkastajaa tilintarkastuksen osalta. Arviointia varten on tutustuttu toimielinten asiakirjoihin.

KUNNANHALLITUS

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2023	Alkup. TA 2024	TA-muutos	TA 2024 muutosten jälkeen	TP 2024	Poikkeama
Kunnanhallitus	-1 307 549	-1 368 649	0	-1 368 649	-1 260 119	108 530
TOIMINTATUOTOT	193 703	173 400	0	173 400	253 792	80 392
TOIMINTAKULUT	-1 501 252	-1 542 049	0	-1 542 049	-1 513 911	28 137

Toimielimen sitovuustaso:

	TP 2023	Alkup. TA 2024	TA-muutos	TA 2024 muutosten jälkeen	TP 2024	Poikkeama
Kunnanhallitus	-1 307 549	-1 368 649	0	-1 368 649	-1 260 119	108 530
Yleishallinto	-866 244	- 903 949	0	- 903 949	-794 032	109 917
TOIMINTATUOTOT	191 949	173 400	0	173 400	251 066	77 666
TOIMINTAKULUT	-1 058 193	-1 077 349	0	-1 077 349	-1 045 098	32 251
Poistot	-37 309	-37 640	0	-37 640	-37 256	-490,84
Elinkeinotoimi	-174 283	-210 490	0	-210 490	-185 062	25 428
TOIMINTATUOTOT	1 100	0	0	0	2 726	2 726
TOIMINTAKULUT	-175 383	-210 490	0	-210 490	-187 788	22 702
Ympäristöpalvelut	-265 992	-254 210	0	-254 210	-281 025	- 26 815
TOIMINTAKULUT	-265 992	-254 210	0	-254 210	-281 025	- 26 815

TOIMINTA-AJATUS

Kunnanhallituksen määrärahat sisältävät resurssit yleishallinnon, elinkeinotoimen ja ympäristöpalvelujen tehtäväalueille.

Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan ja kuntakonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kunnan talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskienhallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kunnan yleistä etua.

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi ja ympäristöpalvelut

STRATEGISET TAVOITTEET JA MITTARIT

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maaseutuelämän ylistys	Maaseudun mahdollisuuksien ja elämänlaadun viestintä	some-päivitysten määrä, seuraajat ja tykkäykset
Kuntamielikuvan kehittäminen	Positiivinen henki toiminnassa, päätöksenteossa ja viestinnässä	Asukas- ja yrittäjäkyselyt
Positiivisten tarinoiden virta	Kärsämäen hyvien juttujen esiin nostaminen monikanavaisesti	some-päivitysten määrä, seuraajat ja tykkäykset
Some- ja medianäkyvyys	Some-tiimitoiminta, lyhytvideoiden tuottaminen yhteistyössä alan ammattilaisten kanssa.	some-päivitysten määrä, seuraajat ja tykkäykset

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	Palvelemme kaikki laadukkaasti ja nopeasti. Kärsämäki palvelee hyvin.	Asukas- ja yrittäjäkyselyt
Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Asiat etenevät sujuvasti. Uusi asianhallintajärjestelmä otetaan käyttöön 2024. Sähköistä – ja ei-sähköistä asiointia kehitetään edelleen.	Asukas- ja yrittäjäkyselyt
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Monipuolinen yhteistyö järjestöjen ja Pohteen kanssa.	osallistuminen verkostotoimintaan

LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Asumisen kokonaispalvelut	Uusien ja nykyisten asukkaiden laadukas palveleminen läpi koko palveluketjun.	asukasluku, nettomuutto
Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Asumisratkaisuja kehitetään ennakko-luulottomasti tulevaisuuden tarpeet tunnistaen. Asiassa selvitetään kuntien yhteishankkeen mahdollisuuksia.	asukasluku, nettomuutto
Vuokra-asumisen kehittäminen	Vuokra-asumisen ratkaisuja kehitetään kaikille asukasryhmille yhteistyössä Kärsämäen Asunnot Oy:n kanssa.	Uudet hankkeet – asukasluku, nettomuutto
Kyliä asumismahdollisuuksien hyödyntäminen	Kyliä maaseutu-asumisen mahdollisuuksien kartoittaminen – asunnot markkinoille	asukasluku, nettomuutto
Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen	Kyläneuvosto asetetaan ja toiminta käynnistyy 2024.	kyläneuvoston kokoukset ja toimintaan osallistuminen.

KESKIPISTE PUOLIMATKASSA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Suomelan, Hanhipuron sekä pappilan tienoon aluekonseptien kehittämien kehittäminen kaavaprosessin yhteydessä.	valmistuvat suunnitelmat
Ohitustien rakentamisen ennakointi: kaavat, liiketilat, liikennevirtaa hyödyntävät palvelut	Taajaman yleis- ja asemakaavan päivittäminen ja laajentaminen 2023-2025	Kaavoitusprosessin eteneminen ja valmistuminen

KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	Kulttuuri nähdään monipuolisena osana elämää, 2024 julkistettiin Kärsämäen historian 1. osa.	Kulttuuritapahtumat paikkakunnalla.
Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	Kattilakosken kulttuuriosuuskunta mukana osatoteuttajana Luova Triangelihankkeessa, hanke alkoi 2024	Hankkeen tuotokset ja mittarit
Paanutontun tarinat	Paanutonttu Kärsämäen mainonnassa ja viestinnässä	mainokset, jutut, postaukset

PUHDAS SIIRTYMÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit	Tuulivoimakaavoitus ja tuulivoiman luvittaminen joustavasti ja nopeasti yhteistyössä maanomistajien kanssa	Hankkeiden toteuttaminen: kaavat ja rakennusluvut
Kestävä kehitys, luontoarvot, ilmastomuutoksen torjunta, energiaratkaisut	Kärsämäki mukana BIOTUTO- Yhteistyöllä nostetta kierrätysravinteisiin ja paikalliseen bioenergian tuotantoon.- hankkeessa	Hankkeen tuotokset ja mittarit

Palvelutuotannon periaatteet:

- 1) Kunnan omana toimintana tuotettavat palvelut
 - asiakirjahallinta ja muut hallintopalvelujen toimisto- ja talouspalvelut
- 2) Sidosyksiköltä ostettavat palvelut
Kuntien Hetapalvelut Oy:
 - Talous- ja henkilöstöhallintoJoki ICT Oy: Ict- ja tietohallintopalveluja
- 3) Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
 - maaseutupalvelut
 - lomituspalvelut
 - Ympäristö- ja rakennusvalvonta
- 4) Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
 - it-palvelut
 - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut
 - Ruokahuolto- ja siivous

5) Valtion tuottamat palvelut

- yleinen edunvalvonta
- kuluttajaneuvonta

6) Välitetyt palvelut

Asiointipisteessä

- Kelan yhteispalvelu
- TE-toimisto yhteispalvelu
- Maistraatti

Strategiat ja ohjelmat:

- Kuntastrategia 2024-2027
- NIHAK-seudun kasvuohjelma
- Konserniohjeet
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Kärsämäen liikenneturvallisuussuunnitelma
- Sisäisen valvonnan ohje
- Hankintaohjeet
- Kotouttamissuunnitelma 2023-2025
- Vanhuspoliittinen suunnitelma
- Päihdestrategia
- Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Hyvinvointikertomus ja hyvinvoinnin kuntakortti
- Savuton kunta

YLEISHALLINTO

Vastuulliset viranhaltijat: kunnanjohtaja Juho Jukkola, kunnansihteeri Tuukka Kuisma

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä, talouden ja rahoituksen puitteista.

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua.

Keskushallinto vastaa keskitetyistä asiakirjahallinnon tehtävistä. Lisäksi se huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kokousasioista. Tehtäviin kuuluu myös kuukausittaisen Kaiku-kuntajulkaisun toimittaminen sekä TE-keskuksen työllisyyspalvelujen sekä Kelan ja maistraatin sähköisten palvelujen välittäminen kunnan asiointipisteessä.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Vuonna 2024 tavoitteena on ollut edelleen kunnan oman varautumisen tason parantaminen päivittämällä ja ylläpitämällä aiheeseen liittyviä suunnitelmia sekä harjoittelemalla häiriö- ja poikkeustilanteissa toimintaa. Vuoden aikana pidettiin yllä omien valmius- ja varautumissuunnitelmien ajantasaisuutta, parannettiin varautumisen tasoa hankinnoin sekä avainhenkilöstön koulutuksin sekä osallistuttiin useisiin valmius- ja häiriötilanneharjoituksiin, mm: alueellinen SÄDE24-valmiusharjoitus, POIKKI24 sähkönjakeluhäiriöharjoitus sekä TAISTO24 Kyberturvallisuusharjoitus.

Asiointipisteen ja kunnan neuvonnan palveluja on kehitetty edelleen osana kirjaston toimintaa. Asiointipisteeseen kartoitetaan uusia yhteistyötahoja ja palveluja lisätään mahdollisuuksien mukaan. Kunnan henkilöstöhallinto vastaa keskitetystä kunnan työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisten koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan järjestämisestä. Työterveyshuollon palvelut kilpailutettiin vuonna 2024 ja toimijana aloitti huhtikuun Terveystalo työterveys Oy.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä ja em. palveluita kehitetään yhdessä palveluntuottajan ja sen muiden asiakasorganisaatioiden kanssa. Talousarviossa on varauduttu taloushallinnon ohjelmistojen päivittämiseen. Vuonna 2024 käyttöön otettiin Intime plus Web-tosite ohjelmisto.

Vuonna 2024 järjestettiin 15 kunnanhallituksen kokousta, 9 valtuuston kokousta ja 3 iltakoulua.

Ajankohtaiset asiat tiedotetaan henkilökunnalle mm. sähköpostilla, hallinto henkilöstön kehittämisryhmä kokoontuu säännöllisesti. Yhteistoimintaryhmä kokoontuu tarvittaessa samoin työsuojelutoimikunta.

Vuoden 2024 aikana jatkettiin tiedonohjaussuunnitelman rakentamista Confluence-työkaluun. Uusi Dynasty 10- asianhallintajärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2024 alusta lukien. Tulevien vuosien aikana on tarkoitus valmistautua sähköisen arkiston käyttöönottoon.

Sähköistä asiointia ja sähköisten palvelujen osalta toimitaan jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaisesti. Kunnan sähköisen asiointin, tietohallinnon ja tietoturvan kehittämistä jatketaan yhteistyössä Joki-ICT Akkuna-portaalissa. Kärämäen kunta oli vuonna 2024 mukana Jäpi-hankkeessa yhteistyössä alueen kuntien ja Joki-ICT Oy:n kanssa.

Vuonna 2024 vietettiin Kärämäen kunnan 155 v. juhlavuotta. Osana juhlavuotta julkistettiin Kärämäen historian 1. osa heinäkuussa 2024. Historiatutkimuksen ensimmäinen osa käsittelee aikaa ennen itsenäistä kuntaa ja seurakuntaa kivikaudelta 1860-luvulle.

Kunnan some-viestinnässä toteutetaan kuntastrategiaa ja viestitään kuntalaisille ja muille kohderyhmille monikanavaisesti.

Kunnan henkilöstöä on ohjattu huolehtimaan henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Henkilökunnan hyvinvointia tuetaan 240 €/vuosi per työntekijä liikunta-/hieronta-/kulttuuriedulla.

	TP2023	TA2024	TP2024
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4
Kunnan vakinaisten vakanssien lkm	88	95	88
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	109 131	130 000	86 536
Valtuuston kokouksia	9	10	9
Hallituksen kokouksia	12	18	15

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2024 työllisyyspalveluissa painopisteenä oli syrjäytymisen ja nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisy sekä työllistämisen ja työpajatoiminnan kierrätyskeskuksen toiminnan kehittäminen sekä tavoite luoda toimivaan yhteistyötä Pohteen suuntaan. TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle 1.1.2025. Raahen työllisyysalueen vastuukuntana TE-palveluissa mukaan toimii Raahen kaupunki. Kunnille siirtyvien Te-palveluiden talousvaikutukset on huomioitu suunnitelmavuosina 2025 ja 2026 kasvavina valtionosuuksina ja kustannuksina. Kunnan osuutta työmarkkinatuesta pyritään pienentämään käytettävissä olevin keinoin.

Maaseutupalvelut

Nivalan kaupunki tuottaa maaseutuhallinnon viidelle kunnalle, jotka ovat Kärsämäki, Nivala, Oulainen, Sievi ja Ylivieska. Yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi Nivalan maaseutulautakunta. Palveluja tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluina.

Tavoitteet:

Alueellinen maaseutulautakunta on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä kuusi.

Pääasiallinen tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Tehtävät hoidetaan Ruokaviraston Maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Toiminta hoidetaan lähipalveluina siten, että jokaisessa kunnassa on toimipiste.

Viljelijätukia maksettiin vuoden 2024 hakemusten perusteella alueella noin 40 miljoonaa euroa. Viljelijätukikoulutuksia järjestettiin jokaisessa kunnassa ja lisäksi oli useita verkkokoulutuksia. Vuonna 2024 alkoi PeltoTekno – satoa ilmastoviisaasti hanke. Hankkeen tavoitteena on lisätä maatalousyrittäjien osaamista alueelle soveltuvista peltoviljelyn uusista teknologioista, joiden käytöllä on positiivisia ilmasto- ja ympäristövaikutuksia.

Lomitus

Maatalouslomituksen paikallisyksiköt toimivat Toholammin paikallisyksikön alaisuudessa.

Tavoitteet:

Lomatoimen yksikkö suorittaa lomituspalvelulain mukaiset tehtävät. Lomituspalvelujen tuotanto tehostuu ja lomituspalvelujen tilakohtainen käyttö lisääntyy helpottaen tilojen toimintaa. Kunta tukee maksullista lomitusapua ja samalla edesauttaa lomittajien työllistymisessä.

Maksulliseen lomituspäpuun on varattu 20 000 euroa vuodelle 2023. Elinlääkärin matkasubventioihin on varattu 9000 euroa.

ELINKEINOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja Juho Jukkola

- 1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS:** Kunta järjestää elinkeinoelämän toimitilapalveluja Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n avulla. Elinkeinojen neuvonta- ja projektipalvelut tuottaa Nihak ry. Kunta ostaa puoli henkilötyövuotta elinkeinoneuvontapalvelua Nihak ry:ltä. Kärsämäen kunnalla on käytössään kaikki Nihakin osaamispalvelut.
- 2. TOIMINNAN TAVOITTEET:** Elinkeinoelämän edistämisessä tavoitteita ja toimintaa ohjaa Kärsämäen kuntastrategia.

Tavoitteena on Kärsämäen aidot kilpailuedut tunnistaen turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntyä.

Nihak ry:lle maksettiin elinkeinojen kehittämisen hoidosta (ml. kuntakohtaiset yrityspalvelut, Vauhaus palvelut) **129 015** euroa (josta jäsenmaksun suuruus 16,12 €/asukas, eli n. 40 000 €). Toimintaympäristön ja palvelutarpeiden muutosta seudullisten elinkeinopalvelujen osalta tarkastellaan ennakoivalla otteella.

Tytäryhtiöiden asioista tiedotetaan valtuutetuille valtuuston kokousten yhteydessä.

Kunta voi lainata tytäryhtiöille käyttöpääoman kattamiseksi lainaa tarpeen mukaan enintään 300 000 euroa yhteensä.

Mittarit	TP 2023	TA2024	TP2024
Väkiluku	2 441	2 450	2 371
Kuntien välinen nettomuutto	-5	+5	-45
Työttömyysaste (%)	11,1	8,5	11,2
Vuosikate €/asukas	589	330	462
Verotulot €/asukas	1 815	2016	2069
Valtionosuudet €/asukas	2 111	1915	1950
Mittarit	TP2023	TA2024	TP2024
Perustetut yritykset	20kpl	23 kpl	23 kpl
Yrittäjäillat lkm (%)	10 kpl	5 kpl	5 kpl

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja Juho Jukkola

1. **PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS:** Kunta järjestää ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa- ja rakennusvalvonnan palvelut yhteistoiminnassa Haapajärven (vastuukunta), Reisjärven ja Pyhäjärven kanssa ja osallistuu ympäristölautakunnassa päätöksentekoon em. palveluita koskien.
2. **TOIMINNAN TAVOITTEET**
Palvelut ostetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Eläinlääkintäpalveluissa on käytössä yhteisvastaanottomalli.

Kunnan maksuosuus ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen osalta oli **259 054** euroa.

OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Opetustoimen lautakunnan tehtävänä on opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen sekä toimialueensa johtaminen ja kehittäminen.

2. TAVOITTEET JA MITTARIT

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maaseutuelämän ylistys	Lähiympäristön ja luonnon huomioiminen toiminnassa.	
Kuntamielikuvan kehittäminen	Maksuton varhaiskasvatus ja ryhmäavustajat päiväkotiryhmissä. Pidetään opetuksen ryhmäkoot pieninä ja erityisopetuksen määrä riittävänä.	oppilasmäärät
Positiivisten tarinoiden virta	Elämäntarinallisuus perusopetuksessa.	tarinakansiot
Some- ja medianäkyvyys	Somevastaavat varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa.	some-päivitysten määrä

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita.	Kuntalaiskysely, asiakas-tyytyväisyyskysely
Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Henkilöstön jatkuvasta hyvinvoinnista huolehditaan.	Työtyytyväisyyskysely
Positiiviset kohtaamiset	Yhteisöllisyyden ja vanhempainyhdistystoiminnan tukeminen.	
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Runsas yhteistyö järjestöjen kanssa. Yhteiset foorumit Pohteen kanssa.	osallistuminen verkostotoimintaan
Vahvistaminen ennakoivasti hyvinvointia	Tunnetaitokasvatus lapsille ja nuorille. Liikunnan lisääminen kohderyhmässä.	kouluterveyskysely, Move-mittaukset

KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen on työn alla. Tarjotaan kulttuuripalveluita myös lapsille ja nuorille.	tapahtumien määrä ja osallistumisaste
Paanutontun tarinat	Paanutonttu vierailee opetustoimen yksiköissä ja tapahtumissa.	vierailut

PUHDAS SIIRTYMÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kestävä kehitys, luontoarvot, ilmastomuutoksen torjunta, energiaratkaisut	Vihreä lippu -toiminta perusopetuksessa ja lukiossa	aktiviteetit

Valtuuston sitovuustaso	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poik- keama
Opetustoimen lautakunta	-6 511 691	-6 638 102		-6 638 102	-6 684 722	46 620
toimintatuotot	317 308	184 946		184 946	257 479	-72 533
toimintakulut	-6 828 999	-6 823 048		-6 823 048	-6 942 201	119 153
poistot	-41 323	-51 320		-51 320	-41 321	-9 999
Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poik- keama
Opetustoimen hallinto	-88 982	-104 964		-104 964	-103 582	-1 382
toimintatuotot	257	0		0	358	-358
toimintakulut	-89 240	-104 964		-104 964	-103 940	-1 024
poistot	-735	-980		-980	-827	-153
Perusopetus	-3 710 721	-3 791 196		-3 791 196	-3 681 765	-109 431
toimintatuotot	215 738	135 426		135 426	174 262	-38 836
toimintakulut	-3 926 459	-3 926 622		-3 926 622	-3 856 027	-70 595
poistot	-31 386	-36 280		-36 280	-28 701	-7 579
Toisen asteen opetus	-738 928	-748 771		-748 771	-723 497	-25 274
toimintatuotot	19 497	43 880		43 880	20 359	23 521
toimintakulut	-758 425	-792 651		-792 651	-743 856	-48 795
poistot	-8 650	-12 860		-12 860	-10 848	-2 012
Muu sivistystyö	-109 332	-107 650		-107 650	-117 083	9433
toimintatuotot						
toimintakulut	-109 332	-107 650		-107 650	-117 083	9433
poistot						
Varhaiskasvatus	-1 863 727	-1 885 521		-1 885 521	-2 058 796	173 275
toimintatuotot	81 816	5 640		5 640	62 500	-56 860
toimintakulut	-1 945 543	-1 891 161		-1 891 161	-2 121 296	230 135
poistot	-552	-1 200		-1 200	-945	255

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja Ira Toppinen

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallinto tuottaa toimistopalvelut.

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Opetustoimen hallinto netto	-88 982	-104 964		-104 964	-103 582	-1 382
Poistot						
Opetustoimen hallinto	-735	-980		-980	-827	-153

Hallinnon toteutumisissa on kokouskulut sekä toimistosihteerin (60%) ja sivistysjohtajan (50%) palkkakulut sekä muut hallinnolliset kulut.

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Ira Toppinen, perusopetuksen rehtori Arja Karttunen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusopetus sisältää Frosteruksen yhtenäiskoulun ja Saviselän koulun perusopetuksen sekä erityisopetuksen ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Tavoitteena on varmistaa hyvä perusopetuksen taitotaso ja laadukas opetus. Panostetaan varhaiseen puuttumiseen, riittävään tukeen ja oppimisympäristön turvallisuuteen. Keskiössä opetuksen lisäksi on oppilaiden kokonaisvaltainen hyvinvointi. Toiminnassa huomioidaan yhteistyö koteihin sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä kouluympäristön kestävä kehitys ja ekologisuus. Myös kansainvälisyysprojekteissa ollaan mukana.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Parhaiten taitotaso saavutetaan osaavalla ja pätevällä henkilökunnalla sekä tarkoituksenmukaisella ja riittävällä resurssoinnilla sekä perusopetukseen että erityisopetukseen. Opettajien osaa- mistasoa ylläpidetään mahdollistamalla osallistuminen omaa opetussektoria tukeviin koulutuksiin. Opetusryhmissä vaalitaan opiskelurauhaa riittävän pienellä ryhmäkoolla, erilaisilla tukitoimilla, erillisellä erityisopetuksella ja osaavilla koulunkäynninohjaajilla. Tukiopetusta annetaan aina tarvittaessa ja läksyparkki tarjotaan kahdesti viikossa. Taitotasoa seurataan vertaamalla koulun toimintaa alueen ja koko maan tunnuslukuihin. Nykyaikainen opetus mahdollisistaan riittävän laadukkaalla ja ajantasaisella AV- ja IT-laitteistolla ja sen käyttöön kouluttamisella.

Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään joustavasti ja yhteistyössä huomioidaan myös vanhempainyhdistys. Lisäksi tehdään yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden, sekä paikallisten yrittäjien kanssa. Kestävää kehitystä ylläpidetään Vihreä lippu -toiminnan kautta.

Oppilaiden kokonaisvaltaista fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia tuetaan välituntiliikkumisen mahdollistamisella, kouluajan ulkopuolisella kerhotoiminnalla, riittävällä oppilashuollon kapasiteetilla ja toimivalla kouluterveydenhoidolla. Kouluturvallisuutta ylläpidetään KiVa-koulun toimintaohjelmalla, matalan kynnyksen yhteistyöllä poliisin, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kanssa, ja turvatiimin säännöllisillä kokouksilla.

TOTEUTUMINEN 2024

Henkilökunnan rekrytoinnissa on pyritty osaavan ja pätevän henkilöstön saamiseen ja osaamistasoa on pidetty yllä säännöllisellä kouluttautumisella muun muassa turvallisuusosaamisessa. Ryhmäkoot on saatu pidettyä kohtuullisia ja tukitoimia ja erillistä erityisopetusta on tarjottu tarpeen mukaisesti. Tukiopetusta on tarjottu säännöllisesti ja läksyparkkia on pidetty Frosteruksen koululla kahdesti viikossa. IT-laitteiston ajantasaisuudesta on huolehdittu.

Kodin ja koulun yhteistyötä on tehty sekä luokkakohtaisesti, että koko koulun yhteisenä toimintana yhteistyössä vanhempainyhdistyksen kanssa. Saviselän vanhempainyhdistys yhdistyi Frosteruksen koulun vanhempainyhdistykseen. Myös yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden ja paikallisten yrittäjien kanssa on ollut aktiivista. Vihreä lippu-toiminnan kautta on ylläpidetty kestävän kehityksen ajatusta kouluyhteisössä.

Oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia on tuettu toimivalla kouluterveydenhoidolla ja riittävällä oppilashuollon kapasiteetilla. Myös kerhotoiminta on ollut monipuolista ja välituntiliikkumista on tuettu huolehtimalla välituntialueen kunnossapidosta ja tarjonnasta. Kouluturvallisuutta on tuettu henkilöstön turvallisuuskoulutuksilla ja kiusaamisen vastaisella KiVa-toiminnalla, yhteistyötä on tehty koulupoliisin, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kanssa. Myös koulun turvatiimi on kokoontunut säännöllisesti.

Saviselän koulun toiminta lopetettiin 1.6.2024 ja oppilaat siirtyivät Frosteruksen koululle 2025-2025 lukuvuoden alussa.

Mittarit/suoritteet perusopetus	TP 2023	TA 2024	TP 2024
oppilasmäärä	319	312	310
kustannukset € / oppilas	11 632	12 151	10 754
opetustuntien määrä 0-9 lk *)	26 861	25 715	25 877
Kustannukset € / opetustunti *)	126	134	129
kustannukset yhteensä *)	3 391 728	3 453 268	3 333 711

*) opetustuntien luvut ilman aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä kouluavustajia.

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Perusopetus netto	-3 710 721	-3 791 196		-3 791 196	-3 681 765	-109 431
Poistot						
Perusopetus	-31 386	-36 280		-36 280	-28 701	-7 579

Vastuullinen viranhaltija: lukion rehtori

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Toisen asteen opetuksen tehtäväalue on lukiokoulutus.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Toisen asteen opetuksen tehtävänä on järjestää lukiokoulutusta, joka tähtää lukion päättötodistukseen ja ylioppilastutkintoon.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Lukion opiskelijamäärä säilyy kohtuullisena, vuosiluokan koko vähintään 20 opiskelijaa.

Kehitetään yhteistyötä muiden lukioiden kanssa ja laajennetaan opetustarjontaa etäopetuksen avulla.

Lukiolaisille tarjotaan mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja.

Mahdollisimman moni lukion päättäneistä saa opiskelupaikan korkeakouluista.

Tietokoneet ja muut opetusvälineet pidetään ajan tasalla. Lukio tarjoaa opiskelijoilleen kaiken digitaalisessa ylioppilastutkinnossa tarvittavan tekniikan.

Lukion taidelinjalla tarjotaan kuvataiteen ja tanssin opetusta.

Opintoretkillä ja muilla vierailuilla lisätään yhteisöllisyyttä, tuodaan vaihtelua luokkaopetukseen ja laajennetaan näkemystä tulevista opiskelu- ja työmahdollisuuksista.

TOTEUTUMINEN 2024

Lukion opiskelijamäärä tilastointipäivänä 20.1.2024 oli 55 (yksi aikuisopiskelija) ja 20.9.2024 opiskelijoita oli 49 (kaksi aikuisopiskelijaa).

Oulun Eteläisen alueen lukioiden muodostamassa JokiElukiossa opiskelijoilta neljä suoritusta ja yhdellä opintojaksolla opettaja Kärsämäen lukiosta.

Lukiolaiset suorittivat yhden opintojakson AMK:ssa ja yhden yliopistossa avoimien korkeakouluopintojen kautta.

Vuonna 2023 ylioppilaaksi valmistuneista 18% aloitti yliopisto-opinnot ja 29% AMK-opinnot heti saman vuoden aikana. Vastaavat valtakunnalliset luvut olivat 21% ja 12%.

Keväällä 2024 valmistui 16 ylioppilasta.

Tietokoneet ja muut opetusvälineet ovat ajan tasalla. Ajoittaista päivitystarvetta esiintyy.

Lukion taidelinjalla neljä kuvataiteen ja kaksi tanssin opintojaksoa.

Kevätlukukaudella tehtiin opintoretki Kuopioon, jossa tutustuttiin yliopistoon ja ammattikorkeakouluun. Liikuntapäivää vietettiin Vuokatissa. Yksi liikunnan opintojakso toteutettiin kolmipäiväisenä vaelluksena elokuun lopussa, kohteena Peuran Polku. Italian opiskelijat tekivät opintoretken Roomaan toukokuussa.

Mittarit/suoritteet toisen asteen opetus	TP 2023	TA 2024	TP 2024
opiskelijamäärä	57,2	60	52,5
opetustuntien määrä	4 631	4 700	4481
Kustannukset € / opiskelija	12 918	12 480	13781
kustannukset € /opetustunti	160	159	161

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Toisen asteen opetus netto	-738 928	-748 771		-748 771	-723 497	-25 274
Poistot						
Lukio	-8 650	-12 860		-12 860	-10 848	-2 012

MUU SIVISTYSTYÖ

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Muu sivistystyö vastuualue sisältää kansalais- musiikki- ja tanssiopiston tulosityksiköt.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja tarjota mielekkäitä vapaa-ajan harrastuksia kuntalaisille. Olen-
naista vapaassa sivistystyössä on, että se on avointa kaikille.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Tavoitteellista opiskelua tarjotaan esimerkiksi taiteen perusopetuksen ja avoimen yliopisto-ope-
tuksen muodossa. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoit-
teellista ja tasolta toiselle eteneviä opintoja.

TOTEUTUMINEN 2024

Jokihelmen opisto

Kurssit ovat olleet suosittuja /väkirikkaita. Ylitystä on tullut pääasiassa henkilöstö-, matka- ja vuokratuloissa

Toiminta 2024:

Kursseja suunniteltu 127 kpl, toteutui 104 kpl.

Opiskelijoita netto 391 henkilöä, brutto 1652 kurssilaista

Tunteja toteutui 2 001 h

Kansalaisopisto	TP 2023	TA 2024	TP 2024
opetustunnit	2 166	2 300	2 001
opiskelijamäärä (kurssilaisia)	1 548	1 400	1 652
tuntihinta (netto)	35,63	32,35	38,11
tuntihinta (brutto)	70,72	67,29	79,08
Kustannukset yhteensä €	77 182	74 410	76 264

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Kärsämäen kunta lunasti Oulaisten kaupungin luopumat kaksi jäsenkunta osuutta 1.8.2024 alkaen. Lukuvuodesta 2024-2025 alkaen Kärsämäen tuntikehys suunnitellaan siten, että opetusta tarjotaan 35/vko.

Musiikkiopisto	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Oppilasta/vuosi			18
€/oppilas			1593
jäsenkunta osuus		5	7
osuus tunneista h / vk		25	35
Kustannukset yhteensä €	24 500	25 250	28 669

Tanssiopisto Uusikuu

Tanssin taiteen perusopetus Kärsämäellä toteutui suunnitellun mukaisesti ja yhteistyössä Kärsämäen kunnan kanssa.

Kevätlukukausi:

- 4 kurssia (1 lastentanssiryhmä ja 3 nykytanssiryhmää)
- 44 oppilasta (4-20v)
- 104 opetustuntia

Syyslukukausi

- 4 kurssia (1 lastentanssiryhmä ja 3 nykytanssiryhmää)
- 40 opiskelijaa (4-20v)
- 90 opetustuntia

Oppilailla on ollut myös mahdollisuus osallistua:

- syventävä opetus
- jazz-tanssi lv 2023-2024
- opetussuunnitelman mukainen jazztanssikurssi
- Uudenkuun katselmus, johon oppilailla on ollut mahdollista tehdä oma koreografia.

Kevätnäytös pidettiin 21.5. Frosteruksen koululla. Sen yleisömäärä oli 185 henkilöä. Esiintyminen on tanssioppilaille tärkeä tapahtuma.

Tanssiopisto Uusikuu siirtyi 1.8. alkaen Pyhäjärven kaupungin alaisuuteen. Opetus ja kuntayhteistyö on jatkunut entiseen tapaan. Siirtymävaiheen VOS- kompensatiokulu Kärsämäen kunnalle oli 4 159,48 €

Tanssiopisto	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Tunnit	194	170	194
Oppilaita; kevätlukukausi	36	40	44
syyslukukausi	45	40	40
Kustannukset €/h	45	47	63
Kustannukset yhteensä €	7 650	7 990	12 149

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Muu sivistystyö netto	-109 332	107 650		-107 650	-117 083	9 433
Poistot						
Muu sivistystyö						

VARHAISKASVATUS

Vastuulliset viranhaltijat: sivistysjohtaja Ira Toppinen, varhaiskasvatuspäällikkö Riikka Sarjanoja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatus sisältää päiväkodit, ryhmäperhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja lasten hoidontuen.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaminen kaikissa yksiköissä ja siitä viestiminen, kuten somenäkyvyys ja nettisivujen päivitys.

Pätevien työntekijöiden rekrytointi ja kiinnostavien työmahdollisuuksien tarjoaminen. Henkilöstön osaaminen kehittäminen ja koulutusten tarjoaminen.

Tavoitteena on, että kaikki 5-vuotiaat ovat varhaiskasvatuksen tai avoimen vakan piirissä. Laaditaan toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelma ja kiusaamisen ehkäisy suunnitelma ja niiden toteutumista noudatetaan. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Lapsimäärä on kasvanut varhaiskasvatuksessa, huolehditaan suhdeluvun toteutumisesta. Henkilöstön osaamista tuetaan, tarjoamalla koulutuspäiviä 3/hlö/vuosi. Pätevien työntekijöiden määrää tarkastellaan. Seurataan avoimen varhaiskasvatuksen kävijämääriä ja tehdään säännöllisesti tyytyväisyyskyselyitä vanhemmille. Tavoitteena on 4-vuotisneuvola käytännön vakiinnuttaminen. Osallistutaan eri foorumeille kuten lakastut ja LAPE-ryhmä, Loisto ja esimiestapaamiset.

TOTEUTUMINEN 2024

Varhaiskasvatuksen viestimiseen ja somenäkyvyyteen on panostettu. Some-päivityksiä (Facebook, Instagram) varhaiskasvatuksen toiminnasta ja tapahtumista on julkaistu Lastentalolta 28, Satukontista 29, Taikapurjeesta ja Paanutontusta 19 ja avoimesta varhaiskasvatuksesta 34 kpl vuonna 2024. Varhaiskasvatuksen nettisivuja on pidetty ajan tasalla.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä on kasvanut ja vuonna 2024 kaikki kärsämäkiset 5-vuotiaat olivat varhaiskasvatuksen piirissä. Esimiehet huolehtivat päivittäin suhdeluvun toteutumisesta. Vuorohoidon tarve on lisääntynyt, mikä vaikuttaa myös työntekijäresurssin tarpeeseen. Syksyllä palkattiin toinen kiertävä lastenhoitaja. Ryhmäavustajan resurssia on lisätty tukea tarvitsevien lasten määrän kasvaessa.

Pätevien työntekijöiden määrää tarkastellaan ja olemme onnistuneet rekrytoimaan kaksi pätevää varhaiskasvatuksen opettajaa lisää. Vuonna 2024 varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on päteväytynyt lastenohjaajaksi kaksi työntekijää ja neljä työntekijää opiskelee parhaillaan sosionomiksi tai lastenohjaajaksi.

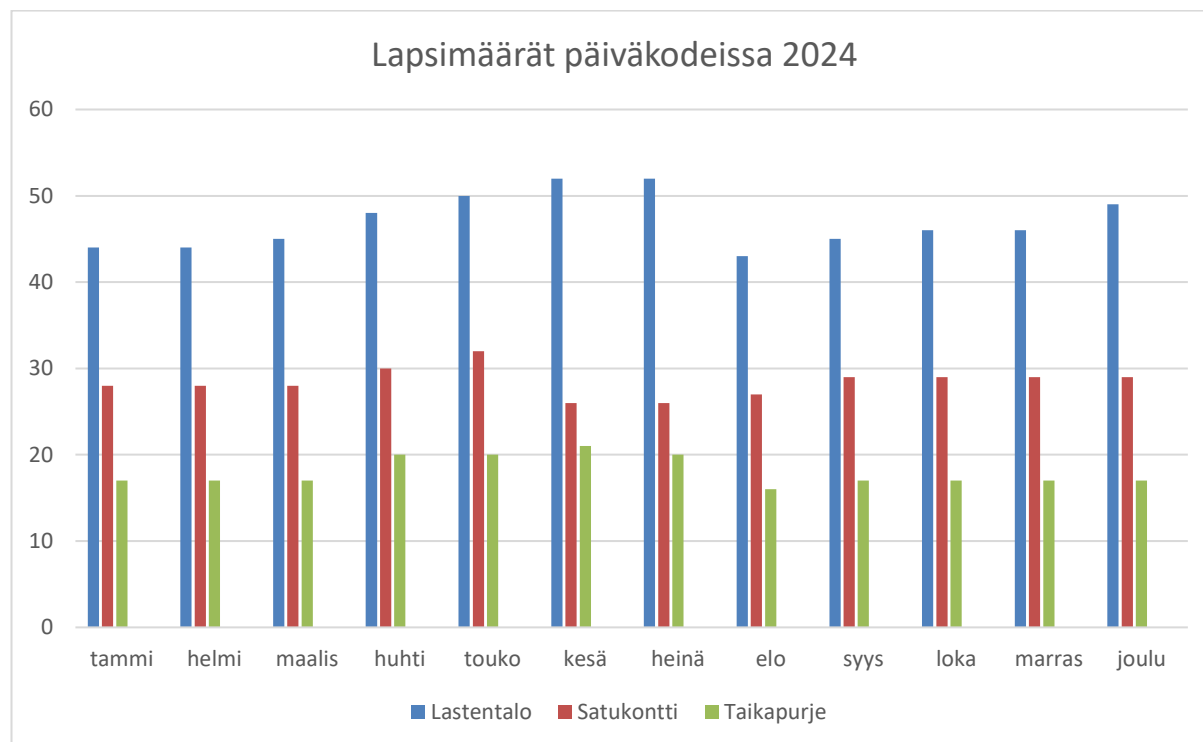
Henkilöstön osaamista tuetaan, tarjoamalla koulutuspäiviä 3/hlö/vuosi. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle on mahdollistettu osallistuminen mm. NEPSY- ja EA-koulutuksiin. Syyskuussa

järjestettiin koko henkilöstölle AVEKKI-koulutus. Marraskuussa toteutettiin henkilöstön tyytyväisyyskysely. Vastausten perusteella 96% varhaiskasvatuksen työntekijöistä suosittelisi nykyistä työpaikkaa tuttavilleen. Varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämistoimenpiteet tehtiin talvella 23-24 ja näiden toimenpiteiden arviointi keväällä-24. Satukontissa kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma on päivitetty maaliskuussa.

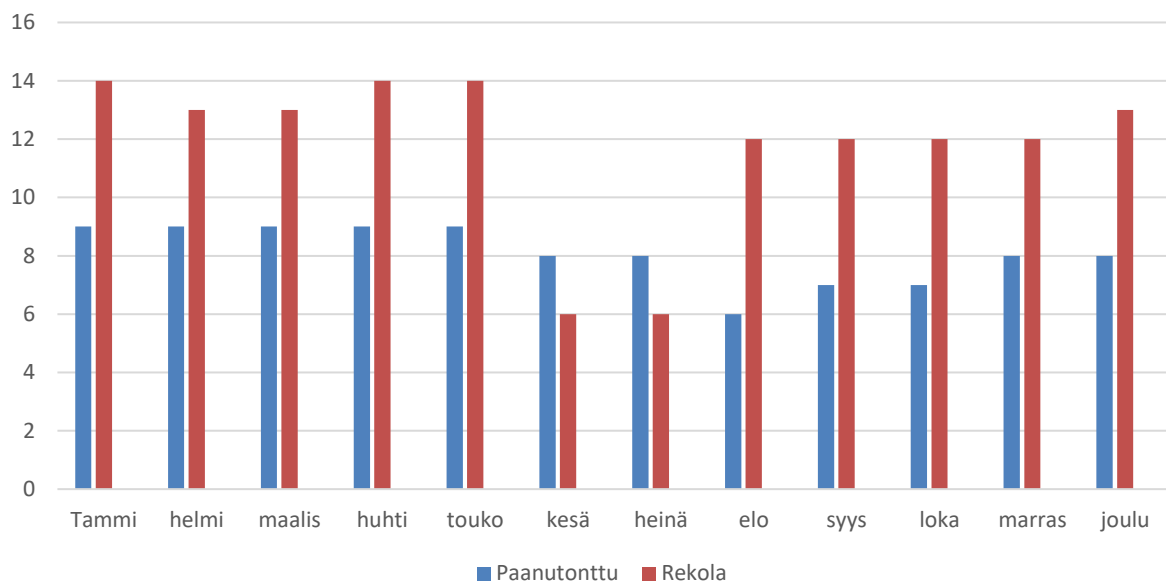
Avoimen varhaiskasvatuksen kävijämääriä seurataan ja tehdään säännöllisesti tyytyväisyyskyselyitä vanhemmille. Neuvolapalveluiden siirryttyä Pohteelle, ollaan jouduttu luopumaan terveydenhoitajan varhaiskasvatukseen tekemistä 4-vuotistarkastuksista. Kolmannen sektorin puolelta varhaiskasvatuksessa ovat vierailleet SPR sekä maa- ja kotitalousnaiset. Yhteistyötä on tehty myös Vestian, seurakunnan, kirjaston, neuvolan sekä palo- ja pelastuslaitoksen kanssa. Osallistutaan eri foorumeille kuten lakastut ja LAPE-ryhmä, Loisto ja esimiestapaamiset. Alueellinen esimiestapaaminen järjestettiin Kärämäellä joulukuussa. Kärämäen varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistui huhtikuussa Varhaiskasvattaja 2024 tapahtumaan Kajaanissa

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

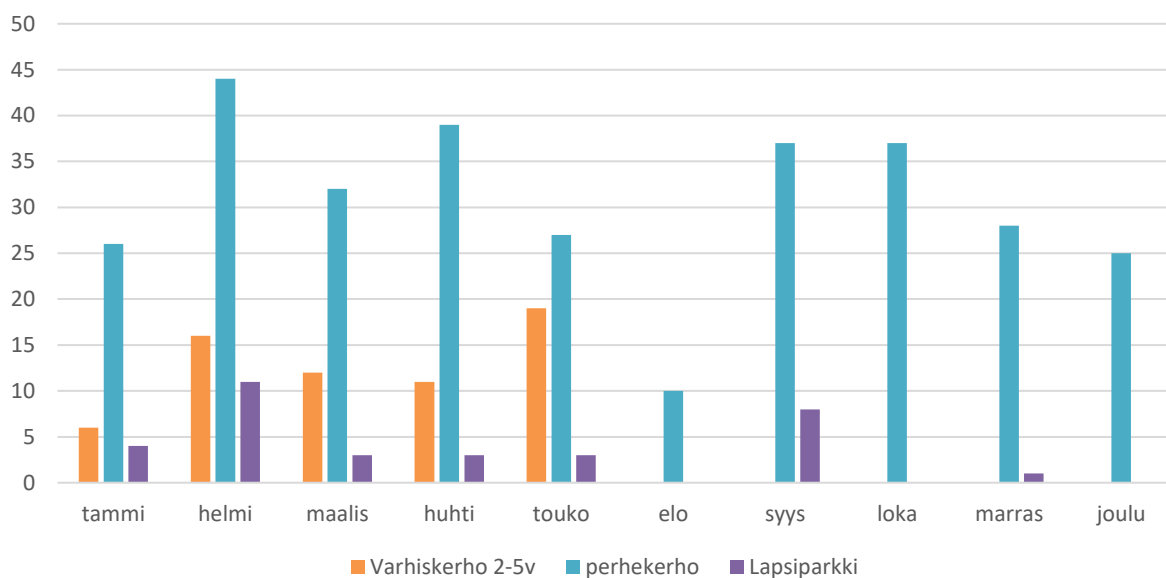
Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Varhaiskasvatus netto	-1 863 727	-1 885 521		-1 885 521	-2 058 796	173 275
Poistot						
Varhaiskasvatus	-552	-1 200		-1 200	-945	-255

Lapsimäärät Paanutonttu ja Rekola 2024

Avoimen varhaiskasvatuksen lapsimäärät 2024

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtäviin sisältyy kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuoriso-toimen palvelujen tuottaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelman valmistelu, ylläpito ja seuranta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä lautakunnan alaisten palveluiden tuottaminen. Kunnan tehtävä muuttui radikaalisti vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden käynnistyttyä. Tämä muutostyö on heijastunut myös vuoteen 2024.

2. TAVOITTEET JA MITTARIT

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maaseutuelämän ylistys	kuntalaisten aktivointi viestinnässä	näkyvyys eri medioissa
Kuntamielikuvan kehittäminen	Harrastusmahdollisuuksien esittely ja tiedottaminen	harrastemessut, kunnan viestintäkanavat (Kaiku ja some)
Positiivisten tarinoiden virta	Osallisuutta lisäävät tapahtumat	julkaisut ja tapahtumat
Some- ja medianäkyvyys	Viestintä on strateginen tavoite kaikilla toimialoilla, somenäkyvyyden lisääminen myös kuntalaisten toimesta	”kesäsomettaja”, kaikki palvelualueet tiktokkiin
Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet	tapahtumailmoittelun lisääminen	uusia kanavia testaukseen

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalveluita kaikille kohderyhmille ympärivuotisesti	toteutuneet tapahtumat
Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Avustusten haku joustavasti	kunta-akkunan tilastot
Positiiviset kohtaamiset	kuntalainen keskiöissä palveluiden tuottamisessa, positiivinen asiakaspalvelukokemus, osallisuus	palautekyselyt
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Eri verkostot, kuten MiePäVäki, Digihyvinvoinnin verkosto	osallistuminen
Vahvistaminen ennakoivasti hyvinvointia	Kunnan tarjoamat liikkumista edistävät palvelut, kuten kuntosaliohjaus, elintäpaneuvonta. Kulttuurihyvinvointi	ohjattujen määrä, tapahtumien määrä

LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen	Kylien foorumin käynnistäminen	tapaamiset ja osallistuminen

KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	ympärivuotisuuden lisääminen	sesongin ulkopuolella tapahtuva toiminta
Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	kulttuurimatkailuhankkeisiin osallistuminen	hankkeet ja niiden resurssit
Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	osallistaminen suunnitteluun	tapahtumat
Paanutontun tarinat	Paanutontun tuotteistamisen jatkaminen	oheistuotteet

Valtuuston sitovuustaso	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ltk.	-802 859	-826 222	-35 000	-861 222	-787 842	-73 379
toimintatuotot	35 461	2 230		2 230	3 853	-1 623
toimintakulut	-838 320	-828 452	-35 000	-863 452	-791 695	-71 756
poistot	-81 762	-85 950		-85 950	-83 731	-2 219

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
HYTE-hallinto	-78 779	-101 419		-101 419	-93 989	-7 430
toimintatuotot	210	150		150	293	-143
toimintakulut	-78 989	-101 569		-101 569	-94 282	-7 287
poistot	-461	-500		-500	-463	-37
Kirjasto- ja kulttuuri-toimi	-310 817	-316 060		-316 060	-323 500	7 440
toimintatuotot	15 654	1 980		1 980	2 524	-544
toimintakulut	-326 471	-318 040		-318 040	-326 024	7 984
poistot	-7 774	-8 420		-8 420	-8 056	-364
Liikunta- ja nuoriso-toimi	-413 263	-408 742	-35 000	-443 742	-370 353	-73 389
toimintatuotot	19 596	100		100	1 036	-936
toimintakulut	-432 860	-408 842	-35 000	-443 842	-371 389	-72 453
poistot	-73 527	-77 030		-77 030	-75 212	-1 818

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallinto tuottaa toimistopalvelut. Hyvinvointityötä seurataan hyvinvointikertomuksessa ja hyvinvoinnin kuntakortissa ja niissä määritellään hyvinvoinnin tavoitteet ja strategiset painopisteet.

TOTEUTUMINEN 2024

Lautakunta on kokoontunut 4 kertaa. Helmikuussa pidettiin yhdistysilta Frosteruksen koululla, aiheena mm. järjestöavustukset. Nuorisovaltuuston vaalit pidettiin 19.2. Hyte-ryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Kärsämäki on osallistunut Rannikon ja Eteläisen alueiden hyte-ryhmän tapaamisiin sekä muihin alueellisiin ja maakunnallisiin hyte-tapaamisiin: loppuvuodesta Kärsämäki isännöi rannikon ja eteläisen HYTE-ryhmän tapaamista. Kärsämäki osallistui kuntien hyvinvointiyhdyshenkilöille ja hyvinvoinnin teemaverkoston vetäjille suunnattuun hyte-työpajaan Rokualla sekä Hyvinvointi-foorumiin Vaalassa.

Syksyllä 2024 toteutettiin yhteistyössä Pohteen kanssa ZekkiPro -kysely 7- 17 -vuotiaille ja Minun arkeni ja minun elämäni (MAE-) -kysely syksyllä 2024. MAE-kyselyn tulokset saadaan vuoden 2025 alussa. Zekki Pro -kyselyn tulokset tulivat loppuvuodesta 2024.

Joulukuussa Kärsämäen kunnanhallitus päätti perustaa kyläneuvoston. Sen tavoitteena on edistää kyläläisten hyvinvointia, kylien elinvoimaisuutta ja omatoimisuutta sekä edistää kyläläisten osallistamista kunnan päätöksenteon valmisteluun.

Paanutontun tarinat kulkevat mukana Kärsämäen tapahtumissa ja Paanutontun voi nähdä niissä usein myös henkilökohtaisesti. Paanutonttu aiheisia tuotteita on annettu kunnan lahjoina ja taiteilija Merja Sirviöllä on laaja valikoima erilaisia oheistuotteita myytävänä.

Kattilakosken kulttuuriosuuskunta on mukana Luova Triangeli -hankkeessa, jossa kehitetään taiteen ja kulttuurin tekijöiden, ohjelma- ja tapahtumapalveluiden sekä matkailupalveluiden yhteistyötä.

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

	TP 2023	TA 2024	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
HYTE-hallinto netto	-78 779	-101 419		-101 419	-93 989	-7 430
Poistot						
Hyte-hallinto	-461	-500		-500	-463	-37

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Vastuulliset viranhaltijat: kirjastotoimenjohtaja Kirsi Nahkanen, sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteon ja virkistytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjasto-tila ovat esteetön, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukeva.

Kulttuuritoimen tavoitteena on saavuttaa eri-ikäiset kuntalaiset ja järjestää monipuolisesti erilaisia tapahtumia ympärivuotisesti.

2.

TOIMINNAN TAVOITTEET

Kirjastopalveluiden toimintaa säätelee Laki yleisistä kirjastoista. Lain mukaisena kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastopalvelut tavoittavat vuosisatasella yli puolet kärsämäkisistä. Toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat kuntastrategiaan sekä kirjaston toimintojen kehittämiseen Joki-kirjastoina sekä oman kunnan sisällä.

Kulttuuritoimi järjestää maksuttomia ja kohtuuhintaisia kulttuuripalveluja ympäri vuoden yhteistyössä tärkeiden kumppanien kanssa. Kulttuuritoimi tekee jatkuvasti yhteistyötä kunnan eri sektoreiden (kirjasto, vapaa-aika, koulutoimi) samoin kuin seurakunnan, kansalaisopiston, eri yhdistysten, yhteisöjen ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa.

3.

PERUSTELUT JA MITTARIT

Kirjastossa on tarjolla asiakaspalvelua talvisin 39 tuntia ja kesäisin 37 tuntia. Kirjastossa on käytössä omatoimiaika arkisin 7-21 ja viikonloppuisin 9-18, jolloin kirjastokortilla, sekä pin-koodilla pääsee käyttämään kirjaston palveluita omatoimisesti.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi kirjaston painopistealueista. Kirjasto tarjoaa koululuokille kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja sekä erilaisia lukemiseen innostamisen tempauksia pyydettyä.

Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Joki.finna.fi verkkokirjaston kautta jokikirjastojen monipuolinen aineisto on asiakkaiden käytettävissä ja varattavissa. Kirjasto on mukana joki-kirjastojen kuljetusrenkaassa, joten varatut kirjat kulkevat nopeasti. Kärsämäki on mukana Pohjoisen ekirjastossa jossa tarjotaan Pohjois-Suomen kuntien asukkaille samat e-aineistot osana kirjaston palveluita.

Digitukea annetaan asiakkaille pyydettyä. Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi toimintaa kehitetään erilaisten hankkeiden avulla.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla.

Kulttuuritoimen arvioinnissa huomioidaan tilaisuuksien ja tapahtumien määrä sekä niiden näkyvyys eri medioissa. Kuntalaisten hyvinvointi lisääntyy ja kulttuurin tekijät ja kokijat kohtaavat.

TOTEUTUMINEN 2024

Kirjasto on ollut avoinna suunnitelmien mukaisesti. Omatoimiaika on ollut avoinna arkisin 7–21 ja viikonloppuisin 9–18, jolloin kirjastokortilla, sekä pin-koodilla pääsee käyttämään kirjaston palveluita omatoimisesti.

Asiakaspalvelua on ollut tarjolla talvisin 39 tuntia viikossa. Toukokuun alusta alkaen muutimme aukioloaikoja niin, että viikoittaista asiakaspalvelua on 41 tuntia, ja omatoimiaikaa on 29 tuntia viikossa. Uudet aukioloajat ovat samat ympäri vuoden.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on ollut yksi kirjaston painopistealueista. Yhteistyö koulun kanssa on sujunut suunnitelmien mukaan ja olemme tarjonneet koululuokille kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja, pop-up kirjastoa sekä erilaisia lukemiseen innostamisen tempauksia pyydettyäessä.

Digitukea on annettu asiakkaille pyydettyäessä. Kirjasto on toiminut aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa.

Kirjastossa on järjestetty säännöllisesti kerran kuussa satutunteja, kirjakahvit-tilaisuuksia sekä Tiedehetkiä kevään ajan. Lautapeli-illat alkoivat keväällä, ja niitä jatkettiin syksyllä säännöllisesti. Tammikuussa järjestettiin Kauhulan kirjasto -lasten tapahtuma alakouluikäisille. Syksyllä järjestettiin lastenteatteriesitys yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa. Loma-aikoina on kirjastossa ollut tehtäviä lapsille.

Kulttuuritoimella on ollut yli 50 tapahtumaa, esimerkiksi elokuvailtoja, työpajoja, konsertteja, retkiä ja luentoja. Veteraanipäivän juhla järjestettiin 26.4. Frosteruksen koululla ja kesätapahtumat avasi ARS Kärsämäki näyttely 12.6., uudistetulla konseptilla. Entisestä nuorisotalo Poppeista on tullut purkutaidenäyttelyn toteutuspaikka. Kattilakosken kulttuuriosuuskunta on myös tuottanut kunnalle kulttuuritapahtumia ja ollut mukana suunnittelemassa Kärsämäen Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden tapahtumia. Harrastemessut pidettiin 5.9 Frosteruksen koululla, joulun avajaisissa Kataja-Areenalla 30.11. esiintyi Kärsämäen puhallinorkesteri, Tanssiopisto Uusi-kuu sekä Säilättäret teatterisesityksellään ja loppuvuoden kruunasi PMMP:n hyväntekeväisyyskonsertti kaikille kärsämäkisille nuorille.

Kirjastolla toteutettiin loppuvuonna joululahjakeräys lapsille, joilla on rajalliset mahdollisuudet saada lahjoja jouluna. Kärsämäki osallistui myös Joulupostia ikäihmisille -kampanjaan, jossa kerättiin joulukortteja kotihoidon ja asumispalvelujen asiakkaille.

Kärsämäen kunnan kulttuuritoimi tuki myös kuntalaisten pääsemistä erilaisten kulttuuri- ja hyvinvointitapahtumien pariin tarjoamalla kuljetuksen tapahtumiin. Esimerkkinä kuljetus 16.11. iltamiin Saviselän monitoimitalolle.

Kulttuuritapahtumista on tiedotettu kunnan some-kanavissa, kaiku-lehdessä, kauppojen ilmoitustauluilla sekä infotauluilla kirjastolla ja koululla. Kesäsomettajia ei ole erikseen ollut, vaan jokainen on huolehtinut oman toimialueensa some-julkaisuista.

Kirjastotoimen mittarit/suoritteet	TP 2023	TA 2024	TP 2024
lainaa / asukas	11,14	12	11,4
kirjastokäyntiä / asukas	10,81	15	12,7
nettikäyntiä / asukas	4	4	4,5

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

	TP 2023	TA 2024	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Kirjastotoimi netto	-253 357	-257 745		-257 745	-261 644	3 899
Poistot						
Kirjastotoimi	-7 774	-8 420		-8 420	-8 056	-364

Kulttuuritoimen mittarit/suoritteet	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Asukkaita	2 441	2 450	2 371
Kulttuuri ja yhdistys avustukset	13 000	13 000	12 245
€/asukas	5,3	5,3	5,2

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

	TP 2023	TA 2024	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Kulttuuritoimi netto	-57 461	-58 315		-58 315	-61 856	3 541
Poistot						
Kulttuuritoimi						

LIIKUNTA- JA NUORISOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Liikuntatoimi pyrkii luomaan uusia ja pysyviä toimintakäytäntöjä sekä lisäämään kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta eri ikäryhmissä eri teemoilla. Lisäksi osallistumme liikuntapaikkarakentamiseen mm. lähiliikuntapaikkojen ja ulkoilureittien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Nuorisotoimen tavoitteena on järjestää yhteistyökumppaneiden kanssa mielekästä toimintaa Kärsämäkisille nuorille, kuten retkiä

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Liikuntatoimen tavoitteena on edistää liikuntaa kaikilla osa-alueilla, korostaen väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Liikuntatoimi pyrkii luomaan ja ylläpitämään edellytyksiä kuntalaisten omatoimiselle liikunnan harrastamiselle sekä monipuoliselle ja laajalle järjestötoiminnalle. Toimiva, väestön terveyttä ja aktiivisuutta lisäävä liikuntatoimi, on osa kuntalaisten viihtyisyyttä ja kunnan vetovoimaisuutta.

Haluamme parantaa nuorten elinoloja ja luoda edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle. Nuorisotila Poppeli on maksuton nuorten kohtaamispaikka, jossa nuoret voivat vapaa-ajallaan tavata toisiaan turvallisessa ympäristössä aikuisen läsnä ollessa. Poppelissa voidaan pelata erilaisia pelejä, jutella kavereiden ja aikuisten kanssa sekä järjestetään erilaisia teemapäiviä. Nuorisotyöntekijä tekee myös koulunuoristyötä ja jalkautuu nuorten pariin.

Mittareina voidaan käyttää liikuntaryhmiin ja elintapaohjauksen osallistuneiden määrää.

Mittareina voidaan käyttää nuorisotalotoiminnalla ja koulunuorisotyöllä tavoitettujen nuorten määrää. Myös nuorisovaltuuston aktiivisuutta tullaan mittaamaan.

TOTEUTUMINEN 2024

Vuosi 2024 aloitettiin onnistuneesti Ica Skating tapahtumalla. Hiihtoladut pidettiin hyvässä kunnossa, hiihtokampanja kuntalaisille toteutettiin tammi-huhtikuussa ja lapsille pidettiin maaliskuussa hiihtokisat Suomelassa.

Hyvinvointiohjaaja on tehnyt kuntosalivalmennuksia 35 asiakkaalle sekä liikuttanut senioreita 65 kertaa vuoden aikana.

Vertaistuellinen elintaparyhmä kokoontui keväällä joka toinen viikko Konttimäessä, syksyllä ryhmä jäi tauolle. Hyvinvointiohjaaja toteutti etsivän nuorisotyöntekijän kanssa keväällä Jännittäjäryhmän nuorille aikuisille.

Liikuntaneuvontaa on toteutettu yksittäisille asiakkaille ja liikuntaneuvontaa kehitelty pikkujouluun eteenpäin vuorovaikutuksessa Pohteen vastinparin kanssa.

Hyvinvointiohjaaja osallistui Hyvä päivä- ohjaajakoulutukseen keväällä.

Kirjaston kanssa luotiin kuntalaisille mahdollisuus lainata kirjastokortilla käyntejä (2 käyntiä vuodessa per kuntalainen) kuntosalille, asiakas voi halutessaan myös varata kuntosalivalmennuksen hyvinvointiohjaajalta. Kuntosalikäyntejä lainattiin vuonna 2024 74 kertaa.

Hyvinvointiohjaaja on pitänyt kuntalaisille kuntosalicircuitia sekä tuolijumppaa keväällä ja syksyllä, osallistujia oli vaihtelevasti 10-22/kerta.

Omaehtoiseen liikkumiseen on innostettu erilaisten kampanjoitten myötä, hiihtokampanja ja kilometrikisa. Omatoimisen liikkumisen tukemiseen Kärsämäen kunta päätti syksyllä vuokrata Virkuttimen. Virkutin- palvelu on laitteineen ja sisältöineen erityisesti erityisryhmille ja ikääntyville kohdentuva virtuaalinen laitepalvelu, jossa tavoitteena on ylläpitää, eheyttää ja kehittää fyysisiä valmiuksia, ns. kuivalla maalla. Virkutinta vietiin syksyllä eri yksiköihin ja yhteisöihin (Ryhmäkoti Kimppa-Kämppeään, Toimintakeskus Rantapääskyyn, eläkeläisten kerhoon Konttilassa) sekä esiteltiin kertaalleen kirjastolla kaikille avoimessa tilaisuudessa syyskuussa.

Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa vuoden vaihteen jälkeen. Nuorisovaltuusto kokoontui vuonna 2024 3 kertaa.

Nuorisovaltuusto järjesti vuoden aikana reissun Ouluun ja oli lokakuussa tekemässä kasvomaalauksia kekritapahtumassa Konttilassa. Nuorisovaltuustolla oli käytössä osallistava budjetoinnin varoja 5000 euroa, varojen avulla hankittiin skeittiparkkiin uusia rampeja. Loppuvuodesta nuorisovaltuustolaiset oli mukana Poppiksen pikkujouluissa.

Kärsämäki on osallistunut KOHDE hankkeeseen keväällä ja syksyllä. KOHDE-hankkeen tavoitteena on Pohjois-Pohjanmaan kuntien ammattilaisten sekä seurakuntien ja järjestöjen työntekijöiden osaamisen vahvistaminen lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyvinvointiohjaaja osallistui syksyllä Poppiksessa pidettävään Tyttöjen kerhoon.

Hyvinvointiohjaaja piti lukiolaisille muutamia hyvinvointiteemaisia tuokioita Frosteruksen koululla.

Liikkuva koulu hanke alkoi syyskuussa, hankkeen tiimoilta koululla alkoi taukoliikuntakampanja, johon liittyi myös palkintoreissu Oulun Superparkiin. Välituntiliikunta tuokiot toteutettiin sekä yläkoululaisten uintireissut Nivalan Uikkoon. Hanke jatkuu kevääseen 2025.

Kärsämäen liikunta- ja nuorisotoimi oli yhteistyökumppanina Reisjärven liikunta- ja nuorisotoimen järjestämässä kuljetuksessa Kärpät-Kalpa SM-liigaottelussa lokakuussa.

Nuorisotila Poppis on ollut auki vuoden jokaisena kuukautena, kesätaukoa huomioimatta. Kevästä eteenpäin ei ollut enää palkattua nuorisotilan valvojaa, jolloin nuorisotila oli vähemmän auki mutta kuitenkin viikoittain parina iltana viikossa sekä satunnaisesti myös lauantaisin. Lauantain aukiolot ovat olleet myös ennalta ehkäisevää työtä, koska näitä on järjestetty yhteistyössä etsivä nuorisotyöntekijän kanssa ja nuokkari-illan jälkeen olemme jalkautuneet kylälle nuorten keskuuteen.

Poppiksessa on paikalla aina nuorisotyön ammattilainen, joka ottaa jokaisen nuoren lämmöllä vastaan, Poppikseen kaikki ovat tervetulleita omana itsenään. Nuoriso-ohjaajalla on aina aikaa kuunnella ja ennen kaikkea kuulla nuoria. Nuoret pääsevät vaikuttamaan millaista toimintaa he nuorisotilalla haluaisivat järjestettävän, ruokaillat ovatkin olleet suosittuja myös vuonna 2024. Myös hankintoja on tehty nuoria kuunnellen, mm. Uusi pelituoli ratin ja polkimien kanssa sekä uusia lauta- ja korttipelejä. Nuorisotilatoiminnat ovat olleet maksuttomia ja kaikille avoimia, joskin ikäryhmittäin rajattuja. Nuorisotilalla suurin osa kävijöistä on ollut yläkouluikäisiä.

Nuoriso-ohjaaja on tehnyt nuorisotyötä myös koululla. Koululla on järjestetty kevätkaudella katta- ja välitunteja 7-9 luokkalaisille sekä muita teemallisia välitunteja, arvonneista liikunnallisiin hetkiin. Syksyllä nuoriso-ohjaaja on ollut mukana ryhmäyttämässä 7-9 luokkalaisia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Koululla ensiarvoisen tärkeää nuorisotyötä on ollut myös yksilö keskusteluhetket, joissa suurimpina teemoina ovat olleet kaveritaidot, minäkuva sekä mielenterveys. Nuoret ovat kokeneet mielekkääksi nuoriso-ohjaajan näkymisen koululla, aina ei ole tarvinnut olla nimettyjä toimintoja. Jos nuorisotilalla on ollut hiljaista, on nuoriso-ohjaaja jalkautunut kylälle muutaman kerran nuorten keskuuteen - nuorisotyötä tehdään siellä, missä nuoret ovat. Kevätkaudella Saviselän koululla nuorisotyötä tehtiin kuukausittain teematuntien merkeissä.

Muiden toimijoiden kanssa tiivis yhteistyö jatkui myös vuonna 2024, niin koululla kuin vapaa-ajan toiminnoissa. Tärkeimpinä yhteistyökumppaneina etsivä nuorisotyö ja seurakunnan nuorisotyönohjaaja.

Nuorille on tarjottu muutama reissu vuonna 2024, kyyditys on ollut ilmainen. Maaliskuussa Vuokatti, kesäkuussa Powerpark, lokakuussa Oulu. Joulukuussa nuoriso-ohjaaja oli aktiivisesti mukana PMMP:n keikan järjestämisessä ottamalla ilmoittautumisia vastaan. Kaikissa on ollut paljon väkeä.

Nuorisotila Poppis 1.1.2024-31.12.2024

	Toimintakerrat	Toimintatunnit	Osallistujat
Tammikuu	12	57	137
Helmikuu	14	66	89
Maaliskuu	15	77	137
Huhtikuu	16	78	129
Toukokuu	14	67	62
Kesäkuu	2	8.5	6
Elokuu	8	36.5	104
Syyskuu	10	29.5	54
Lokakuu	8	26.5	57
Marraskuu	9	30.5	56

Joulukuu	5	18.5	28
YHTEENSÄ:	114	499	859

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

	TP 2023	TA 2024	TA-muu- tos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poik- keama
Liikuntatoimi netto	-291 097	-280 831	-35 000	-315 831	-249 719	-66 112
Poistot						
Liikuntatoimi	-73 371	-76 730		-76 730	-75 006	-1 724

Liikuntatoimen mitta- rit/suoritteet	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Liikunta avustukset	13100	13100	14750
€/asukas	5,4	5,3	6,2
Hyvinvointi avustukset	5500	7500	4400
€/asukas	2,2	3,1	1,9

Nettomäärärahat ja laskennalliset kustannukset

	TP 2023	TA 2024	TA-muu- tos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poik- keama
Nuorisotoimi netto	-122 166	-127 911		-127 911	-120 633	-7 278
Poistot						
Nuorisotoimi	-157	-300		-300	-206	-94

Nuorisotoimen mitta- rit/suoritteet	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Asukkaita	2 441	2 450	2 371
Avustukset yhteistölle	11280	11000	9000
€/asukas	4,6	4,49	3,80

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ilkka Saari

1. TOIMINTA-AJATUS

Tekninen lautakunta sisältää määrärahat yhdyskuntatekniikan ja kiinteistötoimen tehtäväalueille.

Teknisen lautakunnan tehtäviä ovat asumiseen, rakentamiseen, jätehuoltoon ja maankäyttöön kohdistuvat tehtävät. Lautakunta huolehtii kunnalle kuuluvasta yhdyskuntahuollosta, yksityistiehallinnosta ja jätehuollon tehtävistä. Huolehtii kunnan kiinteistöjen huollosta ja siivouksesta sekä kunnan ruokahuoltopalveluiden järjestämisestä.

2. TAVOITTEET JA MITTARIT

1. KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntamielikuvan kehittäminen	Puistojen (skeitti-, liikenne-, koira-, kuntoilupuisto) ja yleisten alueiden kunnossapito ja siisteys	Asukastyytyväisyys Hankkeiden toteutuminen
Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet	Tienvarsimainostaulut, opaste- taulut	Yritystyytyväisyys, yritysten palautteet huomioidaan

2. PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	Tehokas ja taloudellinen rakentaminen, rakennuttaminen ja rakennusten ylläpito omien toimintojen sekä yritysten ja kuntalaisten käyttöön	Toimintamenot ja -tulot / k-m ² Investointihankkeiden toteutuminen
Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Lautakunta kokoontuu joustavasti tarpeen mukaan	Kokoukset/v
Positiiviset kohtaamiset	Palvelualltius	Asiakastyytyväisyys
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Tarjotaan asianmukaiset, toimivat ja puhtaat tilat	Asiakastyytyväisyys

3. LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Maanosto Kaavoitus	Investointihankkeiden toteutuminen
Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen	Haja-asutusalueen vapaana olevien tonttien ja tyhjillään olevien asuntojen markkinointi	Tonttipörssi

4. KESKIPISTE PUOLIMATKASSA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI

Keskustaympäristön kehittäminen	Kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien peruskorjaus ja kunnossapito. Uusien kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien suunnittelu ja rakentaminen Liikenneturvallisuuden parantaminen Yleisten alueiden siisteys/raivaaminen	Katujen kunnossapito/km/v Kadut km/v Kevyenliikenteenväylät km/v Investointihankkeiden toteuttaminen Asukastyytyväisyys
Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Virkistysalueiden ja leirintäalueen hoito, kunnossapito ja kehittäminen	Hankkeiden toteuttaminen Asukastyytyväisyys
Ohitustien rakentamisen ennakointi	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus Riittävä tonttivaranto erilaisiin tarpeisiin	Hankkeiden toteuttaminen

5. KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	Torialueen ja Ehtalan rakennusten kunnossapito ja alueiden kehittäminen ja hyödyntäminen	Asukastyytyväisyys Hankkeiden toteuttaminen

6. PUHDAS SIIRTYMÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	Yhteishankkeiden toteuttaminen
Vastuullisuussuunnitelma	Suunnitelmavuosien hankkeiden suunnittelussa huomioidaan puhdas siirtymä	Hankkeiden toteuttaminen
Kestävä kehitys, luontoarvot, ilmastomuutoksen torjunta, energiaratkaisut	Hiilijalanjäljen pienentäminen kunnan toiminnassa Energian kulutuksen optimointi kiinteistöittäin	Energiakulutuksen seuranta Tievalaistuksen energiakulutuksen seuranta

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Tekninen lautakunta	172 107	64 022	22 700	86 722	223 990	-137 268
TOIMINTATUOTOT	2 199 150	2 214 913	57 700	2 272 613	2 333 127	-60 514
TOIMINTAKULUT	-2 027 043	-2 150 891	-35 000	-2 185 891	-2 109 137	-76 754

Toimielimen sitovuustaso

Yhdyskuntateknikka	-390 374	-486 575	0	-486 575	-406 396	-80 179
Hallinto	-205 613	-215 878	0	-215 878	-200 433	-15 445
TOIMINTATUOTOT	4 329	2 300		2 300	2 942	-642
TOIMINTAKULUT	-209 942	-218 178		-218 178	-203 375	-14 803
Poistot	-868	-1 850		-1 850	-1 468	-382

Liikenneväylät ja muut yl.alueet	-165 352	-256 627	0	-256 627	-183 509	-73 118
TOIMINTATUOTOT	15 765	58 470		58 470	61 032	-2 562
TOIMINTAKULUT	-181 117	-315 097		-315 097	-244 540	-70 557
Poistot	-183 978	-167 330		-167 330	-167 737	407

Kaavoitus- ja mittaus-toimi	0	-2 500	0	-2 500	0	-2 500
TOIMINTAKULUT	0	-2 500		-2 500	0	-2 500
Poistot	-10 027	-10 000		-10 000	-10 000	0

Jätehuolto	-1 977	-3 000	0	-3 000	-4 047	1 047
TOIMINTAKULUT	-1 977	-3 000		-3 000	-4 047	1 047
Poistot	0	0		0	0	0

Koneet	-17 432	-8 570	0	-8 570	-18 407	9 837
TOIMINTATUOTOT	0	17 100		17 100	14 746	2 355
TOIMINTAKULUT	-17 432	-25 670		-25 670	-33 153	7 483
Poistot	-26 338	-19 970		-19 970	-19 975	5

Kiinteistötoimi	562 481	550 597	22 700	573 297	630 386	-57 089
Omat toimitilat	442 498	395 827	0	395 827	415 658	-19 831
TOIMINTATUOTOT	1 865 732	1 865 733	35 000	1 900 733	1 896 785	3 948
TOIMINTAKULUT	-1 423 234	-1 469 906	-35 000	-1 504 906	-1 481 127	-23 779
Poistot	-397 391	-363 080	0	-363 080	-357 282	-5 798

Vuokratut asunnot	-1 724	2 810		2 810	8 323	-5 513
TOIMINTATUOTOT	23 931	24 560		24 560	27 031	-2 471
TOIMINTAKULUT	-25 655	-21 750		-21 750	-18 708	-3 042
Poistot	-42 248	-3 730	0	-3 730	-3 734	4

Muut vuokratilat	69 214	72 060	22 700	94 760	104 343	-9 583
TOIMINTATUOTOT	143 379	146 150	22 700	168 850	171 298	-2 448
TOIMINTAKULUT	-74 165	-74 090		-74 090	-66 955	-7 135
Poistot	-87 618	-87 590		-87 590	-87 590	0

Maa- ja metsätilat	52 493	79 900	0	79 900	102 062	-22 162
TOIMINTATUOTOT	60 731	100 600	0	100 600	124 113	-23 513
TOIMINTAKULUT	-8 238	-20 700		-20 700	-22 051	1 351

Välitetyt työpalvelut	0	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	85 283	0		0	35 182	-35 182
TOIMINTAKULUT	-85 283	0		0	-35 182	35 182

Vastuuelin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ilkka Saari

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yhdyskuntatekniikan tehtäväalueita ovat: hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus- ja mittaus-toimi, jätehuolto ja koneet.

2. TOIMINAN TAVOITTEET

Hallinnon tehtävänä on hoitaa teknisen toimen toimistopalvelut sekä investointikohteiden suunnittelu, rakentaminen ja rakennuttaminen.

Liikenneväylien hoidossa tavoitteena on pitää kaavatiet ja kevyenliikenteenväylät hyvässä kunnossa turvallisen liikenneympäristön luomiseksi ja ylläpitämiseksi. Huolehditaan puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitämisestä viihtyisinä ja turvallisina.

Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Kunnossapitoluokituksen avulla ohjataan talviaurauksen ja hiekoituksen aloittamista oikeaan aikaan edistämään turvallista liikumista. Kunnossapidosta huolehditaan pääosin ostopalveluna.

Katuvalaistuksessa käytetään LED-tekniikkaa sähkönkulutuksen minimoimiseksi.

Yksityisteille maksetaan talviauraus- ja kesäkunnossapitoavustukset sekä osallistutaan sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuuden. Avustuksien määräraha talousarviossa on 45 000 eur.

Puisto- ja viheralueiden sekä yleisten alueiden kunnossapitoa ja hoitoa tehostetaan ja parannetaan. Talousarviossa tähän on varattu 10 000 eur vuodelle 2024.

Kävely- ja pyörätien kehittämisohjelman asiantuntijapalveluihin on varattu 10 000 eur.

Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti, palvelut hoidetaan ostopalveluna.

Taajama-alueen kuivatuksiin ja avo-ojien kunnostuksiin on varattu talousarviossa 15 000 eur.

TOTEUTUNUT 2024:

Lautakunta kokoontunut 7 kertaa.

Yksityisteille maksettu talviaurausavustukset toukokuussa, saajina 38 tiehoitokuntaa ja 41 yksityishenkilöä. Kesäkunnossapitoavustuksia maksettu 32 yksityistielle ja perusparannusavustuksia 3 tiekunnalle.

Määräaikaisia työntekijöitä palkattiin 2 henkilöä kesän ajaksi osittain puisto- ja viheralueiden sekä kiinteistötoimen tehtäviin. Taajama-alueen kuivatukset ja avo-ojien kunnostukset jäivät osittain toteutumatta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmat yleiskaavan laajennuksesta sekä asemakaavan päivityksestä ja laajennuksesta on asetettu nähtäville kokouksessa 1.2.2024. Vt4 ja 28 eritasoliittymän aluevaraussuunnitelma tehty WSP Finland Oy:n toimesta. Nämä sekä FCG Oy:n tekemien arkeologisen, luonto- ja rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen kustannukset kirjattu investointihankkeelle.

Riitamaan tuulivoimayleiskaavan valmisteluaineisto hyväksytty lautakunnassa 30.5.2024 ja asetettu julkisesti nähtäville ajalle 10.6.-21.8.2024 lausuntojen antamista varten.

Mittarit/suoritteet		TP2023	TA2024	TP2024
Katujen kunnossapito	€/km/v	2 838,17	4 335,61	2 834,80
	ka-			
	dut/km	14,270	14,270	14,270
	kvl/km	5,225	5,485	5,485
Tievalaistus	€/v	24 087,93	20 200	13 670,57
Yksityisteiden avustukset/				
Talvikunnossapito	€/v	19 572,95	19 500	19 464,85
	€/km/v	237,19	236,31	237,20
	km/v	82,520	82,520	82,060

Yksityisteiden avustukset/				
Kesäkunnossapito	€/v	10 925,71	15 660	10 979,98
Lk I 250,00 €/km	€/km/v	217,78		214,47
Lk II 180,00 €/km	km/v	50,168		51,195
Lk III 120,00 €/km				
Perusparantaminen	€/v	1 269,70	9 840	19 842,51
Valtionavustusta perusparannukseen saaville tiekunnille				

Talousarvion nettomenojen alitus 16,48 %. Toimintakuluissa alitusta palkka-, kunnossapito- ja sähkökuluissa. Toimintakulujen ylitystä koneiden kunnossapito- ja korjauskuluissa sekä yksityistieavustuksien osalta johtuen teiden perusparannustöiden jaksottumisista.

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Yhdyskunta-tekniikka	-390 374	-486 575		-486 575	-406 396	-80 179
Poistot						
Yhdyskunta-tekniikka	-221 211	-199 150	0	-199 150	-199 179	29

KIINTEISTÖTOIMI

Vastuuelin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ilkka Saari

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistötoimen tehtäväalueita ovat: tilapalvelut, maa- ja metsätilat, sekä välitetyt palvelut. Tehtäväalueelle kuuluu myös kunnan siivous- ja ruokahuoltopalvelujen järjestäminen.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Tilapalveluiden tehtävänä on järjestää ja ylläpitää kunnan eri hallintokuntien ja ulkopuolisten asiakkaiden käyttöön tiloja, jotka ovat käytettävyyttä ja kustannukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja terveellisiä.

Kunnan omistamat metsät hoidetaan hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti ja kunnan omistamat pelto-alueet vuokrataan.

Kiinteistöjen ostopalveluna järjestettävään siivous- ja ruokahuoltopalvelun laatuun kiinnitetään huomiota.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Kiinteistöjen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilyttämisestä huolehditaan mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tehdään osin omana työnä ja osin ostopalveluna.

Energiankulutusta vähennetään ja tuetaan vähähiilisyttä valaistuksia uudistamalla kiinteistöittäin. Toimitilojen käyttöaste pyritään pitämään mahdollisimman korkeana.

Vuoden 2024 talousarvion käyttötalousosassa on varauduttu Frosteruksen koulun huoltokorjauksiin. Latti-anurkkien tiivistyksiin, jalkalistojen uusimisiin ja käytävien ja luokkatilojen maalauksiin on varattu 25 000 eur. Rekolan tilaan varattu 5 000 eur julkisivun korjauksiin. Saviselän koulun kiinteistömenoissa on huomioitu koulu-toiminnan loppuminen keväällä 2024.

TOTEUTUNUT 2024:

Sähkötoimittajaksi vuosille 2025-2027 valittiin Lumme Energia Oy VENI Energian Selänteen seutukunnan pyynnöstä tekemän kilpailutuksen pohjalta.

Nuorisotalo Poppelin käyttö nuorisotilana lakkasi ja uudet nuorisotilat järjestettiin Kiint. Oy Nelosforumin vuokratiloihin. Samoin tiloihin siirtyi ympäristöpalvelut ja rakennusvalvonta Vanhan Kunnantalon tiloista.

Frosteruksen koulun teknisen työn vesivahingon aiheuttaman lattiaremontin kustannuksista omavastuuta lu-kuun ottamatta vastasi vakuutusyhtiö. Koululle tehtiin lisäksi lattianurkkien tiivistyksiä, jalkalistojen uusimista ja käytävien ja luokkatilojen maalauksia sekä valaistuksen ja opastevalaisimien uusimista led-valoiksi.

Rekolan kiinteistöön varattu määräraha käytettiin julkisivun korjauksen sijasta kiireellisempään ilmastointire-monttiin.

Saviselän koulun osalta opetustoiminta päätynyt kevätlukukauden lopussa. Koulun tiloja on edelleen vuokrattu Jokihelmen Opistolle lukukaudeksi 2024-2025.

Toteutunut metsän myynti 1881,84 m³ yht. 74 007,75 eur.

Kiinteistöt/käyttötarkoitus	kpl määrä	k-m ²
Opetusrakennukset	7	9 884
Terveysthuollon rakennukset	2	1 940
Sosiaalitoimen rakennukset	1	823
Toimistorakennukset	1	472
Kokoontumisrakennukset	18	3 153
Muut rakennukset	9	3 558

		alkuper.		
Mittarit/suoritteet		TP2023	TA2024	TP2024
Toimintatuotot	€/k-m ² /v	102,65	96,89	105,60
Toimintakulut	€/k-m ² /v	76,89	74,50	80,72
Kiint. sähköenergian kulutus	€/v	-302 908	-204 430	-228 814
sisältää myös osakehuoneistot				

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2024 alkuper.	TA-muutos	TA 2024 yht.	TP 2024	Poikkeama
Kiinteistötoimi	562 481	550 597	22 700	573 297	630 386	-57 089
Poistot						

Kiinteistötoimi	-527 258	-454 400	0	-454 400	-448 606	-5 794
-----------------	----------	----------	---	----------	----------	--------

Talousarvion nettotulojen ylitystä 9,96 %. Toimintakuluissa alitusta puhtaanapitopalveluissa sekä rakennusmateriaali- ja kalustomäärärahojen osalta. Metsänmyyntitulot toteutuneet tuloarviota suurempana.

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

Ruokahuolto- ja siivouspalvelujen hoidosta on 1.6.2021 alkaen vastannut Fodbar Oy. Lautakunta päätti käyttää optiovuoden 1.6.2025-31.5.2026 tehdyn sopimuksen mukaisesti. Ruokahuollon ja siivoustoimen tehtävien suorittamista on valvottu käyttäjien antamien palautteiden ja oman valvonnan avulla. Tuottaja ja kunta suorittavat yhteiset tarkastuskäynnit kohteissa vuosisiivouksen jälkeen.

Siivouspalvelun kustannukset ja Frosteruksen keittiön nettokäyttökustannukset sisältyvät hallintokuntien kustannuksiin käytön suhteessa.

	TP2023	TA2024	TP2024
Siivouspalvelut	213 157	244 970	246 231
Ruokahuoltopalvelut	368 311	425 540	393 769

7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2024	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 584 889	57 700	2 642 589	2 800 157	157 568
Myyntituotot	404 420	5 200	409 620	462 924	53 304
Maksutuotot	10 100	0	10 100	18 545	8 445
Tuet ja avustukset	158 406	0	158 406	254 901	96 495
Muut toimintatuotot	2 011 963	52 500	2 064 463	2 063 787	-676
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	61 715	61 715
TOIMINTAKULUT	-11 396 644	-71 700	-11 468 344	-11 410 684	57 660
Henkilöstökulut	-5 426 286	-1 700	-5 427 986	-5 725 039	-297 053
Palvelujen ostot	-3 029 655	0	-3 029 655	-2 918 225	111 430
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-994 780	-35 000	-1 029 780	-923 304	106 476
Avustukset	-377 380	0	-377 380	-304 312	73 068
Muut toimintakulut	-1 568 543	-35 000	-1 603 543	-1 539 805	63 738
TOIMINTAKATE	-8 811 755	-14 000	-8 825 755	-8 548 812	276 943
Verotulot	4 940 000	-27 000	4 913 000	4 906 011	-6 989
Valtionosuudet	4 692 000	0	4 692 000	4 624 262	-67 738
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 500	0	-11 500	113 448	124 948
Korkotuotot	19 000	0	19 000	21 030	2 030
Muut rahoitustuotot	297 500	0	297 500	400 059	102 559
Korkokulut	-272 500	0	-272 500	-303 893	-31 393
Muut rahoituskulut	-55 500	0	-55 500	-3 748	51 752
VUOSIKATE	808 745	-41 000	767 745	1 094 909	327 164
Poistot ja arvonalentumiset	-828 610	0	-828 610	-810 203	18 407
TILIKAUDEN TULOS	-19 865	-41 000	-60 865	284 705	345 571
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	42 270	0	42 270	42 271	1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	22 405	-41 000	-18 595	326 977	345 572

Kiinteistöveroprosentit	2024
Yleinen kiint.v/ maa-alueet	1,30
Yleinen kiint.v/ rakennukset	0,93
Vak. asuinrakennukset	0,65
Muut asuinrakennukset	1,10
Voimalaitokset	3,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Taulukko. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2024.

Verotulot 2024	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 580 000	0	3 580 000	3 530 063	-49 937
Kiinteistövero	710 000	0	710 000	761 340	51 340
Osuus yhteisöveron tuotosta	650 000	-27 000	623 000	614 609	-8 391
	4 940 000	-27 000	4 913 000	4 906 011	

Valtionosuudet 2024	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet yhteensä	4 692 000	0	4 692 000	4 624 262	-67 738
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 014 000		4 014 000	4 023 668	9 668
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos	78 000	0	78 000	4 866	-73 134
Verotulomenetyksen kompensatio	600 000	0	600 000	595 728	-4 272

Taulukko. Vuoden 2024 verotulojen ja valtionosuuksien erittely.

INVESTOINNIT V. 2024 1.1.-31.12.2024

HALLINTOTOIMI

MAA-ALUEET

100 Maan hankinta ja myynti

Perustelut: Maa-alueiden ostot ja myynnit

Maan hankinta ja myynti	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot, maan hankinta				0,00	0
Tulot, maan myynti	-3 900		-3 900	-382,25	-3 517,75
Netto	-3 900	0	-3 900	-382,25	-3 517,75

Toteutunut: Kauppa 29.4.2024 Loimua Oy: 1130 m² määräala tilasta
Sahala 317-402-35-99.

124 Teollisuuskenttä

Perustelut: Teollisuuskentän laajennus:
Kierrätystermiinalin rakentaminen
Hankkeelle haettu 70 % avustusta JTF-rahoitusta

Teollisuuskenttä	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	202 000		202 000	147 918,62	54 081,38
Tulot	-141 400		-141 400	-147 594,76	6 194,76
Netto	60 600	0	60 600	323,86	60 276,14

Toteutunut: Alue salaojitettu, suodatinkerros, pintakerros ja
kantava kerros ajettu ja levitetty, alue tiivistetty ja
tasattu.
Hanke jatkuu v. 2025

KAAVAT

128 Asemakaavojen uusiminen ja muutokset

Perustelut: Asema- ja yleiskaavojen laajentaminen ja päivittäminen

Asema- ja yleisk. laajent. ja päi- vittäminen	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	40 000		40 000	25 628,02	14 371,98
Tulot		-24 690	-24 690	-14 630,00	-10 060,00
Netto	40 000	-24 690	15 310	10 998,02	4 311,98

Toteutunut: Vt4 ja vt28 eritasoliittymän AVS ja liikenneselvitykset
WSP Finland Oy, kunnan osuus 30 % kustannuksista.
FCG Oy, arkeologinen, luonto- ja rakennetun kulttuuri-
ympäristön selvitys
Ympäristöministeriön avustuspäätös hankkeelle.
Hanke jatkuu v. 2025

ARVOPAPERIT**130 Kuntayhtymäosuudet**

Kuntayhtymäosuudet	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	0		0	1 789,20	-1 789,20
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	0	0	0	1 789,20	-1 789,20

Toteutunut:

Jokilaaksojen Musiikkiopiston jäsenkuntaosuuden lisäys

IRTAIN OMAISUUS**142 ICT-hankinnat/hallintotoimi****Perustelut:**

ICT-ohjelmisto- ja konehankinnat

ICT-hankinnat/hallintotoimi	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	30 000		30 000	8 388,52	21 611,48
Tulot					0,00
Netto	30 000	0	30 000	8 388,52	21 611,48

Toteutunut:

Hankittu tietokone oheislaitteineen, 4 kpl tukiasemia,
asianhallintaohjelmiston tuotantosiirto, Ups-laite
vaihtoakkuineen

145 Lisenssit/hallintotoimi**Perustelut:**

Ohjelmistojen lisenssihankinnat

Lisenssit/hallintotoimi	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	0		0	10 586,95	-10 586,95
Tulot					0,00
Netto	0	0	0	10 586,95	-10 586,95

Toteutunut:

Central Intercept X Advanced lisenssit 240 kpl,
Central Intercept X Advanced for Server lisenssit 8 kpl.
Air-Dna-E-3Y -lisenssit tukaasemat 4 kpl
Innofactor Dynasty 10 lisenssit

HALLINTOTOIMI YHTEENSÄ

	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	272 000	0	272 000	194 311,31	77 688,69

Tulot	-145 300	-24 690	-169 990	-162 607,01	-7 382,99
Netto	126 700	-24 690	102 010	31 704,30	70 305,70

SIVISTYSTOIMI

400 ICT-hankinnat/ Sivistystoimi

Perustelut:

Tietokoneiden hankinta kouluille

ICT-hankinnat/Sivistystoimi	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	25 000		25 000	16 050,00	8 950,00
Tulot				0	0
Netto	25 000	0	25 000	16 050,00	8 950,00

Toteutunut:

Hankittu tietokoneet 25 kpl

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	25 000	0	25 000	16 050,00	8 950,00
Tulot		0	0	0,00	0,00
Netto	25 000	0	25 000	16 050,00	8 950,00

TEKNINEN TOIMI

YLEISET ALUEET

514 Suomalaisen tenniskentän kunnostus

Perustelut:

Tenniskentän kunnostustyöt

Suomalaisen tenniskentän kunnostus	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	25 000		25 000	26 513,16	-1 513,16
Tulot	0		0		0,00
Netto	25 000	0	25 000	26 513,16	-1 513,16

Toteutunut:

Tehty pohjatyöt, asfaltointityöt, verkkoaita
käyntiportteineen
Hanke jatkuu v. 2025

KIINTEISTÖT

519 Suomalaisen caravan/ kehittäminen ja korjaus

Perustelut: Suomalan alueiden parantaminen ja kehittäminen sekä rakennusten korjauksia.

Suomalan caravan/ kehittäm. ja korj.	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	20 000		20 000	17 526,15	2 473,85
Tulot				0,00	0,00
Netto	20 000	0	20 000	17 526,15	2 473,85

Toteutunut: Rakennusten kunnostusta ja alueen ojitusta, valvontakameroiden (2 kpl) asennus.

515 Frosteruksen koulun ulkopuoliset korjaukset

Perustelut: Vesikaton pystyseinien ja räystäiden korjaukset

Froster.koulun ulkopuol. korj.	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	10 000		10 000	11 039,32	-1 039,32
Tulot					0,00
Netto	10 000	0	10 000	11 039,32	-1 039,32

Toteutunut: Katolla olevien pystyseinien ja räystäiden korjaustyöt siirtyvät toteutettavaksi myöhemmin.
Sähköauton latausaseman hankinta, rakennettu roskakatos pahveille.

500 Koivupuiston tilojen järjestelyt

Perustelut: Koivupuiston tilajärjestelyt, tilojen muutokset ja kunnostaminen.
Hanke siirtyy vuodelta 2023.

Koivupuiston tilojen järjestelyt	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	250 000	-80 510	169 490	160 126,02	9 363,98
Tulot	0		0		0,00
Netto	250 000	-80 510	169 490	160 126,02	9 363,98

Toteutunut: Purkutyö ja purkupintojen umpeen rakentaminen valmistunut. Piha-alueen kunnostaminen, nurmialueen teko ja parkkipaikan asfaltointi. Uusi roskakatos.
Hanke valmis

501 Frosteruksen keittiön koneiden uusiminen

Perustelut:

Keittiön alkuperäisten koneiden ja laitteiden uusiminen.

Frosteruksen koulun keittiön koneet	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	25 000		25 000	0,00	25 000,00
Tulot				0,00	0,00
Netto	25 000	0	25 000	0,00	25 000,00

Toteutunut:

Ei toteutunut

504 Frosteruksen koulun piha-alue**Perustelut:**

Koulun piha-alueen ja leikkivälinekentän uudistamista ja leikkivälinekalusteiden hankintaa.

Frosteruksen koulun piha-alue	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	10 000		10 000	11 230,78	-1 230,78
Tulot				0,00	0,00
Netto	10 000	0	10 000	11 230,78	-1 230,78

Toteutunut:

Leikkivälineiden hankinta ja pohjustustyöt

517 Kataja-areenan muutostyöt**Perustelut:**

Muutostyöt paloluokan korottamiseksi.

Kataja-areenan muutostyöt	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	10 000		10 000	12 455,03	-2 455,03
Tulot	0		0	0,00	0,00
Netto	10 000	0	10 000	12 455,03	-2 455,03

Toteutunut:

Paloluokan korotus ei vaatinut investointeja. Määräraha käytetty sisäilman kostutusjärjestelmän hankkimiseen. Kostutusjärjestelmän toimittaja Putkiasennus Rytty Oy

516 Vanhan kunnantalon /muiden tilojen kunnostustyöt**Perustelut:**

Muutostyöt tilojen

käytettävyyden
parantamiseksi.

Vanhan kunnant. /muiden tilojen kunnostustyöt	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	20 000	-20 000	0	0,00	0,00
Tulot	0		0	0,00	0,00
Netto	20 000	-20 000	0	0,00	0,00

Toteutunut: Ei toteutettu, määräraha poistettu

LIIKENNEVÄYLÄT

Teiden rakentaminen

**542 Suomalän kvl/suunnittelu ja
rakent.**

Perustelut: Kevyenliikenteen väylän suunnittelu ja rakentaminen
Suomalän alueelle.

Teiden rakentaminen	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	15 000	41 510	56 510	32 977,33	23 532,67
Tulot				0,00	0,00
Netto	15 000	41 510	56 510	32 977,33	23 532,67

Toteutunut: Urakoitsijan kustannusten lisäksi sisältää Sweco Finland
Oy:n Vt 28 suoja tien suunnittelukustannuksia.
Hanke valmis

Teiden valaistus

542 Suomalän kvl

Perustelut: Suomalän kevyenliikenteen väylän valaistus

542 Suomalän kvl	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot		11 000	11 000	11 000,00	0
Tulot				0,00	0
Netto	0	11 000	11 000	11 000,00	0

Toteutunut: Työn toteuttaja Timon Sähköpalvelu Oy
Hanke valmis

Teiden päällystäminen

Perustelut: 554 Puusaaren kvl päällystys 30 000 €
558 Matinkujan päällystäminen 25 000 €
559 Markkinatien päällystäminen 25 000 €

Teiden päällystäminen	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
542 Suomelan kvl	0	8000	8 000	8 920,70	-920,70
554 Puusaaren kvl	30 000		30 000	32 219,30	-2 219,30
558 Matinkuja	25 000		25 000	8 826,02	16 173,98
559 Markkinatie	25 000		25 000	0,00	25 000,00
564 Kaavateiden paikkaukset	0		0	14 632,73	-14 632,73
Menot	80 000	8 000	88 000	64 598,75	23 401,25
Tulot				0,00	0,00
Netto	80 000	8 000	88 000	64 598,75	23 401,25

Toteutunut:

Markkinatien päällystäminen ei toteutunut, tie vaatii peruskunnostuksen. Kiertotien paikkauspäällystys.

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	95 000	60 510	155 510	108 576,08	46 933,92
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	95 000	60 510	155 510	108 576,08	46 933,92

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ

	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	465 000	-40 000	425 000	347 466,54	77 533,46
Tulot	0	0	0	0,00	0,00
Netto	465 000	-40 000	425 000	347 466,54	77 533,46

INVESTOINTIOHJELMA YHTEENSÄ

	TA 2024	MRM	TA 2024 YHT.	TOT	Poikkeama
Menot	762 000	-40 000	722 000	557 827,85	164 172,15
Tulot	-145 300	-24 690	-169 990	-162 607,01	-7 382,99
Netto	616 700	-64 690	552 010	395 220,84	156 789,16

7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkup. Talousarvio 2024	Ta-muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	808 745	-41 000	767 745	1 094 909	327 164
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-3 573	-3 573
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-762 000	40 000	-722 000	-557 828	164 172
Rahoitusosuudet investointimenoihin	141 400	-8 420	166 090	178 357	12 267
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 900	0	3 900	3 955	55
Toiminta ja investoinnit, netto	192 045	-9 420	215 735	715 820	500 085
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	-200 000	-200 000	-200 000	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	14 400	14 400
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	550 000	-550 000	0	0,00	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-738 580	0,00	-738 580	-738 576	4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	700 000	700 000	614 623	-85 377
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0	0
Saamisten muutos	0,00	0,00	0,00	172 109	172 109
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0,00	0,00	0,00	-300 021	-300 021
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 465	-59 420	-22 845	278 355	301 200

7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2024

1000 EUR

	Sit.	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	TA- muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	N	19	2	21	16	5					
TARKASTUSLAUTAKUNTA	N	24	0	24	24	0					
KUNNANHALLITUS	N	1 369	0	1 369	1 260	109					
OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA	N	6 638	0	6 638	6 685	-47					
HYTE LAUTAKUNTA	N	826	35	861	788	73					
TEKNINEN LAUTAKUNTA	N	-64	-23	-87	-224	137					
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		8 812	14	8 826	8 549	277					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						4 940	-27	4 913	4 906	-7
Valtionosuudet	B						4 692	0	4 692	4 624	-68
Korkotulot	B						19		19	21	2
Muut rahoitustulot	B						298	0	298	400	103
Korkokulut	B	273		273	304	-31					
Muut rahoituskulut	B	56		56	4	52					
Satunnaiset kulut	B										
INVESTOINTIOSA											
HALLINTOTOIMI	N	127	-25	102	32	70					
SIVISTYSTOIMI	N	25	0	25	16	9					
TEKNINEN TOIMI	N	465	-40	425	347	78					
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		617	-65	552	395	157					
RAHOITUSOSA											
Antolainojen muutos	B	0	0	200	200	0	0	0	0	14	14
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B					0	550	-550	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	739	0	739	739	0					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N							700	700	615	-85
Vaikutus maksuvalmiuteen		3	-51	-29	278						
		10 499	-101	10 616	10 468	455	10 499	123	10 622	10 580	-41

8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

8.2 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	268 231,21	213 003,50	
Maksutuotot	18 545,00	46 458,95	
Tuet ja avustukset	254 900,80	277 617,61	
Vuokratuotot	836 674,97	754 541,85	
Muut toimintatuotot	47 442,66	45 730,06	1 337 351,97
Valmistus omaan käyttöön		61 714,55	0,00
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 624 572,66	-4 396 609,40	
Henkilösivukulut	-1 059 781,95	-1 052 890,34	
Eläkekulut	-963 845,06	-924 795,99	
Muut henkilösivukulut	-95 936,89	-128 094,35	
Palvelujen ostot	-2 723 859,15	-2 565 094,03	
Varasto +/-			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-923 046,56	-1 043 730,83	
Avustukset	-304 312,16	-324 528,90	
Vuokrakulut	-297 709,63	-289 533,21	
Muut toimintakulut	-103 039,57	-137 547,84	-9 809 934,55
TOIMINTAKATE		-8 548 812,49	-8 472 582,58
Verotulot		4 906 010,98	4 431 212,19
Valtionosuudet		4 624 262,00	5 153 305,00
Alv:n takaisinperintä			
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	21 030,26	43 747,58	
Muut rahoitustuotot	400 059,15	647 635,48	
Korkokulut	-303 893,08	-249 982,22	
Muut rahoituskulut	-3 748,16	-116 490,45	324 910,39
VUOSIKATE		1 094 908,66	1 436 845,00
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-810 203,20	-908 978,93	
Arvonalentumiset	0,00	-810 203,20	-908 978,93
Satunnaiset erät			
TILIKAUDEN TULOS		284 705,46	527 866,07
Varausten lisäys/vähennys		42 271,08	42 271,08
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ		326 976,54	570 137,15

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 094 908,66	1 436 845,00
Tulorahoituksen korjauserät	-3 572,75	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-557 827,85	-639 360,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	178 356,76	28 514,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 955,00	2 723,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	715 819,82	828 721,02
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	14 400,00	14 400,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-738 576,00	-738 576,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	614 623,29	685 376,71
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	172 109,19	377 661,54
Korottomien velkojen muutos	-300 020,81	-1 017 184,18
Rahoituksen rahavirta	-437 464,33	-678 321,93
Rahavarojen muutos	278 355,49	150 399,09
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	10 538	10 260
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	10 260	10 110

8.4 Tase

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 940,35	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	351 177,65	426 795,41
Aineettomat hyödykkeet yht.	359 118,00	426 795,41
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 709 376,36	1 709 758,61
Rakennukset	8 209 976,49	8 315 233,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 032 304,56	1 165 007,31
Koneet ja kalusto	156 870,99	224 366,91
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	141 569,48	200 957,37
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 250 097,88	11 615 324,03
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 398 075,09	3 356 285,89
Muut lainasaamiset	595 800,00	1 450 200,00
Muut saamiset	126 475,06	126 475,06
Sijoitukset yht.	5 120 350,15	4 932 960,95
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yht.	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	175 935,40	306 468,52
Lainasaamiset	5 000,00	30 000,00
Muut saamiset	64 408,27	124 927,25
Siirtosaamiset	143 410,48	99 467,57
Lyhytaikaiset saamiset yht.	388 754,15	560 863,34
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	10 447 971,10	10 181 842,42
Rahoitusarvopaperit yht.	10 447 971,10	10 181 842,42
Rahat ja pankkisaamiset	90 177,93	77 951,12
VASTAAVAA YHT.	27 656 469,21	27 795 737,27

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 337 776,23	4 337 776,23
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	10 714 300,59	10 144 163,44
Tilikauden yli/alijäämä	326 976,54	570 137,15
Oma pääoma yht.	15 379 053,36	15 052 076,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 228 772,19	1 271 043,27
Varaukset yht.	1 228 772,19	1 271 043,27
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	49 514,50	49 514,50
Pakolliset varaukset yht.	49 514,50	49 514,50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 401,50	4 401,50
Toimeksiantojen pääomat yht.	4 401,50	4 401,50
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 681 108,00	7 419 684,00
Muut velat	400 000,00	400 000,00
Pitkäaikainen yht.	5 081 108,00	7 819 684,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 538 576,00	1 923 952,71
Saadut ennakot	611,57	223,20
Ostovelat	430 169,29	632 328,03
Muut velat	92 037,18	93 856,30
Siirtovelat	852 225,62	948 656,94
Lyhytaikainen yht.	5 913 619,66	3 599 017,18
VASTATTAVAA YHT.	27 656 469,21	27 795 737,27

8.5 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	4 049 785	3 978 236
Toimintakulut	-12 331 992	-12 349 764
Toimintakate	-8 282 206	-8 371 528
Verotulot	4 846 885	4 371 885
Valtionosuudet	5 440 702	5 933 761
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	45 516	92 408
Muut rahoitustuotot	404 138	601 921
Korkokulut	-612 788	-566 166
Muut rahoituskulut	-4 019	-108 351
Vuosikate	1 838 228	1 953 930
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 615 222	-1 687 596
Arvonalentumiset	0	13 287
Tilikauden tulos	223 006	279 621
Tilinpäätössiirrot	1 580	1 514
Tilikauden verot	-365	-283
Laskennalliset verot	-339	-60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	223 881	280 793

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 838 228	1 953 930
Satunnaiset erät	-365	0
Tilikauden verot	0	-283
Tulorahoituksen korjauserät	-33 124	12 454
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-996 061	-1 354 078
Rahoitusosuudet investointimenoihin	184 918	52 172
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42 570	284 180
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 036 165	948 374
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	51 163	1 391 163
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	110 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 434 273	-2 702 086
Lyhytaikaisten lainojen muutos	705 857	638 995
Oman pääoman muutokset	0	-442 711
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	653	7 656
Saamisten muutokset	239 304	1 705 156
Korottomien velkojen muutokset	-406 322	-2 186 614
Rahoituksen rahavirta	-733 618	-1 588 440
Rahavarojen muutos	302 547	-640 066
 Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	12 268 068	11 965 521
Rahavarat 1.1.	11 965 521	12 605 587
	302 547	-640 066

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 511 515	23 108 559
Aineettomat hyödykkeet	530 562	618 942
Aineettomat oikeudet	7 940	0
Muut pitkävaikutteiset menot	522 621	618 942
Aineelliset hyödykkeet	21 040 678	21 534 940
Maa- ja vesialueet	1 965 154	1 965 485
Rakennukset	16 948 704	17 301 114
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 045 264	1 181 858
Koneet ja kalusto	356 414	442 799
Muut aineelliset hyödykkeet	358 920	330 469
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	366 222	313 216
Sijoitukset	940 275	954 677
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0
Osakkeet ja osuudet	630 581	630 583
Muut lainasaamiset	95 800	110 200
Muut saamiset	213 894	213 894
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	115 201	184 254
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 018 317	12 920 623
Vaihto-omaisuus	45 712	46 365
Saamiset	1 265 653	1 466 942
Pitkäaikaiset saamiset	734 862	719 237
Lyhytaikaiset saamiset	530 791	747 705
Rahoitusarvopaperit	10 647 971	10 381 842
Rahat ja pankkisaamiset	1 058 980	1 025 473
VASTAAVAA YHTEENSÄ	35 645 032	36 213 437

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	15 102 554	14 696 019
Peruspääoma	4 337 776	4 337 776
Muut omat rahastot	621 049	622 290
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 919 848	9 455 160
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	223 881	280 792
PAKOLLISET VARAUKSET	49 515	49 515
Muut pakolliset varaukset	49 515	49 515
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	119 862	188 925
VIERAS PÄÄOMA	20 373 102	21 278 978
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	12 278 637	15 502 910
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	374 837	387 417
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 777 147	3 171 290
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 942 481	2 217 361
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	35 645 032	36 213 437

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kärsämäen Asunnot Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Konsernin muutokset

Osuus Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymän peruspääomasta muuttunut 7,25%→7,0%. 2024 tilinpäätökseen on korjattu musiikkiopiston peruspääoman muutos vuodelta 2022 sekä tilikauden 2024 aikana tapahtunut muutos: Oulaisten kaupunki päätti perussopimuksen mukaisesti Jokilaakson Musiikkiopiston jäsenkunta osuuksien vähentämisestä 21:stä osuudesta 19 osuuteen eli kahdella jäsenkuntaosuudella. Kärsämäen kunta lunasti Oulaisten kaupungin luopumat kaksi jäsenkunta osuutta 1.8.2024 alkaen. Vertailuvuoden lukuihin ei ole tehty muutosta.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnanhallitus	901 193	967 386	166 807	101 433
Opetus- ja kulttuuripalvelut	450 795	495 557	214 633	278 288
Hyte-lautakunta	3 853	35 461	3 853	35 461
Tekninen lautakunta	2 693 945	2 479 832	1 102 216	922 170
Toimintatuotot yhteensä	4 049 785	3 978 236	1 487 509	1 337 352

Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	3 530 063	2 940 020
Kiinteistövero	761 340	668 836
Osuus yhtiöveron tuotosta	614 609	822 356
Verotulot yhteensä	4 906 011	4 431 212

Valtionosuuksien erittely

	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 023 668	4 564 994
<i>Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus</i>	<i>1 502 395</i>	<i>1 442 924</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	4 866	-6 385
Verotulomenetysten korvaus	595 728	594 696
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yht.	4 624 262	5 153 305

Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	218 377	182 799
Muiden palvelujen ostot	2 699 848	2 562 898
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2 918 225	2 745 697

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2 vuotta
Muut poikkeukset:	Tasapoisto	2 vuotta
Nurmesjärven kunnostus	Tasapoisto	5 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
poikkeukset:		
Frosteruksen koulu	Tasapoisto	50 vuotta
Toimintakeskus	Tasapoisto	30 vuotta
Terveyskeskus	Tasapoisto	50 vuotta
Lastentalo Kuusipiha	Tasapoisto	50 vuotta
Akuuttivuodeosasto	Tasapoisto	30 vuotta
Liikuntahalli Kataja-areena	Tasapoisto	30 vuotta *)
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäämäpoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäämäpoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäämäpoisto	20 %
poikkeus:		
Urheilukenttä	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Menojäämäpoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäämäpoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistusl.	Menojäämäpoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäämäpoisto	22 %
Maakaasuverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäämäpoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen		
laitoskoneet ja laitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäämäpoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäämäpoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Investointien aktivointirajamuutos 10 000 euroa, kh 18.3.2002 63§.

Poistosuunnitelman muutos 26.5.2008 § 143:Kertapoisto, kun menojäämäpoistoa jäljellä alle 500 euroa.

*) Liikuntahallin poistoaika 30 v. tasapoisto kh 26.9.2022 § 143.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakoll. Varaukset (Jokipela) 1.1.	49 515	49 515	49 515	49 515
Lisäys/vähennys tilikaudella	0	0	0	0
Muut pakoll. Varaukset (Jokipela) 31.12.	49 515	49 515	49 515	49 515
Potilasvak. maksuvastuu 1.1.	0	0		
Lisäys/vähennys tilikaudella	0	0		
Potilasvak. Maksuvastuu 31.12.	0	0		
Pakolliset varaukset yht.	49 515	49 515	49 515	49 515

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	3 573	0	3 573	0
Rakennusten myyntivoitto				
Muut myyntivoitot	307	330		
Myyntivoitot yhteensä	3 880	330	3 573	0
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappio	0	0	0	0
Rakennusten myyntitappio				
Muut myyntitappiot	0	0		
Myyntitappiot yhteensä	0	0	0	0

9.3 Tasetta koskevat liitetiedot

9.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET 2024

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	426 795		426 795
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		13 885		13 885
Tilikauden poisto	0	-81 562		-81 562
Arvonlennukset ja niiden palaut.				
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	359 118		359 118
Arvon korotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	359 118		359 118

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 709 759	8 315 234	1 165 007	224 367	200 957	11 615 323
Lisäykset tilikauden aikana		-16 132			393 814	377 682
Rahoitusosuudet tilikauden aikana						
Vähennykset tilikauden aikana	-382					
Siirrot erien välillä		289 154	129 022	21 141	-453 202	-13 885
Tilikauden poisto		-378 279	-261 725	-88 636		-728 641
Arvonlennukset ja niiden palaut.						
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 709 376	8 209 976	1 032 305	156 871	141 570	11 250 098
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 709 376	8 209 976	1 032 305	156 871	141 570	11 250 098

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakk. ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtym.	Saamiset osakkuus- ja muut omis.yht	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 939 276,85	230 390,03	0,00	186 619,01	1 376 763,06	0,00	0,00	214 312,00	4 947 360,95
Lisäykset		1 789,20			200 000,00				201 789,20
Vähennykset								-14 400,00	-14 400,00
Siirrot erien välillä	1 040 000,00				-1 040 000,00				0
Hankintameno 31.12.	3 979 276,85	232 179,23	0,00	186 619,01	536 763,06	0,00	0,00	199 912,00	5 134 750,15
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 979 276,85	232 179,23	0,00	186 619,01	536 763,06	0,00	0,00	199 912,00	5 134 750,15

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kunnan omistus- osuus 1000 €	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
					omasta pääomast	vieraasta pääomast	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kärsämäen Asunnot Oy	Kärsämäki	100,00	2 159	100,00	1 583	5 965	-150
Kärsämäen Teollisuuskiint. Oy	Kärsämäki	100,00	683	100,00	696	5 017	7
Kärsämäen Vesihuolto Oy	Kärsämäki	100,00	98	100,00	1 325	573	-23
	Yhteensä		2 939		3 604	11 555	-166
Kuntayhtymät							
Jokilaaksojen Musiikkiopisto ky	Nivala	7,00	2	7,25	12	10	6
P-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	0,79	3	0,79	14	8	0
Jokilaaksojen koulutusky	Nivala	2,54	225	2,54	802	146	6
	yhteensä		230		829	164	12

Saamisten erittely

2024		2023	
Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset		63 077		34 045
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				37 500
<i>Yhteensä</i>	0,00	63 077	0,00	71 545

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		185		210,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	185	0,00	210

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteyshenkilöiltä

Myyntisaamiset		962		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		20 141		10 016
<i>Yhteensä</i>	0,00	21 103	0,00	10 016

<i>Saamiset yhteensä</i>	0,00	84 366	0,00	81 771
--------------------------	------	--------	------	--------

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Konserni		Kunta	
2024	2023	2024	2023

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	34 760	24 097	33 178	22 683
EU-tuet ja avustukset	79 741	21 348	62 755	0
Palautukset kunnat ja kuntayhtymät	0	0	12	1 053
Valtionosuussaamiset	0	0	0	0
Muut tulojäämät	71 350	90 602	47 465	76 784
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	185 839	134 993	143 410	99 468

<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	185 839	134 993	143 410	99 468
--	---------	---------	---------	--------

9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	4 337 776	4 337 776	4 337 776	4 337 776
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	4 337 776	4 337 776	4 337 776	4 337 776
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	0	-00		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.1.12	0	-00		
Muiden rahastojen pääoma 1.1.	622 290	728 978		
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	-106 688		
Muiden rahastojen pääoma 31.12.	622 290	622 290		
Muut omat rahastot yhteensä	622 290	622 290		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	9 455 160	9 455 160	10 714 301	10 144 163
lisäys tilikaudella	463 446			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	9 918 606	9 455 160	10 714 301	10 144 163
Tilikauden ylijäämä	223 881	280 792	326 977	570 137
Oma pääoma yhteensä	15 102 554	14 696 019	15 379 053	15 052 077

Pitkäaikaiset velat

	2024	2023
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 050 000	3 262 910
Lainat julkisyhteisöiltä siitä eläkelainat		
Lainat muilta luotonantajilta		
Muut pitkäaikaiset velat	400 000	400 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 450 000	3 662 910

Velat ja velkojen osat , jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Joukkovelkakirjalainat

	2024	2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	1 800 000	1 100 000

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	0	0		
Muut pakolliset varaukset	49 515	49 515	49 515	49 515
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	49 515	49 515	49 515	49 515

Vieras pääoma

2024		2023	
Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen

Velat tytäryhteisöille

Saadut ennakot

Ostovelat 21 637 18 711

Muut velat 400 000 400 000

Siirtovelat

Yhteensä 400 000 400 000**Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä**

Saadut ennakot

Ostovelat 27 723

Muut velat

Siirtovelat 6 147

Yhteensä 33 870**Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteis-
yhteisöille**

Saadut ennakot

Ostovelat 475

Muut velat

Siirtovelat 9 689

*Yhteensä****Vieras pääoma yhteensä*** 400 000 22 113 400 000 96 140**Sekkitililimiitti****2024****2023**

Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.

Suomenselän Osuuspankki 600 000 600 000

siitä käyttämättä oleva määrä 600 000 514 623

Danske Bank 462 517 462 517

siitä käyttämättä oleva määrä 462 517 462 517

Käyttämättä yhteensä 1 062 517 977 140

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	374 837	387 417		
Muut velat	0	0	400 000	400 000
<i>Muut velat yhteensä</i>	374 837	387 417	400 000	400 000

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	170 120	235 084	145 262	195 360
Menojäämät				
Lomapalkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	581 411	546 562	514 450	490 030
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	111 340	132 132	111 340	132 132
Korkojaksotukset	31 345	23 983	16 014	23 695
Muut menojäämät	68 611	211 727	65 160	107 440
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	962 827	1 149 648	852 226	948 657
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	962 827	1 149 648	852 226	948 657

9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokra- ja leasingvastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	24 925	14 294	73 092	63 065
Vuokravastuut myöhemmin maksettavat	1 709	1 916	0	0
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	7 993	9 354	7 740	8 689
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	15 938	19 920	15 760	19 299
<i>Yhteensä</i>	50 564	45 484	96 592	91 053

Vastuusitoumukset

	Kunta	
	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	13 677 397	13 387 397
Jäljellä oleva pääoma	8 053 303	8 614 605
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 691 105	2 792 063
Jäljellä oleva pääoma	2 156 191	2 342 289

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunta	
2024	2023

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	21 087 740	20 523 882
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	22 629	16 338

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Konserni		Kunta	
2024	2023	2024	2023

Arvonlisäveron palautusvastuu	22 391	20 502		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	712 000	712 000	712 000	712 000

9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot**Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2024	2023
Yleishallinto	11	10
Sivistystoimi	109	111
Tekninen toimi	6	7
<i>Yhteensä</i>	126	128

Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-5 684 355	-5 449 500
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	49 896
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	-5 684 355	-5 399 603

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Suomen Keskusta r.p. (KESKUSTA) / €	3 277	3 235
Perussuomalaiset (PS) / €	1 566	1 492
Suomen Sosialidemokraattinen puolue (SDP) / €	10	0
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä / €:	4 852	4 727

Tilintarkastajan palkkiot

BDO Auditor Oy

Tilintarkastuspalkkiot

Tilintarkastuslautakunnan avustaminen

Muut palkkiot

Tilintarkastajan lausunnot

Palkkiot yhteensä

2024	2023
15 115	6 536
0	900
15 115	7 436

* Tilintarkastuspalvelujen laskutussykliä muutettu siten, että v.2024 suoritettu tarkastus on laskutettu vuoden loppuun mennessä, poiketen vertailuvuodesta.

Kunnan ja intressitahojen väliset oleelliset tiedot

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:lle valtuuston 31.10.2017, § 102 päätöksen mukaista lainaa käyttöpääoman kattamiseksi, lainan määrä 31.12.2024 300 000 euroa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Asunnot Oy:lle valtuuston 31.10.2017, § 102 päätöksen mukaista lainaa käyttöpääoman kattamiseksi, lainan määrä 31.12.2024 200 000 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus (khall. 18.6.2024, § 108), jossa on sovittu erokorvauksesta. Erokorvauksen suuruus on kahdeksan (8) kuukauden palkkaa vastaava summa, joka sopimushetkellä oli 68 218 euroa.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

9.6 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista

KÄRSÄMÄEN KUNTA

Käytetyt kirjanpitokirjat v. 2024

Päiväkirja	Atk-tulosteena
Pääkirja	Atk-tulosteena
Tasekirja	Erikseen sidottuna
Tase-erittely	Atk-tulosteena + paperisena
Myyntirekontra	Atk-tulosteena
Ostoreskontra	Atk-tulosteena
Atk-palkkakirjanpito	Atk-tulosteena
Kirjanpitoyhdistelmä tilierittelyin	Atk-tulosteena
Palkkaluettelo	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tulosteena + paperisena

Luettelo käytetyistä tositelajeista vuonna 2024

Tositelaji	ID
1	Tiliotteet Nomentia
9	Palkkatositteet
10	KP Laskennalliset
12	SL Laskennalliset
15	Luottotappiot
16	Poistot
21	Ostolaskut WF
20	Ostolaskujen maksut
22	Ostolaskut ostoreskontra
23	Ostolaskut Approval
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Yleislaskut
32	Tekninen yleislaskutus
40	Päivähoitolaskutus
50	Avosh maksut
55	Työterveyshuolto
57	Kuntamaksut
86	Hyvitysten kohdistus MYRE
88	Avaustaseen muutos
90	Sisäiset / muistiotositteet
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennall.
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos lask.
LT	Liitetietotositteet

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kärsämäellä 31. päivänä maaliskuuta vuonna 2025

Pekka Anttila, puheenjohtaja

Niina Haapakoski

Mira Aittola

Ari Mikkola

Anne Ruha

Tero Ylitalo

Juho Jukkola, kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Oulussa, sähköisen allekirjoituksen päivänä

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Tuomas Peltoperä, JHT